

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího správního soudu.

A. Věci administrativní.

I. Věci ústavní a všeobecné.

Ztráta československého státního občanství naturalisací podle čl. I odst. 2 Úmluvy č. 169/1929 Sb. o naturalisaci mezi Československem a Spojenými státy (zákon č. 60/1930 Sb.) není ztrátou státního občanství propuštěním nebo nepřítomností podle § 40 zák. čl. L 1879. (Nález ze dne 15. ledna 1938 č. 106/36-4.)

II. Samospráva a samosprávné finance.

Nejen vznik veřejné obecní cesty, ale i omezení v příčině rozsahu jejího užívání (vyloučení nákladních automobilů) může býti založeno pouhým konkludentním jednáním obce. — Jestliže určení a technické vybudování veřejné obecní cesty, jakož i mostu v průběhu jejím zřízení dává jasné poznání, že komunikace ta není určena k jízdě těžkými nákladními automobily, není obec povinna na toto komunikační omezení zvlášť upozorniti výstražnými tabulkami. (Nález ze dne 29. ledna 1938 č. 1194/35-5.)

Obecní pokladník, jemuž byla usnesením obecního zastupitelstva prominuta náhrada schodku v obecní pokladně, nemá nároku na to, aby dohlédací úřad toto usnesení schválil. (Nález z 1. března 1938 č. 1429/35-4.)

Hmotná újma ve smyslu § 10 novely k obec. zřiz. č. 76/1919 Sb. může nastati jen tehdy, je-li výkonem funkcí členů obecních zastupitelstev, rad a komisí dotčen výkon výdělečné činnosti, kterou tito funkcionáři vedle své obecní funkce k své obživě vykonávají. (Nález ze dne 1. března 1938 č. 15.639/37.)

Při stanovení výše poplatků za užívání určitého zařízení obecního nebo za jednotlivé úkony obecního orgánu podle § 28 obec. fin. novely číslo 329/1921 Sb. lze vzíti zřetel i na náklady, které vznikají z onoho zařízení neb úkonů hlavního činitele jiným odvětvím obecní správy nepřímou. (Nález ze dne 8. března 1938 č. 594/35-5.)

Sdružování okresů za účelem lepšího obstarávání úkolů, svěřených okresům podle § 75 odst. 1 a 2 org. zákona č. 125/1927 Sb., je přípustno jen způsobem, stanoveným v odst. 3, 4 a dalších § 75 cit. zákona. Usnesení okr. zastupitelstva, jímž okres přistupuje za člena spolku, jehož účelem je lepší obstarávání úkolů, svěřených okresům jako takovým, odporuje § 75 odst. 3 až 6 cit. zákona. (Nález ze dne 25. ledna 1938 č. 15.611/37.)

Obec jest oprávněna vybíratí dávkou podle § 35 zákona č. 329/1921 Sb. i tehdy, když předem nevyčerpala nejvyšší přípustnou míru přirážkovou. (Nález ze dne 8. března 1938 č. 3456/1935-5.)

Pravidla o vybírání poplatků za zvěropolicejní prohlídku dobytka a masa, usnesená obecním zastupitelstvem ve Vrútkách 29. května 1926 a 4. dubna 1927 a schválená župním výborem v Turč. Sv. Martině, jsou platnou právní normou. — Žádost za vrácení poplatků zaplacených za zvěropolicejní prohlídku masa podle těchto pravidel nelze vyřídití odkazem na pravoplatnost zmíněných usnesení obce. (Nález ze dne 11. března 1938 č. 3981/35-9.)

Tim, že strana předloží výkazy a ohlášení podle § 4 pravidel o vybírání dávky z přechodného ubytování (vlád. nař. č. 143/1922 Sb. ve znění vlád. nař. č. 15/1928 Sb.) a zaplatí částky v nich uvedené, nepozbývá práva na dodatečné zjištění své dávkové povinnosti a na vrácení částek indebite zaplacených. (Nález ze dne 11. března 1938 č. 2154/36-3.)

K exekuci vkladem nuceného práva zástavního za vykonatelnou peněžní pohledávku na obecní nemovitost není třeba prohlášení správního úřadu podle § 15 ex. řádu. (Nález ze dne 1. února 1938 č. 5096/35-5.)

Chce-li úřad předepsati veřejnou dávku, musí zjistiti z úřední povinnosti, jsou-li tu skutkové předpoklady dávkové povinnosti strany; straně nelze ukládati, aby dokazovala, že tu nejsou podmínky pro její dávkovou povinnost úřadem předpokládanou. (Nález z 28. ledna 1938 č. 5045/36-3.)

Před účinností zákona č. 69/1935 Sb, nepříslušelo okresnímu úřadu zakročití podle § 102 obec. zřiz. proti usnesení obecního zastupitelstva o zavedení obecní dávky, jež podle tehdy platného ustanovení § 35 odst. 3 fin. nov. č. 329/1921 Sb. bylo vyhrazeno vládě. (Nález ze dne 3. února 1938 č. 5876/35-3.)

Ani podle pravidel pro vybírání obecní dávky z pálených tekutin lihových, platných v letech 1929 až 1932 v hlav. městě Praze a v dalších obcích pojatých do obvodu potravní daně na čáře, nepodléhal této dávce motorový lih (§ 2 odst. 4 vlád. nař. č. 127/1932 Sb.). (Nález ze dne 8. února 1938 č. 4189/35-4.)

Smlouva, kterou vlastník „daruje“ svoji nemovitost nabyvateli s výhradou požívacího práva na postoupené nemovitosti, nemá právní povahu neúčplatného právního jednání mezi živými ve smyslu § 4 bodu 1 pravidel o dávce z přírůstku hodnoty nemovitosti (vlád. nař. č. 143/1922 Sb.). (Nález ze dne 19. února 1938 č. 6405/35-5.)

Domácími zábavami ve smyslu § 1 pravidel o vybírání obecní dávky ze zábav (vlád. nař. č. 143/1922 Sb. ve znění vlád. nař. č. 15/1928 Sb. a 212/1931 Sb.) nejsou zábavy pořádané spolkem. — Pro posuzení otázky, zda spolek neohlásil svůj podnik za účelem zaplacení dávky ze zábav, je bez právního významu, jak upravují policejní předpisy ohlašovací povinnost spolkových podniků u policejních úřadů. (Nález ze dne 25. února 1938 číslo 4459/35-3.)

„Místnostmi věnovanými provozování živnosti hostinské a výčepnické“ ve smyslu § 1 odst. 1 pravidel o vybírání obecní dávky ze hry v karty, v domino, na kulečnicku a v kuželky (dodatek II. vlád. nař. č. 15/1928 Sb.) nejsou místnosti, v nichž se provozuje sanatorium na základě koncese podle říšského zdravotního zákona č. 68/1870 ř. z. — „Jinakou místností, pro jmenované hry nebo některou z nich za úplaty propůjčenou“ ve smyslu § 1 odst. 1 in fine pravidel o dávce ze hry v karty atd., shodných se vzorcovými pravidly (příloha vlád. nař. č. 15/1928 Sb.), rozuměti jest jen takovou místnost, která zvláštním ujednáním mezi majitelem místnosti a tím, kdo v ní chce hru provozovati, byla za úplatu dána k dispozici právě za tím účelem, aby se v ní provozovaly jmenované hry nebo některá z nich. Takovou místností není bez dalšího ještě společenská místnost.

v sanatoriu, i když se v ní mohou hrát karty. (Nález ze dne 7. ledna 1938 č. 2330/35-4.)

Není odchylkou od vzorcových pravidel ve smyslu § 28 odst. 6 obec. fin. nov., jestliže se v obci, která je zcela podrobena dani činžovní, stanoví za základ pro vyměření poplatku za odvoz popela a smetí počet a účel místností (2. alternativa §§ 2 a 3 vzorcových pravidel). — Hotelové pokoje nepodléhají zvýšenému poplatku podle § 3 lit. b) (ve znění 2. alternativy) pravidel pro vybírání obecních poplatků za odvoz popela a smetí v Karlových Varech, shodných se vzorcovými pravidly podle vládního nařízení č. 15/1928 Sb.). (Nález ze dne 4. ledna 1938, č. 1373/35-15.)

Jestliže zcizitel nemovitosti neoznámí řádně podle § 16 odst. 1 pravidel o vybírání dávků z přírůstku hodnoty nemovitostí (vládní nařízení č. 143/1922 Sb.) zcizovací jednání, může mu býti uložena pořádková pokuta podle § 25 odst. 3 dávk. pravidel. Uložení pokuty nemusí předcházeti vyzvání stárny, aby splnila svoji povinnost; nezáleží na tom, zda opominutí mělo nepříznivý vliv na ukládací řízení. (Nález ze dne 21. ledna 1938, č. 1424/35-6.)

Také nárok na osvobození od dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti podle § 52 zákona č. 44/1927 Sb. musí strana uplatnit způsobem předepsaným v § 16 odst. 2 dávk. pravidel. (Nález ze dne 21. ledna 1938 číslo 4232/35-6.)

S nárokem na osvobození od dávky z přírůstku hodnoty podle § 3 odst. 3 dávk. pravidel č. 143/1922 Sb. není strana prekludována tím, že ho neuplatnila v přiznání k dávce, když tak učinila v kupní smlouvě připojené k přiznání. (Nález ze dne 21. ledna 1938 č. 5421/35-5.)

Podle pravidel o dávce z přírůstku hodnoty nemovitosti není nabyvatel stranou v odvolacím řízení, týkajícím se platebního rozkazu vydaného zciziteli, a to ani tehdy, převzal-li ve smlouvě povinnost zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty. Platebním rozkazem vydaným v takovém případě proti zciziteli nemůže býti nabyvatel zkrácen ve svých právech subjektivních. — Účinky prekluse podle § 16 odst. 2 pravidel o vybírání dávků z přírůstku hodnoty nemovitosti mohou nastati jen tehdy, když strana byla vyzvána, aby podala přiznání k dávce, a zároveň byla výslovně upozorněna na následky prekluse. (Nález ze dne 19. února 1938 č. 4708/35-6.)

Hodnotu strojů odlučitelných od nemovitosti (§ 279 o. z. o.) nelze při vyměrování dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti včítati do zcizovací ceny. (Nález ze dne 25. února 1938 č. 4886/35-4.)

III. Živnostenské, známkové a pracovní právo.

Poplatky za používání místností v jatkách k ohledání masa odjinud dovezeného podle § 17 odst. 6 jatečního řádu jatek společenstva řezníků a uzenářů v Mostě spadají pod pojem jatečních poplatků ve smyslu § 35 odst. 2 živn. řádu. (Nález ze dne 8. března 1938 č. 4425/36-4.)

Výměr, kterým se uděluje koncese pro nepravděpodobnou dopravu nákladu podle § 37 odst. 2 zákona č. 198/1932 Sb. v menším rozsahu, než jak bylo žádáno, nelze odůvodniti pouhým poukazem na dohodu s příslušným ředitelstvím st. drah a pošt a telegrafů. (Nález ze dne 8. března 1938 č. 4743/35-4.)

Není nezákonné, neuznal-li úřad vyvažování obědů za vedlejší domácí činnost, ve smyslu čl. V lit. e) uvoz. pat. k živn. řádu z důvodu, že počet strážníků není nepatrný v poměru k rozsahu domácnosti vyvažujícího. (Nález ze dne 8. února 1938 č. 4916/36-4.)

Chce-li po zániku veřejně obchodní společnosti provozovati živnost, kterou dosud provozovala tato společnost, fyzická osoba, musí svým jménem živnost — jde-li o svobodnou nebo řemeslnou živnost — řádně opo-

věděti. Stejně tak musí učiniti i za trvání společnosti jednolitý její společník, chce-li samostatně provozovati živnost, třebaš totožnou s živností, kterou provozuje společnost. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 6773/35-5.)

Pro osvození od průkazu způsobilosti podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 99/1929 Sb., kterým se živnost mlynářská prohlašuje za řemeslnou, se nevyžaduje, aby šlo o zaměstnání ve vlastnosti živnostenského pomocníka ve smyslu VI. hlavy živn. řádu. (Nález ze dne 26. ledna 1938 číslo 2191/1935-5.)

Oznamuje-li živnostník bez povolení živnostenského úřadu veřejně reklamními nápisy na svém závodě prodej zboží slovy „vyklizujeme, za příčinou přesídlení obchodu značně snížené ceny“, dopouští se přestupku § 1 zákona č. 26/1895 ř. z., i když neměl v úmyslu rozprodati celý sklad zboží. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 1043/35-5.)

Výdělečná činnost, jež se neprovozuje jako vedlejší zaměstnání, podléhá předpisům živn. řádu, i když se omezuje na domácnost podnikatele a provozuje bez pomocných sil jen členy jeho vlastní domácnosti. (Nález ze dne 15. ledna 1938, č. 3343/35-3.)

Společenstvo není legitimováno namítati proti udělení hostinské koncese, že udělení je zbytečné s ohledem na sociální postavení žadatele. (Nález ze dne 8. ledna 1938, č. 4915/35-3.)

„Nádoby“ a „nádobí“ sluší podle § 7 známkového zákona z r. 1890 a § 3 známkové novely z r. 1895 považovati za zboží stejného druhu. (Nález ze dne 27. ledna 1938 č. 3846/36-6.)

Podnikatel není povinen hraditi za všech okolností ve smyslu § 24 odst. 2. zákona o záv. výborech č. 330/1921 Sb. polovinu hotových výloh vzešlých ze sdělení protokolů o schůzích záv. výborů veškerému dělnictvu v závodě. (Nález ze dne 19. ledna 1938 č. 4591/35-5.)

Na složení senátu rozhodčí komise podle § 26 odst. 4 zákona o záv. výborech č. 330/1921 Sb. v tom směru, aby členem senátu byl příslušník stejného nebo příbuzného povolání nebo aby byl ze stejné skupiny, o jejíž spor běží, není právního nároku. — Zákaz zúčastniti se schůzí záv. výboru daný členu (náhradníku) závodního výboru pod pohrůžkou propuštění, zakládá omezování zaměstnance v jeho činnosti člena záv. výboru ve smyslu § 22 odst. 2. zákona o záv. výborech č. 330/1921 Sb. (Nález z 19. ledna 1938 č. 2481/35-6.)

Rozhodčí komise podle zákona o záv. výborech č. 330/1921 Sb. není oprávněna ukládati volebnímu výboru provedení doplňovací volby ve smyslu § 58 odst. 3 zákona č. 75/1919 Sb. v případě, že nemohly býti obsazeny všechny mandáty závodního výboru proto, že volební skupina nejmenovala tolik kandidátů, kolik mandátů na ni připadlo. (Nález ze dne 29. ledna 1938 č. 7056/35-5.)

Zákon č. 91/1918 Sb. o 8hodinné době pracovní nevztahuje se na ony zaměstnance nemocenských pojišťoven podle zákona č. 221/1924 Sb. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, kteří obstarávají výkon vrchnostenské pravomoci nemocenským pojišťovnám svěřené. (Nález ze dne 3. února 1938, č. 5589/35-4.)

Stížnost závodního výboru na propuštění zaměstnanců z práce, podanou podle § 3 odst. 1 písm. g) zákona o závodních výborech č. 330/1921 Sb., nemůže rozhodčí komise odmítnouti z důvodu své nepřislušnosti, i když má zato, že oněm zaměstnancům nepřisluší ochrana podle cit. zák. ustanovení. — Rozhodnutí rozhodčí komise, kterým se ukládá zaměstnavateli některá povinnost podle § 3 písm. g) předposl. odst. zákona o závodních výborech, je výrokem ve věci soukromoprávního poměru pracovního. (Nález ze dne 10. února 1938 č. 7244/35-4.)

IV. Veřejné pojišťování a sociální péče.

Rozhodnutí o pojistné povinnosti podle § 1 odst. 2 písm. a) pensijního zákona č. 89/1920 Sb. (převážné duševní práce) netvoří rem judicatum pro spor o pojistnou povinnost podle § 1 odst. 2 zákona č. 26/1929 Sb. (Nález ze dne 21. ledna 1938 č. 5317/35-6.)

Ve smyslu § 17 odst. 4 zákona 221/1924 Sb. ve znění novely č. 112/1924 Sb. je považovati za den podání přihlášky den jejího odevzdání poště i tehdy, když přihlášení se stalo po uplynutí lhůty odst. 1 téhož paragrafu. (Nález ze dne 5. ledna 1938 č. 6845/35-4.)

Pro prémieovou rezervu, kterou podle § 21 stanov Pensijního ústavu Pražské železářské společnosti a Královodvorské cementárny akc. společnosti v Praze, sluší vydati novému zaměstnavateli, do jehož služeb přestoupil pojištěnec od 1. července 1920 do dne schválení nových stanov, jsou jako základ rozhodné prémie, které za onoho pojištěnce bylo platiti podle starých stanov. (Nález ze dne 8. ledna 1938 č. 6314/35-4.)

Při posuzování otázky, zda utrpěným úrazem nastala pojistná událost ve smyslu § 73 odst. 7 zákona č. 89/1920 Sb. či ne, nelze jako nerozhodnou vyloučiti okolnost, že pojištěnec i po onom úrazu vykonával dále své zaměstnání. (Nález z 21. ledna 1938 č. 5766/35-5.)

Z toho, že automobily jsou dopravním prostředkem nahrazujícím železnici a že jízda automobilem je spojena s mimořádným rizikem, neplyne, že osobní automobil nelze pokládati za zařízení náležející k podniku ve smyslu § 1 úraz. zákona. — Založí-li úřad úsudek, že osobní automobily podniku podléhajícího úrazovému pojištění nejsou zařízením náležejícím k podniku ve smyslu § 1 úraz. zákona, na zjištění, že automobily nesloužily výhradně účelům závodu, musí toto skutkové zjištění býti získáno způsobem procesně bezvadným. (Nález ze dne 21. ledna 1938 č. 7332/35-6.)

Nastal-li pojistný případ za účinnosti zákona č. 184/1928 Sb., dlužno předpoklady náhradní povinnosti zaměstnavatelovy podle § 20 odst. 2 posuzovati podle ustanovení tohoto zákona, třebas byla náhradní povinnost uplatňována za účinnosti novely č. 112/1934 Sb. — V § 20 odst. 2 poj. zákona nejde o náhradu škody způsobené liknavostí zaměstnavatele co do splnění přihlašovací povinnosti, nýbrž o to, zajistiti, aby zaměstnavatelé povinnosti té dostáli. (Nález ze dne 2. února 1938 č. 5357/35-5.)

Syn v podniku otcově, úrazovému pojištění podléhajícím, fakticky pracující, je proti následkům úrazu ex lege pojištěn jen tehdy, je-li zaměstnán na podkladě poměru pracovního, služebního nebo učňovského. (Nález ze dne 4. února 1938 č. 2052/36-4.)

Nastal-li poj. případ za účinnosti zákona č. 184/1928 Sb., dlužno předpoklady náhradní povinnosti zaměstnavatelovy posuzovati podle tohoto zákona, i když ona povinnost se uplatňuje za účinnosti nov. č. 112/1934 Sb. (Nález ze dne 11. února 1938 č. 1109/35-6.)

Ruční závazek manželky (manžela) za pojistné podle § 170 odst. 2 zákona č. 221/1924 Sb. je solidární a nepředpokládá poměr spolupodnikatelský. (Nález ze dne 11. února 1938 č. 1966/35-5.)

V pouhé skutečnosti, že mzdové záznamy nemohly býti ihned předloženy zmocněnci okr. nem. pojišťovny proto, že byly v uschování u ústřední správy zaměstnavatelovy, nelze spatřovati, že zaměstnavatel odepřel je předložiti podle § 16 odst. 1 zákona o soc. poj. č. 221/1924 Sb. (Nález ze dne 15. února 1938 č. 2333/35-7.)

Vrchní číšník, který je zaměstnán v kavárně při obduytu kavárenského zboží, podléhá pojistné povinnosti podle § 1 odst. 1 bodu 4 druhé věty zákona č. 26/1929 Sb. (Nález ze dne 15. února 1938 č. 3704/35-6.)

Pro ručební závazek podle § 21 odst. 3 min. nař. č. 4790/1917 (R. T. 633/1917) je bez významu, na jakém právním titulu spočívá provoz podniku novým majitelem, zda tento je přímým nástupcem původního dlužníka a zda dlužné úrazové příspěvky mohly být uplatňovány jako přednostní pohledávka z exekuční resp. konkursní masy. (Nález ze dne 15. února 1938 č. 4159/35-4.)

Obec nelze podle § 11 úraz. zákona pokládati za podnikatelku městského divadla jen proto, že poskytuje řediteli divadla zdarma budovu, divadelní rekvisity, elektrický proud, platí určité div. zaměstnance a poskytuje řediteli subvence; je také nerozhodné, že si obec vyhradila určitý vliv na umělecké vedení divadla. (Nález ze dne 17. února 1938 č. 1518/35-7.)

Společenstevní nebo gremiální nemocenské pojišťovny, na které se podle § 27 zákona č. 221/1924 Sb. přeměnily společenstevní nebo gremiální pokladny, jsou oprávněny pojišťovat také osoby zaměstnané u dobrovolných členů společenstva nebo gremia. (Nález ze dne 4. března 1938 číslo 528/35-4.)

Provozuje-li někdo fakticky hostinskou živnost jiné oprávněné osoby, neplyne z toho ještě, že je k ní ve služebním poměru; při tom je bez významu, zda s hlediska předpisů živnostenského práva je provoz ten závadný či nikoliv. (Nález ze dne 9. března 1938 č. 2845/35-4.)

Tím, že zaměstnavatel nepodal opravný prostředek proti trestnímu nálezu, kterým byl odsouzen za nepřihlášení určitého zaměstnance k soc. pojištění, a proti platebnímu výměru, jímž mu bylo za tohoto zaměstnance předepsáno pojistné za určitou dobu, nevznikl pojistný poměr se všemi důsledky; může proto zaměstnavatel přes to proti předpisu podpůrného nákladu vznášeti námitky popírající pojistnou povinnost onoho zaměstnance. (Nález ze dne 24. března 1938 č. 1791/35-4.)

Osoba, která je zapsána u společenstva jako samostatný živnostník a u nem. pojišťovny jako zaměstnavatel, je v pracovním poměru (§ 2 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb.) k osobě, pro kterou pracuje za týdenní plat v jejích místnostech a která hradí celou režii, spojenou s touto činností, i když jest její osobní poměr při konání těchto prací proti obvyklému služebnímu poměru jiných zaměstnanců volnější, je-li tato volnost odůvodněna zvláštními okolnostmi. (Nález ze dne 29. března 1938 č. 1123/35-5.)

Nárok na důchod invalidy, jemuž byla odňata trafika dříve propuštěná, jest od doby odnětí posuzovati podle předpisu § 2 požitkového zákona. — V důsledku toho je pro vyměření důchodu na rok následující po odnětí trafiky rozhodný příjem, který měl válečný poškozenec v kalendářním roce předchozím, kdy ještě trafiku měl. Do tohoto příjmu započítává se také příjem, pocházející z trafiky. (Nález ze dne 5. ledna 1938 č. 3646/35-5.)

Pro přiznání invalidního důchodu je rozhodné procento snížení výdělečné schopnosti invalidovy v době, kdy se o důchodu rozhoduje; pro řešení této otázky je bez významu, nastalo-li zlepšení nebo zhoršení zdravotního stavu invalidova, jak byl seznán při dřívějších prohlídkách. (Nález ze dne 19. ledna 1938 č. 6317/35-3.)

Událostí zakládající nárok na důchod invalidní není jediné zranění nebo nemoc sama o sobě, nýbrž teprve v souvislosti s následky, které tímto zraněním nebo nemocí byly vyvolány. (Nález ze dne 22. ledna 1938 č. 4001/35-4.)

V. Právo stavební, honební, cestní, vodní a j.

Úřad se musí vypořádati s alternativním řešením, které obec předložila v průběhu námitkového řízení, tvrdíc, že stejně vyhovuje estetickým požadavkům, jež pohnuly stát. regulační komisi, aby stanovila nezastavitelnost určitého území. (Nález ze dne 12. ledna 1938 č. 661/35-4.)

Soused není legitimován v řízení konsensním namítati, že nepředcházelo řízení o parcelaci pozemku, nevyvozuje-li právě z toho, že parcelační řízení provedeno nebylo, porušení určitého svého práva sousedského. — Podle praž. stav. řádu je přípustno udělení stavebního povolení provisorního, t. j. stavebního povolení na dobu časově omezenou. — Obmezením stavebního povolení „na dožití“ nemohlo býti zasaženo do subjektivních práv sousedů. (Nález ze dne 14. ledna 1938 č. 3095/35-3.)

Ke zřízení hrazení, jež se nezřizuje proti třídě neb ulici je třeba stavebního povolení podle § 27 čes. stav. řádu (zákon č. 5/1889 z. z. čes.), je-li hrazení součástí stavby, která vyžaduje stavebního konsensu. — Hrazení není součástí stavby, není-li zřizováno na stavebním pozemku, na kterém je zřízena tato stavba. (Nález ze dne 11. února 1938 č. 1803/35-4.)

Podle stavebního statutu pro město Bratislavu, schváleného výnosem býv. uh. ministra vnitra z 22. března 1872 č. 31.527/1871, nejsou nepřipustná stavební povolení časově omezená. — Při rozhodování o žádosti za stavební povolení bez jakéhokoli omezení časového (povolení definitivní) není podle statutu pro město Bratislavu, schváleného výnosem býv. uh. ministra vnitra z 22. března 1872 č. 31.527/1871, stavební úřad vázán obsahem stavebního povolení, uděleného dříve pro tutéž stavbu na dobu časově omezenou (povolení provisorního). (Nález ze dne 16. března 1938 číslo 3665/35-5.)

Vysloví-li obec v parcelačním povolení, že cesta, navržená v rozdělovacím plánu, zůstane vzhledem ke své odlehlosti ve vlastnictví parcelanta a bude jím udržována na jeho náklad, odporuje tato dispositio obce § 22 čes. stav. řádu. (Nález ze dne 3. února 1938 č. 1258/35-6.)

Při posuzování nutnosti cesty s hlediska zákona č. 46/1864 z. z. čes. jest úřad povinen vzít také v úvahu, že nová cesta znamená zkrácení dosa-
vadního spojení a existující cesta nevyhovuje s hlediska komunikačního pro malou šířku, nepřehlednost zatáček, velké spády a pod. (Nález ze dne 22. února 1938 č. 2885/35-7.)

Zákon vlád. nař. č. 56/1934 Sb. o založení nové chmelnice se vztahuje bezpodmínečně na chmelnice, ať jednorocní nebo starší, pro které nosná konstrukce nebyla postavena ve stanovené lhůtě. (Nález ze dne 4. ledna 1937, č. 3886/35-3.)

Vodoprávní úřad, maje rozhodnouti o udržovací povinnosti podle § 44 vod. zákona, není vázán návrhem některého ze zájemníků, nýbrž může sám z úřední moci zahájit řízení, směřující ke zjištění subjektů, povinných k udržování a k rozvrhu udržovacího břemene. — Zvláštním titulem právním podle § 44 vod. zákona, jemuž náleží přednost před tituly stanovenými zákonem, může býti i ujednání mezi zákonnými povinnými, má-li povahu likvidního titulu ve smyslu zákona. (Nález ze dne 12. ledna 1938, č. 2598/35-4.)

Každý oprávněný uživatel vody musí se podrobiti dispozicím úředního orgánu požárního podle § 35 vod. zákona, i když se jimi zasahuje do jeho užívacího práva. (Nález ze dne 23. února 1938 č. 289/36-4.)

Vodní právo v době zcizení lpící na zcizené nemovitosti není příslušenstvím, k jehož ceně se podle posl. odst. § 5 dávk. pravidel nehledí při vy-
měření dávkky z přírůstku hodnoty nemovitosti. (Nález ze dne 5. února 1938 č. 4886/35-4.)

Vodoprávní úřad jest i z úřední povinnosti povolán bdíti nad zachová-
váním podmínek vodoprávního konsensu. (Nález ze dne 9. března 1938 číslo 14.319/37.)

Rozhodnutí vodoprávního úřadu o stanovení rozsahu vodního práva (§§ 75 a 76 vod. zákona) nepůsobí proti vodoprávním interesentům, kteří se nezúčastnili tohoto řízení. — Potřeba podniku podle § 27 vod. zákona jako měřítko pro určení rozsahu vodního práva nemá význam, byl-li rozsah vodního práva vymezen konsensní listinou nebo pravoplatným rozhodnutím vodoprávního úřadu. (Nález ze dne 23 března 1938 č. 10.144/38.)

VI. Právo školské a církevní.

Byl-li definitivně řídicí učitel z a t í m n ě přeložen na jiné učitelské služební místo, s nímž nebyla spojena správa školy, neztrácí zásadně nároku na ředitelský přídatek ve smyslu § 15 učit. zákona č. 104/1926 Sb. (Nález ze dne 13. ledna 1938 č. 3520/35-4.)

Ustanovení § 52 statutu o volbě a služeb. pravidlech učitelů ev. a v. církve v zemi Slovenské (schváleného gener. presbyteriem dne 13. června 1930 č. 8600/1930) neposkytuje výpomocnému učiteli na jednotřídní ev. a v. lidové škole, i když vykonává funkce správce školy, nárok na správcovský přídatek podle § 15 učit. zákona č. 104/1926 Sb. (Nález z 20. ledna 1938 č. 1442/36-4.)

V § 80 zák. čl. XXXVIII:1868 není založen právní nárok státní lidové školy vůči obci, aby nesla udržovací náklad školy, a to ani tehdy, jde-li o státní školu, kterou by jinak byla obec povinna sama zříditi a udržovati. (Nález ze dne 20. ledna 1938 č. 1829/36-3.)

„Kvalifikací pro místo, o jehož obsazení právě jde“ ve smyslu čl. IV. zákona č. 306/1920 Sb. je v Čechách dobré zdání okr. škol. inspektora podle §§ 5 a 6 zákona č. 86/1875 z. z. čes., t. j. dobré zdání, které inspektor podává v presentačním řízení o všech uchazečích o konkrétní uprázdněné místo. — Zpravidla musí býti jmenován uchazeč službou nejstarší, uchazeč službou mladší smí býti jmenován tehdy, když jeho kvalifikace na toto místo je lepší než kvalifikace staršího uchazeče a tento má kvalifikaci horší než dobrou. (Nález ze dne 26. března 1938 č. 5274/35-5.)

Osoba, která není ani vdovou zemřelého duchovního, ani jeho manželským potomkem, ani zákonným dědicem, nemá právního nároku na povolení úmrtného ve smyslu § 58 odst. 4 vlád. nař. 124/1928 Sb. (Nález ze dne 11. ledna 1938 č. 6922/35-5.)

Římskokatolický farář-arciděkan v zemi Slovenské a Podkarpatoruské, pokud vykonává funkce, jež jsou obsahově vlastní úřadu děkanskému, má právní nárok, aby do příznávky byl vřaděn započitatelný výdaj ve smyslu § 163 vlád. nař. č. 124/1928 Sb. (Nález ze 17. ledna 1938 č. 12.898/37.)

Prozatímnost opatření ve smyslu § 56 zákona č. 50/1874 ř. z. o úpravě vnějších právních poměrů církve katolické není rozhodnutím o právní povaze příspěvku k účelům náboženským, nýbrž pouhým zjištěním faktického stavu v době, kdy rozeprě o plnění příspěvku vzešla. (Nález ze dne 25. ledna 1938 č. 666/36-4.)

Předpisy ústavy evangelické církve augsp. vyznání (min. vyhl. č. 61/1923 Sb.) neopravňují duchovní této církve vykonávati bohoslužby takovým způsobem, kterým by se dostali do rozporu s kogentními předpisy československého právního řádu. (Nález ze dne 8. února 1938 č. 1304/37-2.)

VII. Právo policejní, spolkové a j.

Obrana proti odluzování zapracovaných dělníků není jediným účelem § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 55/1928 Sb. o cestovních pasech. — Na základě cit. ustanovení zákonného lze odepřít cestovní pas jen tehdy, když ze zcela určité kvalifikace individua a ze zcela určitých skutečností lze

důvodně souditi na hospodářské ohrožení uvedené v zákoně. (Nález ze dne 15. ledna 1938 č. 6336/35-5.)

Zásada veřejnosti trestního procesu neplatí pro trestní řízení správní, na které nelze použiti předpisů trestního řádu soudního. — Obviněný nemá právní nárok, aby mu bylo dovoleno nahlédnouti do všech spisů správních. (Nález ze dne 18. března 1938 č. 7302/35-5.)

Domovská obec na území, pro něž platí domovský zákon č. 105/1863 ř. z., není na základě § 28 tohoto zákona povinna nahraditi státnímu dětskému asyly, zřízenému podle zák. čl. VIII. a XXI:1901 náklady pomoci, poskytnuté podle těchto zák. článků jejímu příslušníku. (Nález ze dne 10. března 1938 č. 255/35-6.)

VIII. Řízení správní a řízení před nejv. správním soudem.

Doručení naříkaného rozhodnutí není nezbytným předpokladem stížnosti k nss a jurisdikce tohoto soudu. (Nález ze 4. ledna 1938 č. 2220/35-7.)

Úsudek min. veř. prací, že výjezdy z domů ležících při průjezdné komunikaci, vedou-li na tuto komunikaci, jsou komunikačně-bezpečnostní závadou, je výsledek skutkového odbornětechnického hodnocení úřadu, jež vzhledem k ustanovení § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb se vymyká přezkoumání tohoto soudu. (Nález ze dne 12. ledna 1938 č. 661/35-4.)

Neznalost právních norem, publikovaných ve formě stanovené zákonem, neomlouvá. (Nález ze dne 21. ledna 1938, č. 4232/35-6.)

Není podstatnou vadou řízení podle § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb., že žalovaný úřad formálně nevyřídil námitku, s kterou byla strana vzhledem k přísné zásadě koncentrační, ovládací konsensní řízení vodoprávní, prekludována. (Nález ze dne 23. února 1938, č. 289/36-4.)

Obecní pokladník, jemuž byla usnesením obecního zastupitelstva prominuta náhrada schodku v obecní pokladně, nemá nároku na to, aby dohlédací úřad toto usnesení schválil. (Nález ze dne 1. března 1938, č. 1429/35-4.)

Ve správním řízení podle správního řádu č. 8/1928 Sb. není zásadní překážky, pro kterou by posudku znaleckého svědka nemohlo býti použito jako posudku znaleckého. (Nález ze dne 9. března 1938, č. 14.319/37.)

Výměr min. spravedlnosti, kterým bylo vysloveno, že strana pozbývá funkce porotce na základě §§ 10 a 22 zákona č. 201/1922 Sb., nemůže se dotknouti subjektivních práv strany, jestliže ji byl doručen po uplynutí kalendářního roku, na který byla zapsána v seznamu porotců. (Nález z 19. ledna 1938, č. 1603/35-7.)

Úsudek úřadu o tom, která částka v mezích hranice sazby dávky za úřední úkon je vzhledem k okolnostem podle § 2, odst. 3 zákona č. 53/1925 Sb. nepřiměřenější, je součástí skutkové podstaty. (Nález ze dne 15. února 1938, č. 18/35-5.)

Jestliže naříkané rozhodnutí nebylo dosud stěžovateli doručeno, nemůže spolužalovaná strana s úspěchem namítati, že stížnost k nss byla podána opožděně. (Nález ze dne 4. ledna 1938, č. 2220/35-7.)

Rozhodnutím podle § 2 zákona o nss je souhlas stát. pozemkového úřadu k zahájení ex. dražebního řízení třetími osobami proti přídělcům podle § 11 zákona č. 93/1931, jehož předmětem je nabytá půda, pokud nepominulo obmezení vlastnického práva k ní zákazem zcizení a zatížení; toto rozhodnutí musí býti řádně odůvodněno. (Nález ze dne 4. ledna 1938, č. 2220/35-7.)

Úsudek úřadu o tom, zda je dána místní potřeba pro hostinskou živnost, zkoumá nss jen s hlediska § 6 zákona č. 164/1937 Sb. o nss. — K odůvod-

něné námitce stížnosti společenstva, že úřad udělil žadateli hostinskou koncesi s oprávněním, o které žádáno nebylo, je rozhodnutí zrušiti podle § 6 zákona o nss. (Nález z 8. ledna 1938, č. 4915/35-3.)

Úsudek min. veř. prací, že výjezdy z domů, ležících při průjezdné komunikaci, vedou-li na tuto komunikaci, jsou komunikačně—bezpečnostní závadou, je výsledkem skutkového odborně—technického hodnocení úřadu, jež vzhledem k ustanovení § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb. se vymyká přezkoumání tohoto soudu. (Nález ze dne 12. ledna 1938, č. 661/35-4.)

Odpověď úřadu na skutkovou otázku, že cesta do ciziny by mohla ohroziti důležité hospodářské zájmy Československé republiky, přezkoumává nss jen s hlediska § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb. (Nález ze dne 15. ledna 1938, č. 6336/35-5.)

Usnesení valné hromady advokátní komory o komorním příspěvku členském a platební příkazy výboru advokátní komory nejsou rozhodnutím neb opatřením správního úřadu ve smyslu § 2 zákona č. 164/1937 Sb. o nss. (Nález ze dne 3. února 1938, č. 3428/35-5.)

IX. Zaměstnanci veřejní.

Žádost o přeložení na jiné služební místo ve smyslu § 1 dekretu dv. kanc. z 13. září 1804, č. 29.311 Sb. pol. zák., sv. 22, č. 31 může úředník přednésti s účinkem i ústně. — O přeložení úředníka na jiné služební místo na jeho žádost ve smyslu § 1 dekretu dv. kanc. z 13. září 1804, č. 29.311 Sb. pol. zák., sv. 22, č. 31 lze mluvit jen tehdy, jestliže úřední akt o přeložení je ve vnitřní kausální spojitosti s projevem jeho vůle. (Nález ze dne 11. ledna 1938, č. 3521/35-4.)

Při snižování činovného podle výdělečného příjmu manželova ve smyslu § 8, odst. 1 písm. c), vlád. nař. č. 252/1933 Sb. rozhoduje výdělečný příjem z téhož ročního důchodu, za které se činovné snižuje. — Pro prozatímní snižení činovného podle cit. ustanovení na podkladě výdělečného příjmu za jiné roční období není ve vlád. nař. č. 252/1933 Sb. podkladu. — Otázku, je-li podle § 24, odst. 4 posl. věty učit. zákona č. 104/1926 Sb. osoba povinná a schopná k výživě nevlastního dítěte, je posuzovati podle doby, za kterou se nárok na výchovné uplatňuje. (Nález ze dne 13. ledna 1938, č. 3949/35-4.)

„Stálým výdělečným příjmem“ ve smyslu § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. jest i odměna poskytnutá veřejnému zaměstnanci v několika letech, kterou valná hromada záložny přiznává podle stanov ředitelstvu každoročně podle hospodářských výsledků. (Nález ze dne 27. ledna 1938, č. 3427/35-3.)

Uchazeč—legionář o místo školníka při veřejné škole národní, nepřekročivší věkovou hranici 45 let, je se zřetelem k § 1 nař. č. 12/1921 Sb. a § 7, odst. 4 zákona č. 462/1919 Sb. o propůjčování míst legionářům i bez dispense způsobilý zastávat toto místo. (Nález ze dne 29. ledna 1938, č. 3849/35-4.)

Ustanovení § 12 zákona č. 47/1873 ř. z. o zachování nároku na naturální byt, po případě na bytový ekvivalent vztahuje se nejen na úředníky, kteří v den účinnosti cit. zákona zmíněné požitky již měli, ale má platnost i pro budoucnost. — „Přídavek“ k zákonu č. 77/1871 ř. z., obsahující přehled osob a platů je součástí tohoto zákona. (Nález ze dne 26. února 1938, č. 7126/35-4.)

Vdově po státním úředníku nepřisluší nárok na zaopatřovací požitky podle čl. I, § 5, odst. 2 zákona č. 2/1920 Sb. z důvodu, že před uzavřením sňatku byla jeho družkou, i když jinak splnila zákonné předpoklady tohoto předpisu. — Vdově po státním úředníku, uzavřevším sňatek ve vý-

službě, které byly přiznány zaopatřovací požitky podle čl. I, § 5, odst. 4 zákona č. 2/1920 Sb., nemá nároku na výchovné ve smyslu § 160, odst. 4 plat. zákona č. 103/1926 Sb. (Nález ze dne 10. března 1938, č. 5354/35-3.)

Proti opatření týkajícímu se služebních příjmů zaměstnancových, jež vydal ústřední úřad v I. stolici na žádost zaměstnance, nelze podati námitky podle § 151, odst. 4 plat. zákona č. 103/1926 Sb. (Nález ze dne 12. března 1938, č. 4416/35-4.)

Předpis § 24 služ. pragm. č. 15/1914 ř. z., pokud státnímu úředníku ukládá uvarovati se všeho, co by mohlo zmenšiti úctu a důvěru, kterou jeho postavení vyžaduje, má na mysli takové zmenšení úcty a důvěry, které se v prvé řadě dotýká postavení dotyčného úředníka. — Předpis § 26, odst. 1 služ. pragm. č. 15/1914 ř. z. postihuje i písemný styk s úředními druhy. — „Slušným chováním“ v § 26, odst. 1 služ. pragm. č. 15/1914 ř. z. rozumí se takové jednání, jež je v mezích společenských forem obvyklé u lidí vzdělaných. (Nález ze dne 12. března 1938, č. 7297/35-6.)

X. Vojenské věci.

Nárok na rodinnou sustentaci podle § 2 výnosu min. nár. obrany z 9. června 1921, č. 601/758 (Věc. Věst. č. 32/1921, čl. 324) přísluší výhradně z důvodu bytové nouze, nikoli také z důvodů jiných okolností (rodinných, osobních a pod.). (Nález z 20. ledna 1938, č. 5757/35-5.)

Ministerská komise pro válečné úkony jest oprávněna zkoumat také, zda poskytovatel válečného úkonu podle zák. čl. LXVIII/1912 si zachoval nárok na náhradu tím, že jej uplatnil v zákonem stanovené lhůtě u příslušného obecního představenstva. (Nález ze dne 11. III. 1938, č. 2495/35-4.)

B. Věci finanční.

I. Daně přímé.

Konečný předpis daně za ten který berní rok má, pokud se týče nároku na vrácení daně a přiznání nahrazovacích úroků, právní význam toliko pro tento berní rok, t. j. pro rok, pro který poplatník dostal konečný daňový předpis, nikoli však také pro berní roky další, pro něž podmínky vrácení přeplatku a přiznání nahrazovacích úroků bude možno zjišťovati teprve, až bude vydán daňový předpis pro jednotlivé tyto berní roky. — Zatímní platba daně podle § 270, odst. 1 zák. o př. d. není placením pouhé „zálohy“ na daň, k níž povinnost vznikne teprve v budoucnosti, nýbrž je plněním již existující platební daňové povinnosti poplatníkovy. (Nález ze dne 15. ledna 1938, č. 14.161/37.)

Otázku, zda a pokud ve smyslu § 362 zák. o př. d. určitá zákonná ustanovení vylučují neb omezují berní exekuci v tom kterém konkrétním případě, řeší si finanční úřad sám. — Berní exekuce na trafikantskou provisi trafikanta-válečného invalidu nepodléhá omezení ani podle § 36 zák. č. 142/1920 Sb. (o požitcích válečných poškozenců), ani podle § 1 zák. č. 314/1920 Sb. (o exekuci na platy zaměstnanců). (Nález ze dne 9. února 1938, č. 3999/35-4.)

Ustanovení § 309, odst. 4 zák. o př. d. o pominutí následků, zmíněných v odst. 1 a 2 téhož paragrafu, nevztahuje se na výzvu úřadu podle § 310, odst. 2, č. 2 a podle § 312 cit. zákona. — Ocitl-li se poplatník v kontumaci podle § 325, odst. 1 zák. o př. d., je rozhodnutí o jeho odvolání dostatečně odůvodněno vyřknutím kontumačních následků a udáním důvodů, na zá-

kladě kterých byly tyto následky vysloveny. (Nález ze dne 9. února 1938 č. 10.069/38.)

O námitkách proti zúčtování výběřčím úřadem podle § 273, odst. 3 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. rozhoduje v jediné stolici konečně berní správa. — Vznese-li poplatník v řízení o vyměření daně námitku, že daně jím zaplacené nebyly výběřčím úřadem správně zaúčtovány podle ustanovení § 273, odst. 3 zák. o př. d., musí vyměřovací (odvolací) úřad dříve, než rozhodne o odpočtu podle § 15, č. 1 písm. e) téhož zákona, poskytnouti poplatníku možnost domoci se u příslušné berní správy rozhodnutí o zúčtování podle § 273, odst. 3. (Nález ze dne 21. února 1938, č. 837/35-3.)

Při uložení důchodové daně není od příjmu manželky poplatníkovy z její účasti na podniku veřejné obchodní společnosti odpočitatelnou položkou amortisace továrních budov podniku, patřícím společníkům — mezi nimi i manželce poplatníkově — a nepojatých do bilance podniku. (Nález ze dne 8. ledna 1938, č. 15.273/37.)

I povinným přiznáním podle § 309, odst. 1 zák. o př. d., pro jehož nepodání stíhají poplatníka kontumační následky, rozumí se nejen přiznání podle § 307, odst. 1, nýbrž i přiznání, vyžádané výzvou úřadu podle § 307, odst. 5, jakož i výzvou podle § 32, odst. 3 téhož zákona. — Za přiznání k dani důchodové ve smyslu § 306 a násl. zák. o př. d. nelze považovati podání poplatníkovy, obsahující pouze odpověď na určité dotazy vyměřovacího úřadu, nikoli však podstatné náležitosti, cit. ustanoveními stanovené, k nimž patří podle § 308, odst. 1 doložka, ubezpečující, že poplatník veškerá udání učinil podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. (Nález ze dne 20. ledna 1938, č. 15.572/37.)

Ustanovení odst. 2, § 7 zák. o př. daních o důchodech dani nepodrobených nelze použití na příjem vynálezce z prodeje vlastního patentu. (Nález ze dne 24. ledna 1938, č. 3680/35-7.)

Základem daně důchodové jest, pokud jde o příjem z výdělečného podniku, zásadně skutečně dosažený výtěžek podniku, resp. čistý příjem z podniku, jímž jest částka, vybývající po odečtení skutečně vynaložených výdajů od příjmů skutečně dosažených v roce pro zdanění rozhodném; výjimka z toho principu nastává podle ustanovení § 10 odst. 2, § 7 zák. o př. d. u poplatníků, vedoucích řádné obchodní knihy, kde poplatný ryzí výtěžek podniku, resp. čistý příjem poplatníkův stanoví se způsobem bilančním, při čemž do základu daně náleží položky skutečně nepřijaté, resp. nevydané, jako obchodní pohledávky, pokud se týče obchodní dluhy koncem obchodního roku pro zdanění rozhodného. — Důkazní prostředek nelze odmítati jediné proto, že pochází z doby pozdější než skutečnost, jež jím má býti potvrzena. — Na nedobytnost pohledávky v době pro zdanění rozhodné nelze ještě usuzovati ze skutečnosti, že její splátky, spadající do této doby, byly odsunuty na pozdější dobu nebo že byly placeny směnečným úvěrem. (Nález ze dne 27. ledna 1938 č. 7200/35-5.)

Ustanovení odst. 6 prov. nař. k § 19 odst. 2 č. 3 zák. o př. d., stanovící, že vydržovanými osobami jsou osoby, které požívají v domácnosti poplatníkově bezplatného zaopatření, to jest zejména bytu, výživy a ošacení, není v rozporu se zákonem. (Nález ze dne 28. února 1938 č. 6546/35-3.)

Vkladní nařízení č. 175/27 k § 11 odst. 2 zákona o př. d. č. 76/27 Sb., pokud v odst. 5 stanoví, že předpokladem pro odečtení paušální srážky podle § 15 č. 1. lit. d) zák. o př. d. je, aby poplatník takové výlohy vůbec měl, při čemž stačí je-li tu alespoň jeden takový výdaj, jest ve shodě se zákonem. — Poplatník nevyhovuje své důkazní povinnosti podle § 313

zák. o př. d. tím, že údaje specifikuje. (Nález ze dne 5. března 1938 číslo 2021/35/4.)

Úplata za vzdání se kominické živnosti v určitém obvodě není podle § 7 odst. 2 zák. o př. d. důchodem dani podrobeným. (Nález ze dne 5. března 1938 č. 4224/35/4.)

Čestný dar, poskytnutý zaměstnanci zaměstnavatelem při jeho pensionování za úspěšně konanou činnost, aniž byly vykonány mimořádné práce a aniž nastaly mimořádné poměry, není mimořádným darem, nepodrobeným dani důchodové podle § 7 odst. 2 zák. o př. d. (Nález ze dne 11. března 1938 č. 525/35/3.)

Částka, připsaná na základě usnesení valné hromady společnosti s r. o., na vázaném kontě jednotlivých společníků, není v dotyčném roce příjmem těchto společníků ve smyslu § 7 zák. o př. d. (Nález ze dne 29. března 1938 č. 3988/35/3.)

Úřad, používaje kontumačních následků podle § 309 odst. 1 zák. o př. d. z důvodu, že poplatník nepodal příznání k dani v zákonné lhůtě, je povinen předem vyřešiti námitku odvolání, že poplatník nebyl vzhledem k výši daňového základu, pozůstávajícího ze služebních platů povinen podati příznání. (Nález ze dne 1. dubna 1938 č. 2504/35/4.)

Zvláštní úplata, ujednaná při prodeji lékárny za vzdání se osobní koncese lékárnické, nepodléhá důchodové dani podle § 7 odst. 2 zák. o př. d. (Nález ze dne 9. dubna 1938 č. 465/35/4.)

Hradí-li spořitelna celé měsíční příspěvky pro dotaci pensijního fondu svých zaměstnanců podle ustanovení své služební pragmatiky, jíž jako služebnímu řádu nebo smlouvě bylo ustanovením pensijního řádu fondu vyhrazeno určití, v jaké míře platí příspěvky zaměstnanci a v jaké míře spořitelna, nejde o nepřímé zvýšení požitků zaměstnanců. (Nález ze dne 13. dubna 1938 č. 3424/35/3.)

Podmínkou odpočitatelnosti rezervy pro všeobecnou daň výdělkovou podle § 15 č. 1 písm. e) zák. o př. d., jest, že platba, k níž bylo poplatníkem rezervy použito, byla berním úřadem zúčtována podle § 273 odst. 3 téhož zákona na daň za rok, na jehož v r u b byla rezerva zřízena. — Daň z obratu za IV. čtvrtletí berního roku, která v roce tom nebyla zaplacená ani splatná, není odčitatelnou položkou podle § 15 č. 1 písm. e) zák. o př. d. (Nález ze dne 8. ledna 1938 č. 15.887/37.)

Společenský podnik, zapsaný na Slovensku do obchodního rejstříku, má nárok na výhodu nižší daňové sazby podle § 57 odst. 1 věty 2 zák. o př. daních č. 76/1927 Sb. ve znění zákona č. 167/1930 Sb. za předpokladů v tomto předpisu uvedených i ohledně veřejného společníka, který dosud do obch. rejstříku nebyl zapsán. (Nález ze dne 23. března 1938 č. 1642/35/4.)

Při zkoumání otázky, zda určitá položka, vykázaná v účetní závěrce podniku, jeví se jako položka připočitatelná nebo jako položka odčitatelná, dlužno hleděti jednak k tomu, v jaké vlastnosti byla vykázaná dotčená položka v účetní závěrce podniku, z níž vyplývá rozvahový přebytek, jednak k tomu, jakou povahu měla položka ve vztahu ku provozování podniku v rozhodném období. — Vydáními, použitými k rozmnožení kapitálu v podniku uloženého podle § 78 písm. a) zák. o př. d., rozumějí se vydání povahy investiční (na rozdíl od výdajů provozovacích), a to veškerá vydání, směřující k investici, bez ohledu na to, zda tím došlo k efektivnímu rozmnožení kapitálu (majetkových předmětů neb práv), či nikoli. — Příspěvek, který zaplatil podnik obci za zavedení vodovodu do podniku, jest investičním vydáním neodčitatelným podle § 78 písm. a) zák. o př. d., třeba vlastnictví vodovodu zůstalo obci. (Nález ze dne 25. ledna 1938 č. 13.784/37.)

Odpis podle § 79 písm. f) zák. o př. d., jakož i fondovní dotace, nahrazující takovými odpisy, je korektivem určité aktivní položky bilance poplatného podniku. — Částka, vedená v knihách a vykázána v účetní závěrce obecního biografu jako položka, placená paušálně obecní pokladně k úhradě odměny resp. služného funkcionářů obce, zúčastněných při správě biografu, jest jako paušální výběr obce z jejího podniku s hlediska § 77 odst. 1 zák. o př. d. započitatelná do základu zvláštní daně výdělkové z obecního biografu. (Nález ze dne 25. ledna 1938 č. 15.407/37.)

Úhrn splacených závodních podílů členských ve výši stanovami určené je u výdělkových a hospodářských společenstev rozhodným pro určení výše základního kapitálu, podléhajícího minimální dani podle § 83 odst. 13 zák. o př. d., i tehdy, když společenstvo později, aniž provedlo změnu stanov, na úhradu svých ztrát odepsalo část hodnoty závodních podílů. (Nález ze dne 10. února 1938 č. 14.221/37.)

Pro odčitelnost zvláštních rezerv ke krytí ztrát podle § 79 písm. f) zákona o př. d. nevyžaduje se na prostá jistota těchto ztrát, nýbrž jen, lze-li z obchodních poměrů usuzovati, že ztráty ony jako výsledek těchto poměrů pravděpodobně nastanou. (Nález ze dne 24. února 1938 číslo 46/35.)

Podmínkou vylučitelnosti výdajových položek, hrazených ze zdaněného rezervního fondu, ze základu daně podle § 81 odst. 4 zák. o př. d. je, že položky ty jsou podle zákona pro rozhodný berní rok odčitelné. (Nález ze dne 3. března 1938 č. 2185/35/4.)

Ministerstvo financí není oprávněno projevit souhlas s přeměnou společnosti s r. o. v akciovou společnost ve smyslu § 290 zák. o př. d. — Pro svolení k dobrovolnému zrušení společnosti, podrobené zvláštní dani výdělkové, nebo k její přeměně v jinou právní formu rozhoduje jediné, zda daně společnosti, jež má být zrušena, resp. přeměněna, jsou zaplacený, resp. řádně zajištěny. (Nález ze dne 15. března 1938 č. 2914/35/4.)

Výlohy za vyhotovení plánů strojovery, nově zřízené za tím účelem, aby dodávala vlastní elektrický proud a teplou vodu, potřebné při provozu hotelového podniku akciové společnosti, jsou investičními náklady, neodčitelnými podle § 78 písm. a) zák. o př. d. (Nález ze dne 19. března 1938 číslo 142/35/4.)

Platební rozkaz na zvláštní daň výdělkovou, který neobsahuje rozdělení daně ve smyslu § 85 odst. 7 zák. o př. d., nelze s hlediska nároku na nahrazovací úroky podle § 293 téhož zákona pokládati za konečný předpis této daně. — Nahrazovací úroky z platby neprávem učiněné podle § 293 odst. 1 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. nepřislušejí poplatníku, byli-li v den, kdy o konečném předpisu byl zpraven, dlužen na prozatímní platbu za určitý rok podle čl. XIII, pokud se týče § 270 cit. zák., i když podle konečného předpisu, později pro tento rok vydaného a úřadu v době rozhodování o nahrazovacích úrocích známého, k tomuto dni neměl dluhu. (Nález ze dne 21. března 1938 č. 14.444/37.)

Podíl zaměstnanců při hornictví na čistém zisku podle zákona č. 143/1920 Sb. není odpočitatelným při zjišťování základů zvláštní daně výdělkové příslušného podniku. (Nález ze dne 7. dubna 1938 č. 5478/35/5.)

Příjem z propachtování kutacího práva k vyhrazeným nerostům pod povrchem pozemku není ze zákona přímo stížen pozemkovou daní a podléhá tedy dani rentové podle § 172 odst. 1 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. (Nález ze dne 13. ledna 1938 č. 1223/35/4.)

Místnost nebo soubor místností, které nejsou určeny a zařízeny k tomu, aby v nich ať jednotlivec nebo více osob mohlo samostatně a trvale bydlet, nelze považovati za byt, jehož současné užívání jednou domácností

podle § 136 odst. 5 zák. o př. d. vylučuje z výhody podle odst. 1 cit. paragrafu. — Skutečnost, že k místnosti patří kloset, sama o sobě nestačí k tomu, aby místnost tu bylo lze již proto považovati za samostatný byt. (Nález ze dne 25. března 1938 č. 500/35/4.)

Ustanovení § 340 odst. 1 č. 2 zák. o př. d. o navrácení do předešlého stavu pro nově na jeho vyšlé skutkové okolnosti vztahuje se i na řízení o dočasném osvobození od daně domovní. — Ustanovení 1. odst. vl. nařízení č. 175/27 Sb. k § 340 odst. 1 č. 2 zák. o př. d., pokud stanoví, že „nova reperta“ nepřipouští zákon co do řízení v ostatních věcech daňových, o d p o r u je zákonu. (Nález ze dne 1. února 1938 č. 15.284/37.)

Jestliže poplatník v přiznání k dani činžovní proti skutečnému stavu, tedy nesprávně uvedl, že určitého objektu v domě užívá sám, ač objekt byl za úplatu přenechán jiné osobě, jde tu podle § 277 odst. 3 zák. o př. d. o zanedbání povinnosti, normované v § 308 odst. 1 zák. o př. d., podle něhož poplatník je povinen přesně a určitě vyplnit veškeré rubriky přiznání. — Sdělení dobrého zdání odhadců, přibraných k místní prohlídce, poplatníkovi při komisi nebo před rozhodnutím úřadu není zákonem stanoveno. — Posudek odhadců, přibraných k místní prohlídce budovy podle § 320 odst. 5 zák. o př. d., přezkoumává n. s. soud jen s hlediska § 6 zák. o nss č. 164/1937. (Nález ze dne 4. ledna 1938 č. 15.226/37.)

Částka, placená majitelem domu obci za asfaltování chodníku u jeho domu, není vylučitelnou položkou ze základu činžovní daně podle § 151 zák. o př. d. (Nález ze dne 15. ledna 1938 č. 15.219/37.)

Výhoda podle § 10 zák. č. 44/1928 Sb., týkající se základu činžovní daně, nepřisluhuje co do bytu, který byv po 31. březnu 1928 rozšířen o další místnost, byl pronajat dosavadnímu nájemníku. (Nález ze dne 20. ledna 1938 číslo 13.897/37.)

Subjektem domovní daně podle zák. o př. d. může býti neknihovní vlastník budovy. (Nález ze dne 24. ledna 1938 č. 15.564/37.)

Kupec domu nemá nárok na to, aby na jeho konto byly přeúčtovány přeplatky dřívějšího majitele tohoto domu na dani činžovní, třeba se takto s dřívějším majitelem domu smluvil, jestliže přeplatky pro jiné daňové nedoplatky dřívějšího majitele nemohou tomuto vráceny býti v hotovosti. (Nález ze dne 12. března 1938 č. 5252/35/4.)

O žádosti za odpis činžovní daně podle § 276 odst. 1 zák. o př. d. číslo 76/1927 za berní roky, v nichž dani podrobený výtěžek převyšoval částku 25.000 Kč, přísluší rozhodovati finančnímu úřadu II. stolice. — Ustanovení § 276 odst. 1 zák. o př. d. o odpisu pravoplatně předepsané daně vztahuje se jen na případy předpisu, kde nebylo vůbec daňové povinnosti buď po stránce subjektivní neb objektivní, a nedopadá tedy na případy, kde byl jen nesprávně stanoven daňový základ. — O žádosti za snížení předpisu činžovní daně podle § 256 odst. 5 zák. o př. d., uplynula-li již dvě léta po nastalé pravoplatnosti předpisu I. stolicí nebo bylo-li k odvolání z předpisu daně pravoplatně rozhodnuto finančním úřadem II. stolice, přísluší rozhodovati ministerstvu financí. — Ustanovení § 256 odst. 5 zák. o př. d. nedává poplatníku právního nároku na to, aby úřad rozhodnutí neb opatření ve věcech daňových na jeho žádost zrušil, jiným nahradil nebo změnil. (Nález ze dne 26. března 1938 č. 2096/35/4.)

Fovinnost, stanovená v § 167 odst. 1 zák. o př. d., oznámí změny, které jsou předmětem evidence katastru domovní daně třídní — mezi nimi změnu v osobě vlastníka —, není splněna již tím, že usnesení knihovního soudu o převodu vlastnictví spolu s ověřenými opisy trhových smluv byla s o u d e m doručena finančním úřadům (bernímu, vyměřovacímu a katastrálnímu měřičskému úřadu), nýbrž pouze tím, že oznámení o změně učiní

sami poplatníci-vlastníci budovy příslušnému vyměřovacímu úřadu ve stanovené lhůtě. — Ujednání smluvních stran ve smlouvách o prodeji budov, že noví vlastníci jsou povinni z budov platit domovní daň o d určité doby, nemá významu pro otázku, kdo je podle zák. o př. d. povinen platit daň. — Povinnost oznámiti katastrálnímu měřičskému úřadu trvalé změny, které jsou předmětem evidence pozemkového katastru — mezi nimi změnu v osobě držitele pozemku — podle § 57 katastr. zák. č. 177/1927 stihá držitele pozemku nezávisle na povinnosti soudů podle § 44 téhož zákona a není tedy splněna tím, že berní úřad, finanční správa a katastrální měřičský úřad byly knihovním soudem o převodu pozemků informovány. (Nález ze dne 1. ledna 1938 č. 15.410/37.)

Skutečnost, že určité místnosti používá deputátník v polním hospodářství, není důvodem pro uznání místnosti za nezbytnou podle § 161 odst. 3 bod 3 zák. o př. daních. — Prostá okolnost, že určitá místnost fakticky slouží k ukládání zásob a nářadí polního hospodářství, nestačí k tomu, aby místnost ta pokládána byla za neobytnou podle § 161 odst. 3 zák. o př. daních, nýbrž je zapotřebí, aby k tomuto účelu byla výlučně zařízena. — Špiží jako neobytnou místností podle § 161 odst. 3 č. 1 zák. o př. d. rozumí se místnost, stavebně zařízená a určená k ukládání zásob pro kuchyni, resp. k ukládání výrobků kuchyňských. — Pro posouzení místnosti jako obytné světlé komory podle § 161 odst. 2 písm. a) zák. o př. d. jest uvážiti počet a rozměry oken v poměru k velikosti podlahové plochy komory; nerozhodná je však pouhá skutečnost, že místnost má cementovou podlahu a že je vlhká. (Nález ze dne 18. ledna 1938 č. 15.418/37.)

Ustanovení prov. nař. č. 175/1928 k § 162 odst. 3 zák. o př. d. v odst. 1, určující pojem „vily“ jako přepychové budovy, podrobené podle cit. předpisu zákona zvýšené sazbě domovní daně třídní, neodporuje zákonu. — Předpokladem pro uznání budovy za vilu ve smyslu § 162 odst. 3 zák. o př. d. je, že budova 1. svou izolovanou polohou a 2. zvláštním způsobem stavebního provedení, z něhož je patrné, že jde o majetek přepychový, se liší podstatně od obecného typu budov, podlehajících domovní dani třídní, které se obecně nevyznačují těmito znaky. — Pojem „vily“ nevyžaduje, aby dotyčná budova lišila se izolovanou polohou od budov sousedních neb budov v dotyčném místě (obci, osadě) nebo nějakém širším obvodu se nacházejících, nýbrž, aby touto svou polohou lišila se vůbec od obecného typu budov, podléhajících domovní dani třídní, které této polohy postrádají. — Pojem „vily“ není relativně v tom směru, že by záleželo na tom, jakým způsobem je zastavěno sousedství dotyčné budovy nebo území obce, v níž budova stojí, nýbrž rozhodným je, zda budova sama bez ohledu na okolní stavby neb ostatní stavby v místě se nacházející jeví v ohledu stavebním určité známky přepychového majetku, k němuž patří verandy, terasy, balkony, arkýře, ozdobné věže, zvláštní stavební slohy a p. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 13.988/37.)

Ustanovení § 276 odst. 1 zák. o př. d. o odpisu daně, pravoplatně předepsané zřejmě neodůvodněně, vztahuje na předpis, kde nebylo vůbec daňové povinnosti buď po stránce subjektivní nebo objektivní. — Úroky z bankovních vkladů, z nichž se vybírá rentová daň srážkou, podle § 180 odst. 2 č. 3 zák. o př. d., nejsou od této daně, již podle § 172 téhož zákona z a s a d n ě podléhají, osvobozeny podle § 174 č. 12 cit. zák. (Nález ze dne 5. ledna 1938 č. 738/36/3.)

Ustanovení čl. VIII odst. 2 smlouvy mezi Československou republikou a Německou říší č. 118/1923 Sb. obsahuje úpravu otázky zdanění úrokového příjmu z hypotečních pohledávek bez rozdílu, ať jde o zdanění to-

hoto příjmu u pramene, t. j. srážkou u dlužníka, nebo u příjemce úrokové částky. (Nález ze dne 24. února 1938 č. 1253/35/4.)

Předpokladem toho, aby úroky ze soukromých zápůjček byly podrobeny rentové dani, je skutečnost, že příjemce úroků tyto požitky v době pro zdanění rozhodně skutečně dostal ať již v hotovosti nebo jinou formou, již realizuje právní nárok věřitele na úroky jakožto požitky, právně mu náležející, s tím účinkem, že věřitel je v tomto svém úrokovém nároku zcela nebo aspoň zčásti uspokojen. — Pouhá skutečnost, že úroky jsou spolu s pohledávkou jako její příslušenství hypotékárně zajištěny, nestačí k tomu, aby úroky ty byly považovány za požitek podle ustanovení § 172 zák. o př. d. (Nález ze dne 16. března 1938 č. 2086/35/4.)

Částka, připadající z celkové úplaty, kterou dostal podnikatel řeznictví při přenechání svého závodu jiné osobě na dobu 3 let za to, že se vzdal provozování závodu a zřekl se provozování konkurenční závodu, nemá povahu tržové ceny, ani opakujícího se požitku. — Srážka podle § 178 odst. 3 zák. o p. ř. d. z důvodu opotřebování pronajatých strojů není přípustna v rozsahu větším, než odpovídá opotřebování strojů v berním roce, ani tehdy, podrobuje-li se rentové dani příjem pachtovného, přijatého poplatníkem předem za několik let najednou. (Nález ze dne 30. března 1938 č. 3122/35/3.)

Při předpisu neodvedené daně z tantiem za určité období daňové, vybrané srážkou u dlužníka podle VII. hlavy zák. o př. d. č. 76/1927 Sb., není vyměřující úřad vázán abstraktním rozhodnutím berní správy, vydaným před platností tohoto zákona o tom, že dotčené požitky zásadně dávce z tantiem nepodléhají. — Předpokladem nezdanitelnosti požitků dani z tantiem podle § 183 odst. 3 zák. o př. d. jest existence služebního poměru příjemců požitků a průkazní břímě v tom směru stíhá stranu. — Otázku služebního poměru soukromoprávní povahy dlužno pro obor přímých daní podle zák. č. 76/1927 řešiti s hlediska § 1151-1164 o. z. o. ve znění novely č. 69/1916. (Nález ze dne 24. února 1938 č. 15.239/37.)

II. Daně nepřímé.

Jestliže poplatník na výzvu úřadu, aby prokázal, že se skutečně zavázal zastupované firmě konati pro ni služby po určitou dobu, uvedl, že jest povinen konati služby firmou mu předepsané, totiž navštěvovati zákazníky, přijímati od nich zakázky, zprostředkovati korespondenci mezi firmou a objednateli, předávati jim účty a vyřizovati případné difference mezi stranami, a že jeho činnost se řídila výhradně dispozicemi firmy a že tato to může potvrditi, je vadou řízení, nesdělil-li úřad poplatníku odpověď firmy v této věci a neuvedl-li ve svém rozhodnutí, jak na podkladě vyjádření firmy dospěl k úsudku, že poplatník co do množství a času jeho úkonů nebyl vázán výhradně dispozicemi své firmy. (Nález ze dne 4. ledna 1938 č. 472/35/7.)

Na daněproský vývoz zboží podle § 1 odst. 1 č. 2 zák. č. 268/1923 a na osvobození dodávek vývozcům od daně podle § 4 č. 18 téhož zákona nemá strana nárok, jestliže v případě, kde nešlo o zásilku přepravovanou poštou, nepředložila ve smyslu čl. 2 B a čl. 11 prov. nař. č. 156/1924 vedle jiných dokladů tu stanovených prohlášení podle předepsaného vzorce 3, potvrzené výstupním celním úřadem, že zboží bylo vyvezeno ze zdejšího celního území. (Nález ze dne 19. ledna 1938 č. 14.695/37.)

Byla-li poplatníku uložena pořádková pokuta podle zák. o dani z obratu z důvodu, že nevyhověl výzvě, vydané podle § 19 zák. o dani z obratu, může odvolací stolice — k odvolání poplatníka proti uložení pokuty —

posuzovati otázku, zda výzva měla zákonný podklad, je d i n ě s hlediska oné právní normy, podle níž byla výzva vydána. (Nález ze dne 22. ledna 1938 č. 15.012/37.)

Výzvě dekretu podle § 19 odst. 2 zák. č. 268/1923, resp. 188/1930 a 56/1932, aby poplatník prokázal údaj svého obratu předložením dokladů, není vyhověno tím, že poplatník předloží pouze pomůcky, podle nichž lze snad zjistiti výši obratu pouze odhadem. — Ustanovení § 19 odst. 4 zák. číslo 268/1923, resp. 188/1930 a 56/1932 neukládá úřadu, aby při stanovení daňového základu odhadem zachoval určitý postup, jako aby stanovil daňový základ, podle nakoupeného zboží a určitého procenta zisku. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 333/35/4.)

Dodávku tepelné energie je pokládati za dodávku hmotné věci, podléhající dani z obratu podle § 2 č. 1 zák. č. 268/1923, resp. 246/1926, 181/1929 a 188/1930. (Nález ze dne 28. ledna 1938 č. 15.343/37.)

Lékárenské poplatky nepodléhají paušalované dani z obratu u cukrovinek podle vyhlášky č. 41/1930 Sb. (Nález ze dne 2. února 1938 č. 2886/35/4.)

Daň z jízdného, vybíraná podle § 38 zák. č. 198/32 Sb. není součástíkou úplaty podrobené dani z obratu. (Nález ze dne 15. února 1938 č. 5162/36-4.)

Daň z jízdného, vybíraná podle § 25 zák. č. 116/27 Sb., není součástíkou úplaty podrobené dani z obratu. (Nález ze dne 15. února 1938 č. 14.606/37.)

Převádí-li poplatník svůj obligační nárok, získaný z kupní smlouvy, na osobu třetí spolu se závazkem, že tato zaplatí za něho trhovou cenu a kromě toho vyplatí mu určitou částku hotově, pak tvoří úplatu podrobenou dani z obratu u poplatníka nejen částka jemu hotově vyplacená, nýbrž i částka převzatého dluhu. — Pro v y m ě ř e n í daně z obratu je úplně lhostejné, zda a kdo bude míti nárok na v r á c e n í daně při vývozu do ciziny. (Nález ze dne 26. února 1938 č. 2880/35/4.)

Podle § 4 č. 12 zák. č. 268/1923 Sb. jsou od daně z obratu osvobozeny jen dodávky léčiv (léčebných pomůcek), které nositelé veřejnoprávního pojištění platí za své členy. (Nález ze dne 1. března č. 1690/30/4.)

Podnikatelem podle § 6 zák. o dani z obratu č. 268/1923, resp. č. 246/1926 jest i spolek, který od svých členů vybírá úplaty za dodávky a úkony bez úmyslu docíci tím zisku. — Vybírá-li spolek členské příspěvky za tím účelem, aby členům klubu mohla býti poskytnuta příležitost pěstovati sport a za účelem povznesení sportu, jde tu o v ý d ě l e č n o u č i n n o s t ve smyslu § 6 zák. č. 268/1923, resp. 246/1926. (Nález ze dne 10. března 1938 č. 1103/36/4.)

Odpisu daně z obratu, předepsané podle zák. č. 321/1921, nelze domáhati se podle § 276 zák. o př. d. č. 76/1927. (Nález ze dne 15. března 1938 číslo 2850/35/5.)

Ku promlčení práva předepsati pořádkovou pokutu podle § 43 zák. čís. 268/1923 Sb., resp. č. 246/1926 Sb. o dani z obratu nemusí odvolací stoliče hleděti z p o v i n n o s t i ú ř e d n í. — Ustanovení § 207 odst. 1 zák. o př. d. neváže počátek lhůty, v níž se promlčuje právo úřadu složití pořádkovou pokutu, ke dni, kdy bylo podáno odvolání proti předpisu této pokuty. — Ustanovením § 43 odst. 3 zák. o dani z obratu jest určena t o l i k o m a x i m á l n í výše pořádkové pokuty a je ponecháno v o l n ě ú v a z e ú ř a d u, aby v mezi takto stanovené v k o n k r e t n í m p ř í p a d ě pořádkovou pokutu vyměřil. — Pro uložení pořádkové pokuty podle § 43 odst. 1. zák. o dani z obratu z důvodu neuschování dokladů podle § 16 téhož zákona je bez právního významu, zda poplatník knihy (bloky) zničil z pouhé nevědomosti a že tím nechtěl vyměření daně, resp. její revisi zmařiti. (Nález ze dne 2. dubna 1938 č. 14.774/37.)

III. Poplatky, dávky, clo.

Pro řešení otázky, zda podání podléhá poplatku, či je od něho osvobozeno, jest rozhodný jeho obsah a je bez významu, zda podání určitého obsahu bylo vůbec, resp. jakým způsobem vyřízeno. — Úřadu není žádným předpisem nařízeno, že by o každém sporném poplatkovém případě musil rozhodovati samostatným rozhodnutím zvláště. — Osvobození od kolkového poplatku podle saz. pol. 44/75 lit. g) a i) popl. zák. nevztahuje se na jazykové dohlédací stížnosti podle § 7 jazyk. zákona. (Nález ze dne 26. ledna 1933 č. 2579/36/6.)

Důkazní břímě, pokud jde o vyvrácení právních domněnek u směnky podle § 4 zák. č. 48/1928, stihá s t r a n u. — K tomu, aby listina byla poplatná jako směnka, stačí, že má náležitost, uvedenou pod č. 1 §3, resp. pod č. 1 § 104 zák. č. 1/1928, t. j., že jest značena v textu jako směnka a že jest opatřena aspoň jedním podpisem, ať vydatele, příjemce nebo indosanta. (Nález ze dne 2. února 1938 č. 554/35/4.)

Tim, že poplatník vede řádné seznamy podle odst. 2 § 3 vl. nař. č. 437/21 Sb., nebyla úřadu sama o sobě ještě dána možnost ve smyslu § 2 zákona č. 31/1878 ř. z., aby poplatek ze služebních smluv vyměřil. (Nález ze dne 17. února 1938 č. 814/35/4.)

Bylo-li pro určitou komunální zápůjčku přiznáno osvobození od kolků a poplatků podle čl. I. zák. č. 70/1902 ř. z., jest i žádost o knihovní zápis zástavního práva pro tuto zápůjčku osvobozena od kolku z podání. (Nález ze dne 12. ledna 1938 č. 2546/35/4.)

Pro povinnost k admisnímu poplatku cizozemské akciové společnosti, která zde obchoduje způsobem, zakládajícím povinnost k tomuto poplatku, a pro otázku, jaký akciový kapitál věnovala tuzemskému obchodu, je nerozhodno, že společnost jest universální sukcesorkou zaniklé společnosti, které byl svého času vyměřen admisní poplatek z její tuzemské činnosti. (Nález ze dne 2. února 1938 č. 15.179/37.)

Při výpočtu kapitálu v podniku trvale na zisk uloženého ve smyslu § 57 odst. 7 zák. č. 76/1927 Sb. o př. d., resp. 1 odstavce prov. nař. k tomuto zák. ustanovení je hleděti také ke dluhům, které byly opatřeny k účelům investičním. (Nález ze dne 5. února 1938 č. 1379/35/4.)

Do základu poplatku podle saz. pol. 19/101 1 A n) popl. zák. ze smlouvy, uzavřené čs. cukrovarnickými firmami za účelem splnění závazků, vyplývajících z mezinárodní dohody o úpravě vývozu cukru, k níž přistoupil ústřední spolek čs. průmyslu cukrovarnického, patří t. zv. režijní příspěvek, sloužící k úhradě nákladů spojených s prováděním této smlouvy. (Nález ze dne 11. února 1938 č. 10.086/38.)

Listina, obsahující svolení věřitelovo k výmazu zástavního práva pro splacené již anuitami a kvitované částky postoupených jim pohledávek, nepodléhá poplatku podle saz. pol. 105/71 lit. b) popl. zákona. (Nález ze dne 25. února 1938 č. 1917/35/4.)

Ustanovení § 6 zák. č. 31/1920, podle něhož poplatnost služebních smluv bez listinného osvědčení nastává jen, když celková roční úplata při jednotlivém služebním poměru činí nejméně 6000 Kč, pozbylo pro služební smlouvy druhu uvedeného v § 1 zák. č. 291/1921 účinnosti podle § 10, věty 2 téhož zákona. — Strana namítající uplynutí promlčecí lhůty podle § 2 zákona č. 31/1878, musí prokázati, že úřadu byla dána možnost vyměřiti ten který poplatek již v době, spadající do správního roku, ležícího o pět roků nazpět, nežli bylo přikročeno k předpisu. — Konkursní správce jmění úpalcova má právo přesvědčiti se o správnosti všech materiálních podkladů dávkových povinností úpalcových. (Nález ze dne 1. března 1938 č. 3898/35/4.)

Smlouvou, kterou se strany zavázaly za určitou peněžní úplatu poskytnouti svému bratru, resp. švagrovi doživotně celou výživu, eventuálně s dodáním do jeho bytu, jeden pokoj s příslušenstvím, otopem a osvětlením, úklidem, posluhou, ošetřovatí ho v nemoci, opačřovatí mu šatstvo, prádlo (práti i spravovatí) a obuv a kromě toho platiti mu měsíčně určitou částku v penězích, nelze zpoplatniti ani podle saz. pol. 87/39, ani podle saz. pol. 16/88 popl. zákona. (Nález ze dne 9. dubna 1938 č. 2265/35/4.)

Nebylo-li v nájemní smlouvě jakožto v listině o hlavním právním jednání poskytnuto knihovni zajištění nájemního práva na najatých pozemcích, je na pozdější vkladní povolení hleděti jako na smlouvu o zřízení hypotéky, podléhající poplatku podle II. stupnice. — Vkladní povolení, zpoplatňované jako listina o zřízení hypotéky, podléhá poplatku podle II. stupnice z c e n y z á v a z k u, pro který se hypotéka zřizuje, při čemž je nerozhodno, že ve skutečnosti knihovni vklad nebyl snad povolen na všech nemovitostech, jichž se nájemní smlouva týkala. (Nález ze dne 13. dubna 1938 č. 1251/35/4.)

Jestliže podle společenské smlouvy měl při vystoupení ze společnosti vystupující společník nárok jednak na čistý zisk za uplynulý rok, jednak na svůj vklad, vypočtený podle likvidační bilance, naproti tomu podle smlouvy, sjednané při vystoupení společníka, zbylý společník převzal veškerá aktiva i pasiva společnosti a zavázal se zaplatit vystouplému společníku vedle jeho podílu na společenském jmění odškodnění za předčasný výstup ze společnosti, jde u této pozdější smlouvy o poplatnou smlouvu disoluční. — Obdržel-li vystupující společník při zrušení společnosti úplatu za své předčasné vystoupení, sluší i tuto úplatu včítati do základu poplatku. — Došlo-li ke zrušení veřejné obchodní společnosti tak, že jeden ze společníků vystoupil, spokojiv se určitým penězem, kdežto společník druhý se sám stal neobmezeným vlastníkem majetkového soubotu, dříve společného, čímž nabyl na tomto společenském majetku více, než kolik mu za trvání společenského poměru náleželo, nejsou tu dány předpoklady pro osvobození od poplatku podle § 8 zák. č. 74/1901. (Nález ze dne 8. ledna 1938 č. 3021/35/3.)

Osvobcení od převodního poplatku podle §§ 56 a 57 zák. čís. 45/1930 vztahuje se jen na takové části nezastavěné stavební parcely, které podle povahy věci nebo podle zvláštních předpisů dlužno pokládati za součást stavebního objektu, nikoli však za část nezastavěné parcely, ze které zřízena byla samostatná pozemková parcela, třeba nezastavení parcely té je jen důsledkem platných stavebních řádů. (Nález ze dne 23. února 1938 č. 1403/35/5.)

Za základ poplatku z rozsudku, vydaného k žalobě, kterou se žalobci domáhali zjištění, že trhová smlouva, kterou jim žalovaná strana prodala určitý dům za určitou trhovou cenu, je po právu, jest vzíti hodnotu nemovitosti, na kterou se spor vztahoval. (Nález ze dne 9. ledna 1938 číslo 10.073/38.)

Ustanovení § 9 odst. 1 bodu 1 a 3 cís. nař. 279/1915 ř. z. zakládá pro advokáta solidární závazek k placení kolků ze soudního podání, nikoli pouhé rušení subsidiární. (Nález ze dne 26. l e n a 1938 č. 2278/35/4.)

Žádost, podaná právním zástupcem žalobcovým u procesního soudu, aby procesní spisy byly zaslány k jinému soudu, by do nich žadatel mohl nahlédnouti, není osvobozena od poplatku podle pozn. 6c) k pol. 1 sazby soud. poplatků. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 2936/35/7.)

Pevný poplatek z rozsudku, vydaného v několika vydaných sporech, který je zapraviti v částce souhrnu rozhodovacích poplatků, vypočtených

s a m o s t a t n ě pro jednotlivé rozhodnuté rozepře, jsou povinny platiti o b ě sporné strany. (Nález ze dne 26. ledna 1938 č. 3600/35/7.)

Základem rozsudečného z rozsudku o určovací žalobě na uznání platnosti kupní smlouvy o nemovitosti je podle § 14 odst. 3 č. 4 cis. nař. číslo 279/1915 ř. z. kupní cena oné nemovitosti. (Nález ze dne 9. února 1938 č. 10.073/38.)

Ustanovení § 55 a § 1 odst. 5 nař. min. financí a spravedlnosti čís. 380/1915 ř. z. je kryto ustanovením § 7 odst. 2 cis. nař. č. 279/1915 ř. z. — Zvýšení vkladního poplatku z důvodu, že poplatek nebyl podle § 5 C b) popl. zák. č. 65/1933 zapraven v kolcích, nastává pouhou objektivní skutečností, že nebylo poplatkové povinnosti vyhověno způsobem v zákoně předepsaným, a není tedy podmíněno tím, že tu byl úmysl zkrátiti poplatkový erár. (Nález ze dne 24. února 1938 č. 1038/35/4.)

Obhájce, zřízený k obhájení manželského původu dítěte, není jedině z tohoto důvodu osvobozen od kolků a poplatků. (Nález ze dne 10. března 1938 č. 4091/35.)

V otázce, zda při poplatkové revisi byla ve směnkách vyznačena směnečná částka s hlediska § 4 odst. 6 zák. č. 48/1929, není samo o sobě směrodatné zjištění úřední osoby — poplatkového revisora —, že směnky neobsahovaly údaje směnečných částek, nýbrž je proti takovému zjištění možný protidůkaz strany. (Nález ze dne 3. února 1938 č. 15.317/37.)

Pro poplatnost směnky s hlediska § 4 zák. č. 48/1928, a to jak co do zásadní poplatkové povinnosti, tak co do poplatného základu nemá význam ani existence pohledávky, kterou vydání směnky mělo kryti, ani skutečnost, zda pohledávka ta nebo i sama směnka může být proti směnečnému dlužníku úspěšně realizována a má tedy nějakou hodnotu či nikoliv. (Nález ze dne 9. února 1938 č. 14.731/37.)

Majitelem směnky podle § 11 zák. č. 48/1928, povinným platiti směnečný poplatek, je každý, kdo směnku jako právní listinu má v rukou, **bez ohledu na případné právní momenty, ze kterých majitelství vzešlo.** — Právní domněnka § 4 odst. 6 zák. č. 48/1928, že směnka zní na 100.000 Kč, platí nevývratně také v případě, že strany, účastnivší se oběhu směnky, nejednaly obmyslně nebo s úmyslem zkrátiti právo státu na poplatek. (Nález ze dne 9. února 1938 č. 15.061/37.)

Je-li zjištěno, že majetkové poměry manžela jsou takové, že nemůže poskytovat své manželce výživu ve smyslu § 91 o. z. o., je manželka jako dcera oprávněna uplatniti vůči svému otci nárok na výživu, založený na § 141 téhož zákona; nárok ten neodůvodňují skutečnosti, že dcera nemá postačující důchod vlastní a že příjem manželův nestačí k tomu, aby mohla žíti v poměrech, v jakých žila za svobodna. — Pro otázku, zda je platiti daň darovací, je nerozhodné, zda v konkrétním případě snad správně či nesprávně byla darovaná částka také pojata do vyměřovacího základu daně důchodové. (Nález ze dne 14. ledna 1938 č. 15.336/37.)

Ustanovení poznámky 5 k sazbě daně z obohacení č. 111/1922 Sb. o n e s č í t a t e l n o s t i darů do 2.000 Kč mezi příbuzenstvem do druhého stupně, týká se darů obvyklých a nikoliv darů poskytovaných ze slušnosti. — Za dary obvyklé mezi příbuzenstvem do druhého stupně podle ustanovení poznámky 5 k sazbě daně z obohacení č. 111/1922 Sb. nelze považovati prostředky, poskytnuté rodiči dceři za tím účelem, aby nebyla odkázána na příjem svého manžela. — Ustanovení poznámky 5 k sazbě daně z obohacení č. 111/1922 Sb. o n e s č í t a t e l n o s t i darů do 2.000 Kč mezi příbuzenstvem do druhého stupně týká se darů obvyklých mezi členy této skupiny navzájem vůbec a nikoliv darů mezi jednotlivými členy této skupiny, ob-

vyklých se zřením na konkrétní blízkost jejich příbuzenství. (Nález ze dne 20. ledna 1938 č. 15.323/37.)

Flnění zákonné povinnosti podle § 139 všeob. zák. obč. a násl. rodičů vůči dětem — prostě podle § 30 cís. nař. 278/1915 ř. z. ve znění zák. číslo 337/1921 Sb. daně darovací — není vyloučeno jediné tím, že rodiče poskytnou dítěti určitou hotovost k zakoupení živnosti nebo nemovitosti, aby jim zabezpečili výživu. (Nález ze dne 22. ledna 1938 č. 719/35/4.)

Uvalení konkursu na pozůstalost samo o sobě nezabavuje dědice zásadní povinnosti k placení dědických dávek a k náležitému vykázaní pozůstalostních aktiv i k prokázání uplatňovaných srážek. — Věci dědiců jest, aby veškeré uplatňované srážky pozůstalostní prokázali doklady, jaké pro průkaz srážek těch podle jejich povahy vyžadují ustanovení §§ 21—25 min. nař. č. 397/1915; úřad dávky dědické vyměřující není ani povinen je k tomu vyzývatí nebo k doplnění dokladů nedostačujících vybízeti, ani sám doklady takové opatřovati, ani nemusí, ba ani nemůže hleděti k průkazům, jež cit. předpisům §§ 21—25 neodpovídají. — Ustanovení § 24 min. nař. č. 397/1915, týkající se dluhů a břemen, které se nezakládají ani na soukromoprávním, ani na veřejnoprávním titulu, neposkytuje straně právního nároku, aby úřad ustoupil od průkazů, požadovaných §§ 21—23 téhož nařízení. (Nález ze dne 19. února 1938 č. 2095/35/5.)

Při vyměření dědické daně z odkazu spolku je podle pozn. 15 k sazbě daně z obohacení vl. nař. č. 111/1922 užití VII. třídy sazby, je-li dán průkaz, že jmění spolku, jemuž věnování se stalo, je podle stanov trvale a výhradně věnováno vyučovacím, dobročinným a lidumilným účelům (odst. 3) nebo účelům obecně prospěšným (odst. 5). (Nález ze dne 15. března 1938 č. 5134/35/4.)

Skutečnost, že na pozůstalost, k níž se dědicové pravoplatně přihlásili a podali pozůstalostní výkaz, byl dodatečně uvalen konkurs, nečiní sama o sobě bezúčinnými závazná prohlášení dědiců sloužící za podklad vyměření dědických dávek, ani opatření dědiců, že složili jistotu za dědické dávky, chtějíce dosíci souhlasu finančního úřadu k pozůstalostnímu schválení odprodeje jedné z nemovitostí zůstaviteli patřících. — Nárok na vrácení jistoty, složené za dědické dávky, lze uplatnití, když bylo definitivně rozhodnuto, že dávky ty vůbec netřeba platiti nebo jen menší částkou, než na jakou byla jistota složena, anebo byly-li dávky zapraveny jinak. (Nález ze dne 19. března 1938 č. 2094/35/5.)

Lze-li darování pojistky kvalifikovati jako darování pro případ smrti (§ 956 o. z. o.), jest pro měření daně dědické užití výhradně § 1 odst. 1 č. 2 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. ve znění zák. č. 337/1921 Sb. a užití § 16 cit. norem jest vyloučeno. (Nález ze dne 22. března 1938 č. 1673/35/4.)

Při vyměření dědických dávek z určitého zdejšího nemovitého majetku rakouského státního příslušníka, zemřelého v Rakousku, dlužno podle čl. 4 smlouvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou č. 369/1922 Sb. odečísti úplně dluhy a břemena, která vážnou na tomto nemovitém majetku a mají z něho buď výlučně nebo aspoň především býti kryty; dluhy a břemena, které zatěžují celou pozůstalost, mohou býti od hodnoty zde se nalézající nemovité pozůstalosti odpočteny jen případným zbytkem (nebo jeho poměrnou kvotou), jenž ostatním pozůstalostním majetkem kryt není. — Věcným zavazením majetku za pozůstalostní dluhy ve smyslu čl. 4 smlouvy č. 369/1922 Sb. možno rozuměti jen zástavní právo, ať již smluvní nebo zákonné anebo soudním výrokem založené. (Nález ze dne 26. března 1938 č. 4385/35/5.)

Ustanovení min. nař. č. 132/1893 ř. z. o použitelnosti saz. pol. 19/101 1 A n) popl. zák. nevztahuje se na výmazné prohlášení, jímž bylo dáno svolení

k výmazu zástavního práva na nemovitosti bez jakéhokoliv omezení, tedy zcela. — Proti zákonné domněnce saz. pol. 105/71 b) popl. zák., že byl závazek prominut bez úplaty, je připuštěn protidůkaz pouze kvitancí a neb vůbec listinou o úplatném právním jednání, kterým byl závazek zrušen, a taková listina musí být vedle výrazného prohlášení přiložena již k žádosti o výmaz zástavního práva. (Nález ze dne 2. dubna 1938 č. 945/35/4.)

Příznala-li postupitelka usedlosti dceři a zeťovi v tržové smlouvě dodatečně paušální částku jako mzdu v penězích za jejich práci v hospodářství, na níž podle předchozí dohody neměli žalovatelného nároku, nejde o plnění, nepodrobené darovací dani s hlediska § 31, č. 2 cís. nař. č. 278/1915. (Nález ze dne 6. dubna 1938, č. 2456/35-4.)

Vydání dovozního listu podle zákona č. 73/1930 Sb. je rozhodnutím, nářikatelny podle § 111 celního zákona č. 114/1927 Sb. v instančním postupu. — O včasnosti opravného prostředku ve věci v vydání dovozního listu podle zák. č. 73/1930 rozhoduje v konečné stolici zemské finanční ředitelství jako okrsková celní správa. — Neobsahuje-li úřední rozhodnutí — byť i proti výslovnému zákonnému předpisu — odůvodnění, neztrácí tím charakter rozhodnutí a nedostatek odůvodnění tvoří pouze vadu rozhodnutí toho, jejíž odstranění se strana může domáhati normálním procesním prostředkem. (Nález ze dne 15. ledna 1938, č. 10.006/38.)

Slyšení celní rady a sdělení znaleckého posudku chemicko-technické zkušebny finanční správy straně před rozhodnutím k podání námitek podle § 231 vl. nař. č. 168/1927 je dáno do volné úvahy úřadu. — Strana nemá vlivu na výběr znalce a úřad může se tedy opírat o nález a posudek znalce, jež si sám zvolil, bez ohledu na případné posudky znalců jiných. — Jestliže dovezený ledek podle posudku chemicko-technické zkušebny byl sodným ledkem přečištěným podle jeho chemického složení, vzhledu a způsobu výroby, nebylo nároku na jeho proclení podle saz. pol. č. 599 a) jako surového čilského ledku. (Nález ze dne 1. února 1938, č. 1070/45-4.)

Nepředložila-li strana při zjišťování celní pohledávky celním úřadem platné osvědčení Zemědělské rady o tom, že dovážená kukuřice jest určena ke krmným účelům, nemá nároku na sníženou celní sazbu ze zásilky bez ohledu na to, že celní úřad tuto skutečnost původně přehlédl. (Nález ze dne 1. února 1938, č. 15.228/37.)

Byl-li straně již povolen podle § 64 cel. zák. č. 114/1927 záznamní styk pro dobytek vyhnany v pohraničním pásmu na pastvu, je pro celní úřad právně závazné ustanovení § 129 prov. nař. č. 168/1928, že užitek, jež dobytek dává na tuzemském pastvišti, i mláďata, která přibudou na něm a zůstanou v celním území, nepodléhají dovoznímu clu, a tato výhoda nemůže být odepřena z důvodů, že v praxi, podle nevyhlášených úmluv, není zaručena v tomto směru reciprocita. (Nález ze dne 24. března 1938, č. 1812/35-3.)

Podle saz. č. 531 celní sazby je proclívati stroje na připravování umělého hedvábného přediva, nikoli však stroje na připravování materiálu (viskosy), z něhož teprve dalším výrobním procesem se vyrábějí umělá hedvábná vlákna. (Nález ze dne 24. března 1938, č. 6152/35-4.)

Dovozní listiny při vývozu mouky podle zák. č. 73/1930 může celní úřad za splnění ostatních předpokladů vydati jen pro vývozce, který podal předepsaným způsobem celní prohlášku s návrhem na vydání dovozních listů. (Nález ze dne 5. dubna 1938, č. 2368/35-9.)

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Manžel ručí za útraty pohřbu své manželky z důvodu své zákonné povinnosti (§ 91 obč. zák.) jen podpůrně, t. j. tehdy, není-li tu pozůstalostního jmění a dědiců. Zavázal-li se pozůstalý manžel, že zaplatí náklad na pohřeb ze svého, jde o převzetí dluhu podle § 1405 obč. zák. a manžel se stal dlužníkem věřitelovým nejpozději podáním žaloby. (Rozh. ze dne 18. května 1938, Rv I 1960/37.)

Manžel není podle §§ 92, 1029 obč. zák. zavázán z nákupů potřeb pro domácnost uskutečněných manželkou, která, ač není jejich manželství ani rozvedeno ani rozloučeno, nesdílí, ani nevede manželskou domácnost. V takovém případě není manžel zavázán k náhradě pohledávání z takových nákupů manželky ani podle §§ 91, 1042 obč. zák., dával-li své manželce přiměřenou částku na výživu její i příslušníka rodiny. (Rozh. ze dne 6. dubna 1938, Rv II 505/37.)

Smlouva, kterou se manželka vzdá zákonného výživného toliko za účelem dosažení faktického zrušení manželského společenství, jest nicotná (§§ 93, 879 obč. zák.) a manžel je v takovémto případě povinen poskytovat manželce nadále slušnou výživu a učiní-li tak za něho osoba třetí, hradí jí podle § 1042 obč. zák. vynaložený náklad, nedokáže-li, že manželka opustila společnou domácnost svémocně a že zavini-la ona sama faktické zrušení manželského společenství. (Rozh. ze dne 24. března 1938, Rv I 186/37.)

Poklesky (cizoložství) žalujícího manžela po nastalém rozvratu manželství nemohou v rozlukovém sporu zůstatí bez povšimnutí, pokud se dotýkají otázky zavinění na rozluce, jestliže je žalovaná manželka uplatňovala před vynesením rozsudku prvé stolice, nehlédíc na to, zda byly uplatněny za účelem dosažení rozluky, jako rozlukový důvod, či jako obrana proti žalobě o rozlukou manželství. (Rozh. ze dne 24. března 1938, Rv II 142/38.)

Jestliže manželé po pravoplatnosti rozsudku, jímž bylo jejich manželství rozvedeno od stolu a lože, obnovili trvale manželské společenství, pozbyl tím rozsudek své účinnosti a žádný z manželů se nemůže na jeho podkladě domáhati přeměny rozvodu v rozlukou manželství. (Rozh. ze dne 2. března 1938, R I 122/38.)

Kdo uznal nemanželské otcovství v nesporném řízení před soudem (§ 16 první dílí novely k obč. zák.), jest oprávněn domáhati se prohlášení neplatnosti uznání pro nezaviněný omyl, týkající se skutkových předpokladů, jež jsou rozhodující pro právní následky vytčené v § 163 obč. zák., i když tu nejsou podmínky §§ 871 a dalších obč. zák. (Rozh. ze dne 21. června 1938, Rv I 1473/38.)

Souloží ve smyslu § 163 obč. zák. je takový úkon pohlavního života, který může vésti k oplodnění ženy; může jí býti i jakékoliv spojení pohlavních orgánů muže a ženy vůbec, ba i pouhý jejich dotyk. (Rozh. ze dne 23. června 1938, Rv II 476/38.)

Nárok na náhradu škody podle § 364a) obč. zák. přísluší jen vlastníku nemovité věci, a to jen pro poškození věci nemovité a jejího příslušenství, a nikoliv pro poškození věcí movitých a tělesné. Nárok ten

je osobním nárokem poškozeného vlastníka a nikoliv nárokem věcným. (Plenární rozhodnutí ze dne 11. června 1938, Pres. 1447/37.)

Ve sporu o žalobě na zrušení spoluvlastnictví (§ 830 obč. zák.) musí vystupovati bezvýjimečně všichni spoluvlastníci. Jestliže buď jeden z několika žalobců, domáhajících se zrušení spoluvlastnictví, upustí za sporu od žaloby, nebo jestliže tak učiní žalující spoluvlastník proti některému z několika žalovaných spoluvlastníků, pozbývá celý žalobní nárok svého základu. K tomuto nedostatku jest přihlížeti i bez námitek žalovaných spoluvlastníků. (Rozh. ze dne 31. března 1938, Rv II 772/36.)

Má-li ten, jemuž přísluší služebnost bytu, podle smlouvy nárok na určité příbytečné v penězích pro případ, kdyby nemohl nebo nechtěl ve služebném domě bydleti, nejde pouze o služebnost, nýbrž také o reální břemeno, jež shořením služebného domu nebylo podle § 525 obč. zák. staveno.

Jestliže ono právo mělo býti podle dražebních podmínek vydražitelem převzato se započtením na nejvyšší podání, služebný dům shořel před udělením příklepu anebo se oprávněný rozhodl již před tím pro příbytečné, jest mu přikázati zadržené dávky za poslední tři léta před příklepem a co do dalšího plnění postupovati podle § 225 ex. f. (Rozh. ze dne 23. března 1938, R I 127/38.)

Lékárenský podnik je předmětem pozůstalostního řízení.

Toho, komu byla svěřena správa společného podniku, jest pokládati za zmocněnce spoluvlastníků. Nárok spoluvlastníků lékárny na podíl na zisku. (Rozh. ze dne 11. května 1938, Rv I 1319/37.)

Dědická přihláška k celé pozůstalosti se nemůže opíratí současně o zákon a o závět, ledaže by se dědic přihlásil ze zákona pod podmínkou, že závět bude prohlášena za neplatnou. Kdo nepodal dědickou přihlášku, oprávnou o zákonem uznany delacní důvod, není účastníkem pozůstalostního řízení (§ 6 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.) a není oprávněn k rekursu ani do nařízení soupisu pozůstalosti, ani do odkázání na pořad práva s pohledávkami proti pozůstalosti. (Rozh. ze dne 3. března 1938, R I 82/38.)

Postupem nároku svěřenského nástupníka se nic nemění na povaze svěřenského nástupnictví.

Postoupil-li svěřenský nástupník svá práva přednímu dědici (přednímu odkazovníku) nepomíjí tím o sobě svěřenské nástupnictví a svěřenské jmění se neuvolňuje. Postup svěřenského nároku má pouze ten účinek, že po smrti předního dědice (předního odkazovníka) případně svěřenské jmění postupníkovi, resp. do jeho pozůstalosti, nikoliv postupiteli.

Proti projevené pořizovatelově vůli nemůže býti svěřenské nástupnictví zrušeno ani dohodou předního dědice s nástupníkem. (Rozh. ze dne 2. března 1938, R I 1558/37.)

Jednostranné prohlášení dědice, že se vzdává dědických nároků ve prospěch ostatních dědiců, jest pokládati za odmítnutí napadeného dědictví (§ 805 obč. zák.) a lze je učiniti jen, dokud nebyla jeho dědická přihláška přijata na soud. Dědickou přihlášku, přijatou na soud, nelze odvolati ani dodatečným odmítnutím dědictví ve prospěch určitých osob. (Rozh. ze dne 24. března 1938, R I 112/38.)

Přirozené (fysické, reální) rozdělení společných pozemků (§ 843 obč. zák.) nelze provésti, je-li spojeno se značným zmenšením jejich hodnoty. Tomu je tak i tehdy, jestliže provedení takového rozdělení vyžaduje velkých nákladů nebo by mělo v zápětí přílišné rozkouskování

společných pozemků, jež by vylučovalo rozumné, účelné a úspěšné hospodaření na nich. (Rozh. ze dne 19. května 1938, Rv I 682/38.)

Jde o lest ve smyslu § 870 obč. zák., jestliže zprostředkující zástupce prodávajícího tvrdil vůči objednateli (venkovskému obchodníku), neznačícím pravý stav věci, vědomě nepravdu (že nabízené zboží objednal též jiný soutěžitel objednatelův) v úmyslu objednatele oklamati a tak od něho získati objednávku. Objednávka taktó uzavřená jest nařikatelná i tehdy, šlo-li na straně objednatele o pohnutku (§ 901 obč. zák.), rozhodující pro jeho vůli uzavřítí objednávku a nezavazovalo-li prodávajícího ústní jednání, nepojaté do písemné objednávky, která byla vyhrazena písemnému potvrzení. (Rozh. ze dne 11./5. 1938, Rv I 1144/37.)

Smlouva, kterou se žena, s níž ženatý muž udržoval cizoložný poměr, zavázala zajistiti mu výměnek anebo vyplatiti odškodné, přiči se dobrým mravům, směřovala-li ona smlouva vpravdě k pokračování v cizoložném poměru, který se měl po uskutečnění očekávané rozluky dosavadního manželství změnití v manželský svazek se slibující ženou. (Rozh. ze dne 3. března 1938, Rv I 85/37.)

Ujednání určité doby splatnosti zápůjčky není její podstatnou náležitostí. Nebyla-li určena doba splatnosti, může zapůjčitel žádati splacení zápůjčky podle jejího účelu po případě podle § 904 první věty obč. zák. bez zbytečného odkladu a na vypůjčiteli jest břímě důkazní, že zápůjčka není splatná.

Jestliže dlužník namítal, že výpůjčka je splatná podle jeho libovůle, a bylo zjištěno, že zápůjčka je splatná podle možnosti (§ 904 druhá věta obč. zák.), může soud určití dobu splatnosti zápůjčky podle § 904, třetí věty, obč. zák. (Rozh. ze dne 19./5. 1938, Rv I 2558/37.)

Jednání na oko (§ 916 obč. zák.) jest možné i tehdy, jestliže při něm spolupůsobil úřad, schválil-li však soud jako opatrovnický soud smlouvu, na níž byl zúčastněn jako smluvce nezletilý, nejde o jednání na oko.

Je-li nájemní smlouva, která byla sjednána se spoluvlastníky domu, z nichž některý jest nezletilý, neplatná proto, že nebyla schválena opatrovnickým soudem, není účinná ani pro ostatní zletilé spoluvlastníky. (Rozh. ze dne 23./5. 1938, Rv I 326/37.)

Advokát ustanovený jako zástupce chudých, nemůže se na chudé straně, jím zastoupené, domáhati zaplacení odměny za zastupování, nabyla-li chudá strana ze sporu, v němž byla zastoupena zástupcem chudých, hypoteční pohledávky, která je zatím nezpenžitelná. (Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv II 186/37.)

Po zrušení manželství rozlukou jest i nevinný manžel povinen vrátiti věno a přísluší mu toliko nárok na odškodnění, třebaš bylo věno odevzdáno jen fakticky bez sepsání notářského spisu. (Rozh. ze dne 23. února 1938, Rv II 94/37.)

Průvodčí autobusu odpovídá podle §§ 1295 a dalších obč. zák. za škodu vzešlou cestujícímu vpadnutím z autobusu, nepostaral-li se vhodným způsobem, aby cestující nestál za jízdy na schůdkách autobusu, opřen o dveře, nezajištěné proti otevření za jízdy, a nestačí, že cestujícího pouze upozornil, aby u dveří nestál, a že byla v autobusu vyvěšena tabulka se zákazem státi na plošině.

Vlastník (provozovatel) autobusu odpovídá za průvodčího podle § 8 autom. zák. č. 162/1908 ř. z. (Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv I 1115/37.)

Vlastník pozemku neupraveného pro chůzi, přes nějž si jen obecnstvo vyšlapalo cestu, není povinen udržovati takovou cestu ve stavu bezpečném pro chodce a posypávati ji při náledí.

Totéž platí o pozemcích, jež jsou v soukromém vlastnictví obce. Zavinění obce s hlediska soukromého práva není ani v tom, že nezamezila vhodnými opatřeními obecnostvu užívání takové cesty. (Rozh. ze dne 24. března 1938, Rv II 729/36.)

Advokát, který dopustil, aby se dopisy, jež byly na něho řízeny, dostaly do rukou nepovolané osoby a aby ta osoba užívala jeho tiskopisů a razítka, a jež neodpověděl na dotazy stran v naléhavých případech, ačkoliv by byl včasou odpovědí na dotazy mohl zabrániti aspoň částečně škodě třetí osobě způsobené, odpovídá za škodu způsobenou jak tímto svým chováním, tak onou nepovolanou osobou zneužitím jeho tiskopisů a razítek. (Rozh. ze dne 9. března 1938, Rv I 316/37.)

Kdo jest jinému povinen plniti, odpovídá podle § 1313 a) obč. zák., bylo-li škodné jednání vykonáno pomocníkem v těsné souvislosti s prováděním smluvního plnění, a nezáleží ani na tom, zda ono pomocníkově jednání, jímž byla způsobena škoda, bylo k smluvnímu plnění objektivně nutné, ani zda pomocník jednal při výkonu plnění proti příkazu toho, jež ho použil k splnění.

Majitel dílny (správkárny) na opravu motorových vozidel odpovídá podle § 1313 a) obč. zák. objednateli opravy automobilu za škodu, kterou zavinil opravou pověřený montér při zkušební jízdě opraveným automobilem, nehledíc na to, zda bylo zkušební jízdy k provedení opravy třeba a zda majitel autodílny zakázal jízdu montéru, nemajícímú vůdčího listu. (Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv I 64/37.)

Písemné rukojemské prohlášení nemusí obsahovati všechny podmínky rukojemské smlouvy, zejména výši zaručeného dluhu, nýbrž stačí, že hlavní dluh jest aspoň určitelný a že o tom není mezi smluvci nejasno.

Byla-li hlavnímu dlužníku doručena žaloba, kterou se věřitel domáhá zaplacení dluhu jak na něm, tak na rukojímím, nahrazuje ono doručení žaloby hlavnímu dlužníku upomínku ve smyslu § 1355 obč. zák. (Rozh. ze dne 15./6. 1938, Rv I 2786/37.)

Pro otázku postihu mezi spolurukojímími (§ 1359 obč. zák.) nerozhoduje, zda se zaručili společně nebo odděleně (samostatně) bez zřetele na druhého. Nejde však o spolurukojímího, nýbrž o rukojímího za schodek, zaručil-li se rukojímí jen pro ten případ, kdyby pohledávka věřitelova nebyla vymožena na ostatních spolurukojímích. (Rozh. ze dne 12./5. 1938, Rv I 503/37.)

Náhradní pohledávka přisouzená pravoplatně poškozenému z důvodu automobilového úrazu nezaniká tím, že poškozený ve sporu proti pojišťovně, u které byl škůdce pojištěn proti následkům zákonné odpovědnosti, bez souhlasu pojistníkovy uzavřel s ním smír na částku nedosahující výše přisouzené náhradní pohledávky. V ujednání smíru s pojišťovnou není obsaženo vzdání se náhradní pohledávky vůči osobě odpovědné za škodu. (Rozh. ze dne 17. března 1938, Rv I 250/37.)

Jde o platnou úplatnou smlouvu (§ 1380 obč. zák.), nikoli o darování (§§ 938 a další obč. zák.), jestliže se svobodný zaměstnavatel zavázal platiti své bývalé hospodyně po skončení poměru doživotní důchod za její služby a za to, že s ní udržoval intimní poměr a že jí takto byla zmařena vyhlídka na sňatek. (Rozh. ze dne 12./5. 1938, Rv II 366/38.)

Jestliže přihlášený dědic vedl jako zástupce žalující pozůstalosti spor bez potřebného zmocnění pozůstalostního soudu a pozůstalost ta byla onomu dědici za sporu pravoplatně odevzdána, nelze již napravití nedostatek uvedeného zmocnění, jest však míti za to, že dědic vstoupil vlast-

ním jménem do sporu a schválil dodatečně jako universální nástupce vedení sporu, dal-li svému právnímu zástupci vlastním jménem novou plnou moc.

Pozůstalá vdova provozující podle § 56 živn. ř. vdovským právem zůstavitelovu živnost, ručí za dluhy souvisící s převzatým podnikem, jestliže převzala podstatnou část zůstavitelových aktiv způsobem, zaručujícím pokračování provozu dotčeného podniku. (Rozh. ze dne 18./5. 1938, Rv I 550/37.)

Nejde-li o kontokorent podle čl. 291 obch. zák., nýbrž jen o obyčejný běžný účet, lze užítí ustanovení § 1416 obč. zák.

Dokud věřitel několika pohledávek konané platby nezúčtoval, může s dlužníkem i po konání plateb umluviti určitý způsob zúčtování.

Umluví-li však věřitel s dlužníkem jiný způsob zúčtování teprve po provedeném vyúčtování plateb, nastává obnovení původní pohledávky; taková dohoda působí pouze mezi smluvci, nikoliv i proti jiné osobě (spoludlužníku), jež k ní nepřistoupila. (Rozh. ze dne 21. dubna 1938, Rv I 1605/37.)

Jest důležitým důvodem složení dluhu u soudu podle § 1425 obč. zák., odepřel-li věřitel vydati dlužníkovi kvitanci (§ 1426 obč. zák.) a vrátiti dluhopis o závazku (§ 1428 obč. zák.). (Rozh. ze 24. února 1938, R I 24/38.)

Nárok z bezdůvodného obohacení podle § 1431 obč. zák. může vzniknouti, byly-li někomu plněny buď hmotné věci, neb práva, nebo určité výkony, které mají majetkoprávní význam a na něž neměl jejich příjemce nároku, a předmětem onoho nároku je vrácení toho, co bez právního důvodu přešlo ze jmění jedné osoby do jmění druhé osoby.

Není-li možno vrácení splněného výkonu v nezměněném stavu (obnovení předešlého stavu), jest nahraditi jeho hodnotu. Nárok na vrácení toho, co bylo plněno bez právního důvodu, nutno přizpůsobiti právní povaze bezdůvodného plnění.

Kdo uhradil celý domnělý svůj dluh, jímž byl zčásti omylem v knihách věřitelových zatížen, tím způsobem, že na věřitelův příkaz vyúčtoval ve svých knihách věřitelův dluh u třetí osoby se svou pohledávkou za onou třetí osobou, má proti svému věřiteli nárok z bezdůvodného obohacení, ukázalo-li se, že jeho dluh nebyl v plné výši po právu. (Rozh. ze dne 10. března 1938, Rv I 2270/36.)

K vydržení služebnosti se vyžaduje vyjma případ podle § 1471 obč. zák., aby právo bylo vykonáváno při každé naskytnuvší se příležitosti, ale nestačí, nevykonává-li se tak často, jak je to obvyklé, nýbrž jen někdy, takže vlastník služebného pozemku nemůže seznati, zda jde o nahodilou skutečnost, či o úmyslný výkon práva.

Jízdy návštěvníků hostince přes určitý pozemek, třeba se dály způsobem prospěšným také pro hostinec, nestačí k vydržení práva vozové cesty pro vlastníka hostince, nevycházely-li z držitelské vůle a ze zevně poznatelného vlastníkova podnětu.

Vlastník nemovitosti, zatížené fideikomisární substitucí může ji zatížit služebností jen bez újmy substitučních práv a pod podmínkou, že tímto zatížením neutrpí podstata. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 1058/37.)

Podle § 1480 obč. zák. se promlčují v tříleté lhůtě též pohledávky, které se někdo zavázal platiti pravidelně ročně nebo v kratší době majitelce podniku na účet jejího podílu na zisku a jež se měly při ročním zúčtování odečísti od podílu na zisku. (Rozh. ze dne 15./6. 1938, Rv I 2768/37.)

Jde o rozšiřování ve smyslu § 10 zákona proti nekalé soutěži, kdo instrukce, jež obsahují nepravdivé údaje a zlehčují též soutěžitele, rozesílá svým obchodním zástupcům, jsou-li mezi nimi i samostatní podnikatelé,

kteří jednak mohou být přímými zákazníky zlehčovaného zboží, jednak působiti na své zákazníky ve prospěch nebo na škodu soutěžitelů. Není potřebí, aby se obsah instrukce dostal na vědomost dalších osob, pro které nebyl podle úmyslu rozšiřovatelů určen.

Odškodné za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy lze přiznati jen, jsou-li dokázány konkrétní okolnosti, z nichž plyne, že závadné údaje skutečně pronikly do veřejnosti a že jimi skutečně utrpěly dobrá pověst podniku žalobcova nebo jeho zboží; nestačí pouhá možnost takové újmy. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 207/38.)

Nejde o nekalou soutěž ani s hlediska § 1, ani § 10 zákona proti nekalé soutěži, oznámí-li korporace, jež je povolána k hájení zájmů soutěžitelů v ní sdružených, soudu na jeho vyzvání svůj názor o otázkách, o kterých má být soudem ve sporu jednáno a rozhodnuto. (Rozh. ze dne 6. května 1938, Rv I 334/38.)

Politický boj o zákonnou úpravu vzájemného poměru velkých podniků a drobného živnostnictva sám o sobě nelze mít za nekalou soutěž, i kdyby se požadovaná úprava dotkla hmotných zájmů jedné z bojujících skupin, pokud údaje jsou věcné a nepřekročují meze potřeby určené právě účelem onoho boje, třebaže by se týkaly také poměrů způsobených některým určitým podnikem, náležejícím ke kritizovanému systému.

Jde však o údaje závadné s hlediska zákona proti nekalé soutěži, jsou-li nepravdivé nebo takové, které mohou podnik zlehčiti a kterými se může působiti na zákazníky, aby pro přednesené výtky dali na příště i v hospodářské soutěži přednost jedné skupině na újmu druhé. Nerozhoduje, že jedna skupina jednala v obraně proti nekalé reklamě druhé skupiny. (Rozh. ze dne 29. dubna 1938, Rv I 717/38.)

Projev notáře, učiněný v podání řízeném na pozůstalostní soud o přisouzení útrat za jeho dřívější činnost jako soudního komisaře, že pozůstalost nebude v dohledné době vyřízena, poněvadž je projednávána advokátem, může založiti skutkovou podstatu § 1 zák. proti nekalé soutěži. (Rozh. ze dne 8. dubna 1938, Rv I 3181/37.)

Vypisování soutěže a cen (prémii) výrobcem zboží za tím účelem, aby se v zákaznickém styku propagovalo zboží pocházející od slibujícího výrobce před jiným zbožím, jest nekalou soutěží.

Význam předpisů přídatkového zákona č. 75/1935 Sb. z. a n. pro výklad § 1 zák. proti nek. soutěži č. 111/1927 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 18. března 1938, Rv I 2710/37.)

Obsahuje-li závadný článek zlehčování některých podniků určitého druhu, aniž lze z něho vyčísti, kterých určitých podniků toho druhu se týká, není každý podnik toho druhu oprávněn k žalobě podle § 10 zák. proti nekalé soutěži. Ani paušálně zlehčující a nedoložená zlehčování se nevymykají sankci stanovené v § 10 zákona proti nekalé soutěži, jest však vždy zkoumati, zda budou závadný článek chápati zákaznické kruhy se zřením na okolnosti jednotlivého případu tak, že směřuje proti určitému podniku. (Rozh. ze dne 4. března 1938, Rv I 1851/37.)

Vydavatele a nakladatele časopisu jest pokládati za soutěžitele s jinými časopiseckými podniky, ježto je k dlužníkům podniku i k jeho věřitelům v přímém právním poměru, jsa jim osobně zavázán bez zřetele na to, v jakém vnitřním poměru je k politické straně, za jejíž orgán je časopis označen.

I všeobecně stylisovaný obsah článku bez výslovného označení jména jiného soutěžitele a jeho podniku může být způsobilý ohroziti soutěžní posici soutěžitelovu. (Rozh. ze dne 25. února 1938, Rv I 2781/37.)

Vládní komisař obce (§ 106 čes. obec. zřiz.) není bez příkazu nadřízeného orgánu oprávněn uzavřít smlouvu o koupi nemovitostí za cenu, která měla být uhrazena zápůjčkou.

Taková smlouva se nestala pro obec závaznou tím, že byla dohlédacím úřadem podle § 23 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. schválena; takové schválení nenahrazuje smluvní projev obce a předpokládá platnost projevů obce. (Rozh. ze dne 4./3. 1938, Rv I 1254/37.)

Úkon vládního komisaře obce (§ 106 čes. obec. zřiz.), jímž má obci vzniknouti závazek, jež je nutno krýti mimořádně zápujčkou, nenáleží k úkonům běžné správy obecní.

Vládní komisař, který bez příkazu nadřízených orgánů zadává přípravné práce na stavbu nové školní budovy, nezavazuje tím platně obec. (Rozh. ze dne 4. března 1938, Rv I 680/37.)

Je-li smlouva o propachtování kinematografické licence nicotná, jest nicotná též smlouva, kterou se upravuje vzájemný poměr spolupachtýřů podle takové nicotné smlouvy. I k té nicotnosti jest přihlížeti z úřední moci. (Rozh. ze dne 6./4. 1938, Rv I 1471/37.)

I když podle smlouvy sjednané s majitelem kinematografické licence byl smluvce označen jako dodavatel filmů, jež si měl vypůjčovati od půjčoven vlastním jménem a na vlastní účet, nejde jen o smlouvu dodavatelskou, nýbrž o zastřenou smlouvu o propachtování kinematografické licence, jestliže ve skutečnosti podle obsahu smlouvy provozoval smluvce biografický podnik na svůj vlastní účet a nebezpečí a hradil na veškeré výdaje jen předem smlouvenou částku. Nebyla-li takováto smlouva schválena anebo aspoň vzata na vědomí zemským úřadem, jest onoho smluvce pokládati za licencionářova zmocněnce, oprávněného uzavíratí objednávky filmů v mezích podniku, a licencionář je zavázán sám z příslušných objednávek zmocněncem sjednaných. (Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv I 2798/36.)

Věděl-li dlužník peněžního ústavu v době nabytí vzájemných pohledávek, že peněžní ústav je neschopen platiti a že žádal již za povolení přiročí, nelze ony vzájemné pohledávky započísti ani před vyhlášením přiročí. (Rozh. ze dne 4. března 1938, Rv I 134/37.)

Hospodaří-li na usedlosti několik osob, u nichž koná služby nebo práce, kdo porušuje vyživovací povinnost, uvedenou v § 1 zák. č. 4/1931 Sb. z. a n., ručí každá z nich podle § 2 uved. zák. nedílně za domnělou mzdu. (Rozh. ze dne 11. května 1938, Rv II 203/38.)

Předpisy vládn. nař. č. 238/1935 Sb. z. a n. o úpravě úrokových sazeb se nevztahují na úroky přiznané pravoplatnými exekučními tituly (rozsudky). (Rozh. ze dne 24. března 1938, R I 187/38.)

Vlastník motorového vozidla, který sám nahradil osobám poškozeným při střetnutí jeho motorového vozidla s jiným motorovým vozidlem celou škodu, jest oprávněn ve sporu, v němž se domáhá vlastník druhého motorového vozidla na něm a na jeho řidiči náhrady jemu vzniklé škody, namítati k započtení onu část náhrady vyplacené třetím osobám, která odpovídá vzájemnému poměru zavinění řidičů obou motorových vozidel na srážce. (Rozh. ze dne 21. dubna 1938, Rv I 1239/37.)

Jestliže podnikatel hromadných zájezdů motorovými vozidly (autokary) přijal objednávku zájezdu (osobní dopravy) a přenesl, ponechav si část úplaty, provedení dopravy na třetí osobu, která dala vlastní motorové vozidlo, řidiče a pohonné látky, aniž o tom byli účastníci zájezdu uvědomeni, jsou jak podnikatel, tak ona třetí osoba spoluprovzateli jízdy a odpovídají oba rukou společnou a nedílnou za škodu, vzniklou provo-

zem motorovým vozidlem účastníkům zájezdu. (Rozh. ze dne 2. března 1938 Rv I 2662/36.)

Vojenský motorový tank nelze pokládati za motorové vozidlo ve smyslu § 1 zákona č. 162/1908 ř. z. (Rozh. ze dne 20. dubna 1938, Rv I 27/37.)

I tehdy, jde-li o osoby jmenované v § 1 zák. č. 162/1908 ř. z., jež jinak jsou solidárně odpovědné za škodu vzniklou třetí osobě ze střetnutí dvou provozů (§ 3, odst. 4, uved. zák.), může se ona osoba, která odpovídá za jeden z provozů, zprostiti odpovědnosti, dokáže-li, že jde na její straně o neodvratnou náhodu, t. j., že řidič jednoho z motorových vozidel nemohl střetnutí odvrátit přes to, že sám zachoval veškeré předepsané a věcné opatrnosti a že škodná událost nemá svou příčinu ve vlastnostech motorového vozidla, vytčených v § 2 uved. zák. (Rozh. ze dne 9. března 1938, Rv I 299/37.)

Smluvní pojištění odpovědnosti zubního technika.

Je-li ručení pojistitele podle pojistné smlouvy omezeno jen na takové zákroky pojistníka, které provádí jako zubní technik v mezích oprávnění stanovených zákonem č. 303/1920 pozměněným zákonem č. 171/1934 ve znění vyhlášeném v příloze vyhlášky č. 172/1934 Sb. z. a n., jsou pojištěním kryty nehody při vytahování (extrakci) zubů a kořenů jen tehdy, jestliže bylo účelem oné jeho činnosti provedení umělé náhrady zubů nebo chrupů a extrakce zubu byla jen prostředkem k dosažení onoho dalšího účelu; nikoli však i nehody, které se staly při vytahování zubů, jehož účelem bylo vyléčení nebo odstranění bolestivého zubu a opatření umělé náhrady k opatření náhradního zubu, můstku nebo protézy jen důsledkem dotčené činnosti. (Rozh. ze dne 23. února 1938, Rv II 998/36.)

Patronát jako soubor oprávnění a závazků vztahujících se na kostel nebo nižší církevní obročí může věcně váznouti jen na statcích zapsaných v zemských deskách; zrušením příslušné knihovni vložky zemských desk zaniká patronát a nepřechází na pozemky odepsané ze zemských desk do pozemkových knih rustikálních.

Patronát může přejíti jen jako celek a nelze převáděti na jednu osobu závazky a na druhou právo z něho plynoucí.

Existenci jednotlivých patronálních povinností (břemen) na rustikálních nemovitostech nelze vyvoditi z pouhé existence reálného patronátu na deskovém statku, od něhož byly odepsány, a nelze taková věcná břemena z toho důvodu, že odepsané nemovitosti byly zapsány v zemských deskách u statku, na němž vázl nebo ještě vážne reálný patronát, zapsati na rustikálních nemovitostech na pouhou žádost správního úřadu. (Rozh. ze dne 18./5. 1938, R I 1573/37.)

Jakmile bylo dílo chráněné původským právem již uveřejněno nebo k uveřejnění původcem určeno, lze exekuci zasáhnouti — mimo jiné případy uvedené v § 14 autor. zák. — též majetkové nároky z původského práva, které původce získal smlouvami o uveřejnění svého díla (na př. smlouvami nakladatelskými), a lze za podmínek odporčícího řádu odporovati právnímu jednání dlužníka (původce), jímž převedl ony majetkové nároky (na př. nároky proti autorskému sdružení, pověřenému vybíráním honorářů za provozování rozhlasové a mechanické reprodukce uveřejněných hudebních a spisovatelských děl).

Záleží-li odporovatelné jednání dlužníkovy v jednotlivých jednáních (postup autorského práva, postup veškerých výnosů z něho, převod členství v autorském sdružení na třetí osobu), z nichž však žádným o sobě nebylo dosaženo odporovatelné skutkové podstaty, nýbrž teprve všemi jed-

náními v jejich celistvosti, nejsou odporovatelná jen jednotlivá právní jednání, nýbrž všechna jednání, jež k sobě patří. (Rozh. ze dne 7./6. 1938, Rv I 1454/38.)

II. Pracovní právo.

Lékař, který se zavázal, že bude jménem nemocenské pokladny státních drah za ni a na její účet poskytovat po dobu relativně trvalou lékařskou službu osobám, majícím na ni nárok, že se při výkonu uvedené služby bude řídit všemi předpisy platícími pro uvedenou službu a uvedenými v ustanovovacím výměru a že se spokojí s honorářem předem sjednaným, jež mu bude nemocenská pokladna vypláceti a jehož zvýšení jest podle soukromopodnikatelských zásad vyloučeno, jest ve služebním poměru k uvedené nemocenské pokladně, třeba je mimo to též u jiných ústavů pokladničním lékařem, státním obvodním lékařem, a provozuje i soukromou lékařskou praxi. (Rozh. ze dne 23./4. 1938, Rv II 7/36.)

Jde-li o podnik, v němž se zpravidla žádá od zaměstnaných hudebníků dokonalý výkon hudebního umění, konají hudebníci vyšší nekupecké služby (§ 1, písm. d) zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Otázku, zda výkon hudby v zábavním podniku (na př. v baru) jest uměním, jest řešiti podle okolností jednotlivého případu. (Rozh. ze dne 13. dubna 1938, Rv II 1093/37.)

Zamestnancovi, který dostal před nastúpením dovolené výpověď (§ 26, odst. 6, zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.) neprislúcha peňazitá náhrada za nevyužitú dovolenú, ak o ňu za trvania výpovednej lehoty nepožiadal. (Rozh. zo 16. februára 1938, Rv III 34/38.)

Nárok na peněžitou náhradu za nevyužití placené dovolené (§ 27, odst. 1, zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.) přísluší zaměstnanci jen tehdy, dal-li v příslušném kalendářním roce vůči zaměstnavateli zřetelně najevo, že trvá na dovolené, a neutil-li jí na zaměstnavatelovu žádost. Jak žádost zaměstnancova, tak žádost zaměstnavatelova mohou býti vyjádřeny i jednáním konkludentním (§ 863 obč. zák.). Stačí i to, že podle organizace podniku nebylo pomýšleno na zastoupení zaměstnancovo náhradníkem, takže zaměstnanec nebyl postrádatelný, a zaměstnavatel, ač mu to bylo známo, se nepostaral v té příčině o potřebná opatření, když mu zaměstnanec dal najevo, že chce nastoupiti dovolenou. (Rozh. ze dne 24./3. 1938, Rv I 198/38.)

Pro zaměstnance, jenž pokračuje se zaměstnavatelovým vědomím v pracovním poměru umluveném na zkoušku po uplynutí ujednané zkušební doby, není důležitým důvodem předčasného vystoupení z poměru pracovního (§ 33 č. 2 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.), že zaměstnavatel nesplnil převzatý závazek uzavřít se zaměstnancem po uplynutí zkušební doby definitivní pracovní smlouvu. (Rozh. ze dne 4. března 1938, Rv II 1089/37.)

Mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem došlo mlčky (§ 863 obč. zák.) k paušalování odměny za práce přes čas, jestliže zaměstnanec, pracující v podniku (ve mlýně), kde všichni zaměstnanci pracují za paušální mzdu a kde není obvyklé dávatí zvláštní odměnu za práci přes čas, znal provoz podniku i rozdělení pracovních hodin, přijímal sjednanou mzdu bez námitek a nehlásil se po celou dobu svého zaměstnání o odměnu za práce přes čas. (Rozh. ze dne 7./5. 1938, Rv II 53/38.)

§ 17, odst. 5 zák. o soc. poj. č. 221/1924 ve znění přílohy k vyhlášce číslo 189/1934 Sb. z. a n. o t. řeč. přihlášce k nemocenskému pojištění s výhradou je předpisem stanovícím výhodu jen ve prospěch zaměstnavatelův. Pouhé nepoužití této formy přihlášky nemůže býti zaměstnavatelům na újmu a založiti závazek k náhradě škody proti nim.

Nárok nemocenské pojišťovny proti zaměstnavateli na náhradu škody, vzniklé jí z t. zv. „faktického“ pojištění, t. j. z toho, že nestačilo vybírané pojistné k úhradě dávek vynaložených na osobu přihlášenou k nemocenskému pojištění, vyšlo-li dodatečně najevo, že pojistné povinnosti nepodléhala, předpokládá úmyslné jednání přihlašovatele směřující k tomu, aby vyloudil nesprávnou přihláškou pro přihlášenou osobu nemocenské pojištění, ačkoliv mu nepodléhala. (Rozh. ze dne 10. března 1938, Rv I 480/37.)

Nestal-li se zaměstnanec obce platně trvale ustanoveným obecním zřízencem proto, že místo obecního zřízence bylo obsazeno bez provedení veřejného konkursu (§ 9 zák. č. 16/1920 Sb. z. a n.) jest obec oprávněna zrušiti jeho služební poměr podle §§ 1159 a násl. obč. zák. a zaměstnanec je povinen vykliditi naturální byt. (Rozhodnutí ze dne 25. února 1938, Rv I 2658/37.)

Zákon č. 16/1920 Sb. z. a n. platí jen pro ty obecní zaměstnance, kteří byli v době nabytí jeho účinnosti ve službách obce.

Nárok vdovy po obecním strážníku obce v Čechách, zemřelém před účinností zákona č. 16/1920 Sb. z. a n., na vdovskou pensí jest posuzovati jen podle § 32 čes. obec. zřiz. (zákon č. 7/1864 čes. z. z.), podle něhož nepřísluší vdově po obecním strážníku nárok na vdovský plat. (Rozh. ze dne 19./5. 1938, Rv I 3039/37.)

Hromadná smlouva ve smyslu § 114 b) živn. řádu, která nebyla zemským úřadem schválena, nemá právní účinnosti, i když se podle ní členové živnostenského společenstva a pomocnické hromady řídili.

Na takováto ujednání se nevztahuje vlád. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 24. února 1938, Rv II 1154/37.)

Jestliže byla obci příslušným správním úřadem pravoplatně udělena živnostenská koncese a ustanoven jí náměstek k provozu živnosti (§ 55 živn. ř.), jest obec oprávněna míti učedníky, dokud jí toto právo nebylo odňato po slyšení společenstva podle § 98, odst. 5 živn. ř. příslušným k tomu správním úřadem a obec splnila svou povinnost uloženou jí v § 104 živn. ř., vydala-li učedníkovi po skončení učednického poměru učebné vysvědčení.

Odepřelo-li živnostenské společenstvo potvrditi vydané učebné vysvědčení, nestává se tím ono vysvědčení neplatným, nýbrž učedník se může domáhati nápravy u příslušného správního úřadu (§ 127 živn. ř.).

Dokud není právního podkladu pro neplatnost učebného vysvědčení ani pro nepřipustění učedníka k tovaryšské zkoušce, nemůže se učedník domáhati na obci nároku na náhradu škody. (Rozh. ze dne 18. března 1938, Rv II 400/37.)

Úmluva mezi Československou republikou a republikou Rakouskou o rozdělení odpočívnych a zaopatřovacích požitků bývalých pragmatikálních zaměstnanců správy jmění druhdy vázaného pro rod Habsbursko-Lotrinský č. 187/1931 Sb. z. a n. je závazná i pro vnitrostátní orgány a jednotlivce již tím, že byla ujednána presidentem republiky k tomu oprávněným (§ 64, odst. 1 č. 1 ústavní listiny) a že byla po udělení souhlasu Národního shromáždění a s odvoláním na tento souhlas uveřejněna ve Sbírce zákonů a nařízení. (Rozh. ze dne 10. června 1938, Rv I 2887/37.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Principál není ani občanskoprávně zavázán z úvěru poskytnutého na základě směnek podepsaných za něho jen jeho kolektivním prokuristou samým, jestliže jednání kolektivního prokuristy dodatečně neschválil ani nedostal zapůjčenou valutu, a to ani tehdy, když právní zástupce, pověřený principálem k opovědi kolektivního prokuristy u obchodního rejstří-

ku, prohlásil bez zvláštního zmocnění principálova vůči zapůjčitelu, že jest prokuristu pokládati za samostatného prokuristu. (Rozh. ze dne 2. března 1938, Rv I 261/37.)

Řádné znamenání firmy vyžaduje, aby přímo pod zněním firmy byl připojen podpis toho, kdo ji znamenal, pokud to zákon, stanovy nebo společenská smlouva předpisují. Nejde o řádný firemní podpis na směnce závazný pro firmu, když mezi zněním určité firmy (komanditní společnosti) pod jméno zástupce, který za ni podepsal, je vsunuto znění jiné firmy, třebaš jím rovněž zastupované. (Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv I 952/38.)

Nárok kupitele na náhradu škody pro nesplnění (čl. 355 obch. zák.) má svůj základ v prodatelově prodlení se splněním smlouvy, i když je předpokladem jeho uplatnění, aby tu byly další podmínky uvedené v čl. 356 obch. zák.

Postoupený dlužník jest oprávněn namítati proti postupníkovi svou pohledávku za postupitelem z důvodu náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 355 obch. zák., octl-li se postupitel se splněním smlouvy v prodlení ještě před postupem pohledávky postupníkovi. (Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Rv II 545/37.)

Nemůže-li se valná hromada společenstva (zák. č. 70/1873 ř. z.) podle stanov usnášeti o věcech, jež nebyly pojaty do jejího programu, je usnesení o takovém předmětu neplatné, třebaže ten, kdo byl jím dotčen, sám žádal, aby o jeho věci (odvolání proti jeho vyloučení jako člena společenstva) bylo rozhodnuto na valné hromadě, do jejíhož programu tato věc nebyla zařaděna.

Zánik členství vyloučením nastává teprve jeho pravoplatností.

Jestliže vyloučený člen jest podle stanov oprávněn odvolati se proti vyloučení k valné hromadě a užije uvedeného práva, jest jeho vyloučení účinné teprve nevyhověním odvolání. (Rozh. z 5./5. 1938, Rv I 1877/37.)

Splátkové obchody (zák. č. 70/1896 ř. z.).

Nelze pokládati za odstoupení od smlouvy, jestliže prodávající odebral kupujícímu věc prodanou na splátky podle předchozího ujednání, že jest při prodlení kupujícího se zaplacením splátek oprávněn dodanou věc odebrati a chovati ji u sebe až do úplného zaplacení kupní ceny, i kdyby ono ujednání bylo neplatné.

Výhrada sjednaná při uzavření splátkového obchodu, že prodávající je při odstoupení od smlouvy pro nedodržení platebních podmínek oprávněn dáti věc prodanou na splátky (automobil) oceniti podle jeho stavu bez soudního řízení soudním znalcem, kterého určí prodávající a odečísti takto zjištěnou hodnotu věci z kupní ceny nebo jejího dlužního zbytku, přiči se předpisu § 2, odst. 2 posl. věty splát. zák., je-li hodnota uvedeným způsobem určená mezi smluvci sporná, jest o ní ve sporu o výši náhrady příslušející prodávajícímu podle § 2, odst. 2, první a druhé věty splát. zák. provésti znalecký důkaz, předepsaný civilním soudním řádem.

Pro určení hodnoty prodané věci na splátky a pro výpočet náhrady za její znehodnocení jest rozhodující doba odstoupení (zrušení) kupní smlouvy, nikoliv den odebrání podle shora uvedené dohody. (Rozh. ze dne 10./5. 1938, Rv I 1512/37.)

Zákon č. 241/1924 Sb. z. a n. tvoří právní domněnku, že ten, kdo dává věc v úschovu přímo nebo dáním v zástavu nepřímou, činí tak s vůlí zachovati sobě vlastnictví. Bankér, který tvrdí, že nabyt vlastnictví k uloženým cenným papírům, musí dokázati, že se ukřadatel vzdal vůle zachovati si vlastnictví k uloženým papírům. Pouhým vydáním zmocňovacího prohlášení podle § 3 dotč. zák. samým nezaniká vlastnické právo.

ukladatele k cenným papírům, daným do úschovy. (Rozh. ze dne 1. června 1938, Rv I 2981/37.)

Ustanovení § 1 vlád. nař., č. 162/1935 ve znění vlád. nař. 148/1937 Sb. z. a n., jako předpisu výjimečného nelze rozšiřujícím výkladem vztahovati na případy, jež v něm nejsou výslovně zahrnuty.

Kdo neměl dosud pro svou osobu oprávnění k provozu některé z obchodních živností, vytčených v § 1 dotč. vlád. nař., nepodléhá omezení stanovenému v § 1, odst. 2, uved. vlád. nař., chce-li založiti nový podnik, třebaže jest jako veřejný společník zúčastněn na podniku, provozovaném veřejnou obchodní společností na základě živnostenského oprávnění, uděleného druhému veřejnému společníkovi. Uvedeným vládním nařízením není dotčeno právo kupce jednotlivce, aby si přibral veřejného společníka a utvořil tak veřejnou obchodní společnost a aby z ní opět vystoupil a přenechal podnik zbylému společníku.

Konkurenční firma není účastnicí řízení o zápisech jiné firmy a změny jejího znění a není proto ani oprávněna k rekursu proti usnesením rejstříkového soudu v té příčině vydaným. (Rozh. ze dne 2. března 1938, R I 114/38.)

IV. Civilní řízení sporné.

Dohoda, podle které se zájemci vůči obci zavázali, že budou přispívati na úhradu nákladů stavby vodovodu tak, že budou po určitou dobu platiti určité paušalované vodné, jest dohodou ve smyslu § 26, odst. 3 zák. č. 329/1921 ve znění § 16 zák. č. 77/1927 Sb. z. a n. O sporech z takovéto dohody mezi obcí a zájemníkem nelze rozhodovati pořadem práva. (Rozh. ze dne 20. května 1938, R II 55/38.)

Nemocenské pojišťovny nemohou se na pojištěnci, jemuž pravoplatně předepsaly vrácení přijatých peněžitých dávek (§ 135, odst. 2 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n.), domáhati zaplacení řečených dávek žalobou, podanou u řádných soudů.

Nepodal-li pojištěnec proti onomu výměru včas žalobu podle povahy dávek buď u rozhodčího soudu, nebo u pojišťovacího soudu, lze na základě výměru vésti exekuci politickou (čl. IV, č. 1 zák. č. 23/1928 Sb. z. a n., § 175 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n., čl. XII, č. 125/1927 Sb. z. a n.). (Rozh. ze dne 2. června 1938, R I 715/38.)

Po odevzdání pozůstalosti jest žalovati na výmaz zástavního práva vázajícího na nemovitostech v pozemkové knize pro pohledávku pozůstalosti toliko dědice, jemuž byla pohledávka odevzdána, třebaž ještě nedošlo ke knihovnímu provedení převodu dotčeného práva. Byla-li žalována přes to pozůstalost, je řízení zmatečné. (Rozh. ze dne 17. března 1938, R II 569/37.)

Návrh žalované strany, učiněný v rozvodovém sporu, na vyslovení rozvodu manželství od stolu a lože, jest posuzovati jako žalobu navzájem, ať bylo navrženo vyslovení rozvodu jen z viny žalující strany, nebo z viny obou manželů.

Jestliže žalující strana vzala žalobu, kterou se domáhala rozvodu z viny žalované strany, zpět se vzdáním se žalobního nároku, kdežto žalovaná strana navrhla jen, aby žalující byla odsouzena k náhradě útrat sporu, a soud vzal návrh na zpětvzetí žaloby na vědomí, vyhověv i návrhu žalované strany, nebrání to, aby v řízení o vzájemném nároku bylo ihned nebo později k návrhu žalované strany pokračováno ve sporu. (Rozh. z 18. května 1938, R I 530/38.)

Pro otázku, zda žaloba došla včas, rozhoduje, že doporučená zásilka, obsahující žalobu, byla skutečně poštovním úřadem dodána příslušnému

soudu před uplynutím průpadné lhůty, a nezáleží na tom, jak byla adresována na obálce zásilky, a že úředník podatelny poté odevzdal zásilku jednomu z několika soudů uvedených na obálce. (Rozh. ze dne 31. března 1938, Rv I 1095/37.)

Spor (rozsudek) o žalobě opoziční opřené o to, že exekučně vymáhaný nárok vymáhajícího věřitele zanikl kompensací se vzájemnou pohledávkou povinného za vymáhajícím věřitelem, neodůvodňuje námitku zahájeného (rozsouzeného) sporu v pozdějším sporu, v němž se uplatňuje vzájemná pohledávka povinného. (Rozh. ze dne 19. května 1938, R I 587/38.)

Důkazy ve smyslu § 396 c. ř. s. nejsou jen ony důkazy, které dostavivši se strana nabízí o skutkových okolnostech obsažených přímo v žalobě, nýbrž jsou jimi všechny důkazy, které má soud po ruce a jež si nemusí teprve obstarávat. Za uvedené podmínky jsou jimi i listiny, jimiž žalobce odůvodňuje žádost o povolení práva chudých a soud může jich užít i za podklad svého volného uvážení podle § 273 c. ř. s. (Rozh. ze dne 9. června 1938, Rv II 903/37.)

Též o tom, že se k započtení namítaná vzájemná pohledávka nehodí k započtení, jest rozhodnouti v rozsudkovém výroku (§ 404 c. ř. s.). Doplnil-li odvolací soud rozsudkový výrok prvního soudu, jenž jen nedoplněním neúčinnil rozhodnutí po této stránce, nejde o změnu rozsudku, nýbrž o pouhou opravu rozsudku ve smyslu § 419, odst. 3 c. ř. s. (Rozh. ze dne 10. března 1938, R I 263/38.)

Z rozhodování občanského sporu není vyloučen (§ 477, č. 1 c. ř. s.) soudce, který byl v předcházejícím trestním řízení, vedeném proti jedné ze stran rozepře, státním zástupcem, třebaš byl výsledek trestního řízení pro rozhodnutí sporu předurčující. (Rozh. ze dne 2. března 1938, Rv II 335/37.)

Nevykáže-li se zástupce strany řádnou písemnou plnou mocí, nemá tato vada v zápětí zmatečnost řízení, nýbrž soud má postupovati podle § 38, odst. 2 c. ř. s.

Nejde o zmatečnost podle §§ 477, č. 5, 529, č. 2 c. ř. s., byla-li strana zastoupena advokátem, kterého k tomu platně zmocnila, třebaš bez písemné plné moci. (Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv II 381/38.)

Nesprávné poučení rekursního soudu o přípustnosti dalšího opravného prostředku nemá právního účinku. Třebaš rekursní soud vyslovil ve svém usnesení, že jest dovolací rekurs proti jeho usnesení dovolen, jest později oprávněn řešiti otázku přípustnosti podaného opravného prostředku samostatně a odchýlně od právního názoru. (Rozh. ze dne 9. června 1938, R I 712/38.)

K žalobě o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) jsou oprávněny jen strany původního sporu, po případě jejich universální nástupci, nikoli i jejich singulární nástupci. (Rozh. ze dne 18. června 1938, Rv I 513/37.)

Výpověď nájemního nebo pachtovního poměru musí býti jasná, určitá a nepodmíněná.

Nejde o platnou výpověď ve smyslu §§ 560 a dalších c. ř. s., je-li dána „pro případ, že by nájemník nesouhlasil s novou úpravou nájemného“. Proti takovéto výpovědi není třeba podávati námítky. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 1244/38.)

Kratší lhůty osmidenní (§ 575, odst. 1 c. ř. s.) k podání opravných prostředků platí i ve sporech, v nichž se nájemce (pachtýř) domáhá zrušení nájemní (pachtovní) smlouvy podle § 1117 obč. zák. (Rozh. ze dne 3. května 1938, R I 484/38.)

Rozhodci ustanovení podle §§ 577 a násl. c. ř. s. nemohou býti přinuceni žalobou, aby podepsali rozhodčí výrok. (Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Rv I 215/38.)

Pro účinnost dohody o rozsudím (§ 577 c. ř. s.) nezáleží na tom, že se teprve v soudním řízení o neúčinnost rozhodčího výroku zjišťuje, že písemná smlouva o rozsudím tu byla v době řízení rozhodčího soudu, ani nerozhoduje, že rozhodčí soud uznal podle nedostatečných listinných důkazů nedůvodně svou příslušnost.

Smlouva o rozsudím, obsažená ve smlouvě hlavní, pozbývá jako smlouva podružná své účinnosti, jestliže hlavní smlouva je neplatná nebo pozbyla později účinnosti. (Rozh. ze dne 4. května 1938, Rv II 293/37.)

Rozhodčí výrok lze prohlásiti též jen částečně za neúčinný, týká-li se důvod neúčinnosti toliko některého z nároků vznesených na rozhodčí soud.

Předpisy civilního soudního řádu platí nejen co do řízení, ale i co do rozhodnutí a úpravy rozsudku vydaného o žalobě na neúčinnost rozhodčího výroku.

Písemnosti smlouvy o rozsudím je vyhověno i tehdy, potvrdili-li smluvci písemně, že se dohodli na smlouvě o rozsudím.

Nejde o překročení mezi úkolu rozhodčího soudu, jestliže rozhodčí soud uložil podlehlé straně nahraditi útraty právního zastoupení odpůrcé před rozhodčím soudem, poplatek z rozhodčího nálezu a rozhodí o nárocích na náhradu škody vzniklé z neplnění smlouvy, podřídili-li smluvci podle smlouvy o rozsudím rozhodčímu soudu spory vzniklé ze smluvního poměru. (Rozh. z 11. května 1938, Rv I 1586/37.)

Neúčinnost rozhodčího výroku lze uplatňovati jak žalobou podle § 596 c. ř. s., tak i námitkou.

K návrhu na povolení exekuce podle výroku vydaného rozsudím povoláním úmluvou stran podle § 577 c. ř. s. nutno připojiti také úmluvu o rozsudím. (Rozh. ze dne 9. června 1938, R II 181/38.)

Advokátní komora není při rozhodování o žádosti advokáta, zapsaného již do seznamu advokátů u jiné advokátní komory v Československé republice, aby byl zapsán do seznamu advokátů pro jeho přesídlení, oprávněna znovu zkoumati důvěryhodnost advokáta ani účel jeho přesídlení, a to ani tehdy, kdyby bylo zřejmé, že žádal o zápis do seznamu advokátů u jiné advokátní komory jen proto, aby vyřadil advokátní komoru, u které později žádá za zápis, z rozhodování o zápisu do seznamu advokátní komory. (Rozh. ze dne 2. června 1938, R I 677/38.)

Význam nepředložení osvědčení o státní příslušnosti československé v rozlukovém sporu.

Československé soudy jsou v každém rozlukovém sporu povinny hned při jeho zahájení a nestalo-li se tak, v každém období rozepře zkoumati z úřadu státní příslušnost stran.

Státní příslušnost československá jest řádně vykázána osvědčením příslušného okresního úřadu a jest povinností toho, kdo podává žalobu, předložiti takové osvědčení.

Není-li uvedeným způsobem československá státní příslušnost dokázána, není žaloba o rozlukce manželství způsobilá k řádnému projednání. (Rozh. ze dne 21. dubna 1938, Rv I 2997/37.)

Opravným prostředkem ve smyslu § 1 zák. č. 112/1872 ř. z. jest i stížnost podle § 78 zák. o org. soud., je-li syndikátní nárok vyvozován z toho, že soudece odepřel se žalobcem sepsati návrh na odklad exekuce. (Rozh. ze dne 28. února 1938, Co I 22/37.)

Lhůta podle § 4, odst. 1 vlád. nař. č. 77/1936 Sb. z. a n., je lhůtou procesního práva, o níž platí ustanovení § 89 org. zák., že se do lhůty nezačítávají dny poštovní dopravy.

Návrh na odklad exekuce byl učiněn včas, byl-li podán nejpozději osm dní před nařízeným prodejem na poštu. (Rozh. ze dne 9. března 1938, R I 106/38.)

V. Nesporné řízení.

Třebas pozůstalost nepotřebuje k vedení sporů, v nichž je žalována, zmocnění pozůstalostního soudu, není takové zbytečné zmocnění zmatečné nebo nezákonné (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/31 Sb. z. a n.), ani jím není vyřešena otázka, kdo hradí náklady právního zastoupení podlehlé pozůstalosti. (Rozh. ze dne 24. března 1938, R I 111/38.)

Ani za účinnosti zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. není v řízení o propůjčení nezbytné cesty podle zák. č. 140/1896 ř. z. dovolen dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení soudu první stolice pro neúplnost řízení. (Rozh. ze dne 24. května 1938, R I 509/38.)

Nesporný soudce není podle § 50, odst. 6 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. oprávněn ukládati peněžité pokuty a vazbu tam, kde se to přičí stěžejním zásadám exekučního řádu, který dovoluje takové exekuční prostředky jen, jde-li o vymožení nezastupitelného činu, jehož vykonání závisí na vůli povinného.

Nelze užítí uvedených donucovacích prostředků k určenému vydání dítěte proti tomu, komu bylo uloženo vydati dítě, jež není u povinného v tuzemsku, nýbrž v cizině (v Argentině). (Rozh. ze dne 11. května 1938, R I 403/38.)

VI. Exekuční řízení.

Vykonatelný výkaz nedoplatků o pojistném, vydaný úřadovnou Všeobecného pensijního ústavu, jest exekučním titulem podle § 1, č. 13 nikoliv podle § 1, č. 19 ex. ř.

Námítky proti takovémuto nároku jest podle § 35, odst. 2 ex. ř. podati u úřadu, jenž exekuční titul vydal, po případě u zemského úřadu (§ 133, odst. 1, zák. č. 26/1929 Sb. z. a n.) (Rozh. ze dne 24./III. 1938, R I 1591/37.)

Advokát, jehož plná moc právnímu nástupci zemřelé strany nebyla odvolána, jest oprávněn zavést jménem zemřelé strany exekuci proti odpůrci a všechny úkony v exekučním řízení na straně vymáhajícího věřitele se vyskytující. (Rozh. ze dne 5. května 1938, R I 572/38.)

Soudu, povolujícímu exekuci na nemovitost neprísluší zkoumati, zda se knihovně zapsaný zákaz zcizení a zatížení stal právem podle § 364 c) zák., či nikoliv. Tu otázku je řešiti jen ve sporném řízení. (Rozh. ze dne 1. června 1938, R II 151/38.)

Nelze vyhověti exekučnímu návrhu, který byl sice v době podání odůvodněn, avšak v době, kdy o něm soud rozhodl, byl s právním stavem neslučitelný, poněvadž vykonatelnost exekučního titulu byla po podání exekučního návrhu, avšak před rozhodnutím o něm soudcovským rozhodnutím stavěna. (Rozh. ze dne 22. března 1938, R I 302/38.)

§ 28 ex. ř. nebrání vedení exekuce nuceným vyklizením místností nájatých Československým státem pro poštovní správu. (Rozh. ze dne 30. března 1938, R I 1559/37.)

Povinný nemůže žalobami podle §§ 35, 36 ex. ř. uplatňovati právní námítky, o nichž bylo již rozhodnuto při vyřízení rekursu proti povolení exekuce nebo pokračování v ní. Neomezil-li však povinný své námítky jen na otázky právní, nýbrž i opíral-li je také o nové skutkové okolnosti,

zakládající nároky podle §§ 35 a 36 ex. ř., ať v rekursu proti povolení exekuce nebo pokračování v ní, ať při svém výsledku podle § 358 ex. ř., k nimž v exekučním a rekursním řízení nelze přihlížeti, nebrání to, že i v takových námitkách bylo v tomto řízení neprávem rozhodnuto, aby je povinný uplatnil žalobami podle §§ 35, 36 ex. ř. (Rozh. ze dne 13. května 1938, R I 134/38.)

Kdo zapůjčil povinnému vkladní knížku, aby ji složil jako kauci, může se žalobou podle § 37 ex. ř. domáhati nepřipustnosti exekuce vedené věřitelem toho, jemuž vkladní knížka byla zapůjčena, zabavením jeho nároku na vydání vkladní knížky.

V takovém případě musí žalobce dokázati buď své vlastnictví ke vkladní knížce, nebo aspoň obligační nárok na její vrácení. (Rozh. ze dne 4. května 1938, Rv I 134/38.)

Jestliže je z exekučního návrhu nemocenské pojišťovny zřejmé přednostní pořadí vymáhaného pojistného, nahrazuje exekuční návrh přihláškou podle § 172, posl. odst., ex. ř. a lze přednostnímu pořadí odporovati jen z věcných důvodů. (Rozh. ze dne 25. května 1938, R I 666/38.)

Jestliže bylo po vydražení ideální polovice nemovitosti, zatížené právem bydlení, ono právo vymazáno na vydražené polovici, zaniká jako věcné právo i co do druhé ideální polovice nemovitosti, třebaš nebylo i na ní vymazáno. Vydražitel, který nepřevzal podle dražebních podmínek závazek plniti onu služebnost, jest oprávněn domáhati se na osobě původně z výměnku oprávněné, náhrady pro bezdůvodné obohacení, užívá-li ona osoba i potom nadále bytu. (Rozh. ze dne 27. května 1938, Rv II 857/36.)

Trval-li v době, kdy uplynula lhůta k předložení dražebních podmínek, odklad exekuce vnučenou dražbou nemovitosti z důvodu zahájení sporu o nepřipustnost exekuce, nelze ani po skončení toho sporu bez návrhu vymáhajícího věřitele pokračovati v exekučním řízení, a to ani rozhodováním o návrhu povinného na zrušení exekuce pro nečasné předložení dražebních podmínek. (Rozh. ze dne 23. února 1938, R II 5/38.)

Tříletá lhůta stanovená pro přednostní právo převodního poplatku se podle § 14 nař. min. fin. z 3. května 1850 č. 181 ř. z. nepřerušuje ani přihláškou k dražbě a k rozvrhu, ani příkázáním pohledávky v rozvrhovém usnesení. Uplynula-li zákonná lhůta pro přednostní pořadí uvedeného poplatku v době opětné dražby (§ 154 ex. ř.), nelze jej přikázati v přednostním pořadí. (Rozh. ze dne 1. června 1938, R I 238/38.)

V exekuční věci, v níž zakročil jako vymáhající věřitel berní úřad, jest obsílku k rozvrhovému roku a rozvrhové usnesení doručiti též bernímu úřadu, třebaže byly doručeny finanční prokuratuře.

K uvedené vadě může soud vyšší stolice přihlížeti jen na rekurs dotčeného účastníka (státu). Není-li takového rekursu, musí rekursní soud, zařídív doručení onomu bernímu úřadu, s vyřízením rekursů jiných účastníků vyčkáti až po podání rekursu berním úřadem nebo po uplynutí rekursní lhůty. (Rozh. ze dne 8. června 1938, R I 602/38.)

Povinný nemůže návrhem na vyloučení svršků podle § 251 č. 6 ex. ř. dosíci vrácení věci odňatých mu exekucí podle § 346 ex. ř. za účelem nabytí smluveného zástavního práva (věřitelem vymáhajícím), přísluší mu však takový návrh na vyloučení z exekuce, vede-li týž věřitel na dotčené předměty exekuci k vymožení peněžitě pohledávky prodejem věci odebraných povinnému exekucí podle § 346 ex. ř. (Rozh. ze dne 10. března 1938, R I 100/38.)

Hospodářské stroje (secí stroj, pojízdný benzinový motor), k nimž si prodávající vyhradil vlastnické právo do zaplacení kupní ceny a jež vlastník nemovitosti koupil, aby jich užíval jako příslušenství nemovi-

losti, stanou se jejich vědomým zabavením se strany prodatele vlastnictvím kupujícího a tím příslušenstvím nemovitosti; není proto exekuce na ně podle § 252 ex. ř. dovolena. (Rozh. ze dne 12./5. 1938, R I 584/38.)

Omezení exekuce stanovené v § 330 ex. ř. platí též pro exuci vedenou na zadržené výměnkové dávky.

Navrhne-li povinný zrušení exekuce, ježto výměnek je podle § 330 ex. ř. vyňat z exekuce, musí exekuční soud z úřadu vyšetřiti, zda jsou tu podmínky vedení exekuce, t. j. též, zda a pokud si povinný mohl obstarati potřebnou výživu i bez plnění výměnku.

Žijí-li výměnkáři ve společné domácnosti, jest jejich výtěžek na ně rozdělití a také z výměnku vypočítati existenční minimum pro každého z nich zvlášť. (Rozh. ze dne 20. dubna 1938, R II 142/38.)

K vymožení nároku na náhradu škody, vyvozovaného z toho, že povinný nepřihlásil vymáhajícího věřitele k pensijnímu pojištění, nelze vésti exekuci na pensijní nároky, příslušící povinnému z pensijního pojištění podle zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 29. března 1938, R I 240/38.)

Vyplyvá-li z návrhu na povolení exekuce vnučenou dražbou nemovitosti, že se dotýčný exekuč. prostředek navrhuje k vymožení nároku na zrušení majetkového společenství (§ 830 obč. zák., § 352 ex. ř.), jest návrhu vyhověti tak, že se povolí exekuce soudní dražbou podle § 352 ex. ř. (Rozh. ze dne 25. února 1938, R I 1578/37.)

Podle soudního smíru nelze povolití zajišťovací exekuci (§ 370 ex. ř.). (Rozh. ze dne 17./5. 1938, R I 636/38.)

Předpis § 402 odst. 2 ex. ř. ve znění zák. č. 314/1936 Sb. z. a n., že proti rozhodnutím soudu druhé stolice o zatímních opatřeních není dalších opravných prostředků, platí též o usneseníh, která byla vydána při provádění povoleného prozatímního opatření (na př. schválení účtu vnučeného správce o výtěžcích vnučené správy, povolené jako prozatímní opatření, stanovení odměny, příkaz k složení výtěžků a pod.). (Rozh. ze dne 12. května 1938, R I 682/38.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

Vyměření dávky podle čl. IV. zák. č. 144/1936 Sb. z. a n. příslušným konkursním komisařem není úkonem nesporného řízení, nýbrž úkonem konkursního řízení.

Proti souhlasným usnesením o vyměření řečené dávky není další opravný prostředek (§§ 188, 192, odst. 2, konk. ř., § 528 c. ř. s.). (Rozh. ze dne 23. února 1938, R II 607/37.)

Předpis § 126 konk. ř. nevztahuje se na zajišťovací exekuci. Věřitel nemusí v návrhu na povolení zajišťovací exekuce podle § 371 č. 1 ex. ř. vedené proti správci konkursní podstaty tvrditi nebo doložiti, že se marně pokusil o postup podle § 126 konk. ř., ani že konkursní podstata stačí k uspokojení jeho nároku. (Rozh. ze dne 9. června 1938, R I 647/38.)

I po zahájení zemědělského vyrovnacího řízení o jmění žalovaného jest zemědělcce odsouditi k zaplacení zažalované pohledávky v plném rozsahu i s úroky a útratami ve lhůtě § 409 c. ř. s., pokud nebylo vyrovnání soudně pravoplatně potvrzeno. (Rozh. ze dne 19./5. 1938, Rv I 1367/37.)

Vyrovnací správce jest v exekučním řízení zavedením proti vyrovnacímu dlužníku před zahájením vyrovnacího řízení o dlužníkově jmění oprávněn k návrhům jen potud, dokud jest to součástí jeho povinnosti, uložených mu v § 34 vyr. ř., anebo pokud mu oprávnění k podání návrhu bylo výslovně uděleno (§ 14 odst. 2 vyr. ř.), není však v takovém exekučním řízení, byť vymáhající věřitel nabyt odděleného práva a povolení

úschovy zabavených věcí v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnacího řízení, oprávněn navrhnouti zrušení úschovy, povolené již před zahájením vyrovnacího řízení, vydání zabavených věcí a omezení exekuce. (Rozh. ze dne 27. dubna 1938, R I 583/38.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

Vykročil-li pachatel z mezí nutné obrany ze zlosti, hněvu a pomstychtivosti, je mu jeho dolosní delikt přičítati podle obecných zásad. (Rozh. ze dne 11. dubna 1938, Zm I 296/38.)

K § 5 tr. zák. — Návod předpokládá vždy úmyslné působení na vůli přímého pachatele, v němž má tak býti vzbuzeno rozhodnutí spáchatí určitý trestný čin. — Kdo pachateli bez dorozumění s ním opatří jen příležitost k spáchání deliktu, může se dopustiti spoluviny ve formě pomoci, směřoval-li jeho úmysl k podporování pachatele, ale nedopouští se návodu k trestnému činu. (Rozh. ze dne 21. ledna 1938, Zm II 552/37.)

Přihlásil-li obžalovaný ve vyrovnacím řízení dlužníkově fingovanou pohledávku, jejíž pravost dlužník ve vyrovnacím řízení přísežně potvrdil, lze uvažovati o jeho spoluvině na dlužníkově křivé přísaze jen, byl-li si vědom toho, že přihlášená pohledávka bude předmětem křivé přísahy dlužníkovy, a přihlásil-li ji právě proto, aby tuto křivou přísahu umožnil. (Rozh. ze dne 11. června 1938, Zm I 505/38.)

Předpis § 9 tr. zák. platí i pro obor zákona na ochranu republiky, pokud v tomto zákoně není uvedeno jinak. — Poměr skutkové podstaty § 9 tr. zák. ke skutkovým podstatám §§ 15, 21 zákona na ochranu republiky. Ustanovení § 21 zákona na ochranu republiky brání použití § 9 tr. zák. jen co do zločinů vojenských, nikoli i co do jiných trestných činů. — Pokud-li se nepovolaná osoba někoho svěsti, aby jí vyzradil skutečnosti, uvedené v § 6, čís. 3 zákona na ochranu republiky, dopustí se zločinu podle § 9 tr. zák. a § 6, čís. 3 zákona na ochranu republiky. (Rozh. ze dne 22. února 1938, Zm I 901/37.)

Doba náhradního trestu na svobodě za nedobytný trest peněžitý, uložený za přestupek, nesmí nikdy přesahovati čtrnáct dní. (Rozh. ze dne 12. března 1938, Zm II 100/38.)

Lesní hajný požívá ochrany vrchnostenské osoby ve smyslu § 68 tr. zák. i když zakročuje mimo svůj služební obvod a mimo jeho blízké okolí. — Lesní hajný koná svou službu, zadrží-li na cestě, byť i mimo les, pro který je ustanoven, osobu nesoucí lesní strom a zjišťuje-li původ stromu, maje podezření, že byl spáchán trestný čin na majetku, svěřeném jeho dozoru. (Rozh. ze dne 15. února 1938, Zm II 103/37.)

Zakročuje-li obecní starosta proti rušiteli nočního klidu, vykonává oprávnění a povinnosti plynoucí z ustanovení § 55 obec. zřiz. mor. a je při tom chráněn podle § 68 tr. zák. — Z jeho pravomoci jsou vyňaty jen ty věci místní policie, které byly zvláštním zákonem neb nařízením vlády i jiných úřadů, vydaným v mezích jejich oprávnění, přeneseny na jiné orgány. — Zřízením četnické stanice v obci není dotčena pravomoc obecního starosty. (Rozh. ze dne 13. května 1938, Zm II 161/38.)

Pro trestnost pachatele podle § 83, druhý případ tr. zák., je právně bezvýznamné, zda byl jen jeden ze dvou pachatelů, vnikaje do domu ozbrojen, věděl-li o tom při vniknutí i druhý. — Obecní starosta je jako úřední osoba oprávněn provésti šetření o trestném činu. Nepozbývá povahy

úřední osoby a tím ani ochrany podle § 68 tr. zák. tím, že neprovádí šetření sám, nýbrž s četnickým strážmistrem, jenž ho k tomu vyzval ve smyslu § 14 zákona čís. 299/1920 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 9. února 1938, Zm I 100/38.)

K § 85, písm. a) tr. zák. — Výše škody, způsobené poškozením věci, se rovná majetkové újmě, dané rozdílem mezi hodnotou, jakou měla věc před poškozením, a hodnotou, jakou má po něm. — Při zjišťování těchto hodnot a jejich rozdílů (škody) je vycházeti z obecné ceny věci před poškozením a po něm. Je při tom bez významu, že se poškozený s pachatelem dohodl o výši škody, nebo že se zřekl náhrady škody, po případě, že žádá menší částku. (Rozh. ze dne 28. června 1938, Zm I 477/38.)

Subjektivní stránka zločinu podle § 85, písm. b) tr. zák. — Pokud jde o úmysl poškoditi cizí majetek, není rozdílu mezi subjektivními stránkami skutkových podstat podle § 85, písm. b) a podle § 85, písm. a) tr. zák. — Pojmem zlomyslnosti vymezuje zákon jen úmyslná poškození cizího majetku od poškození z nedbalosti a ze svévole. Nevyžaduje se animus nocendi jako obmysl nebo pohnutka, ani se nežadá, aby pachatel jednal ze škodolibosti nebo nevraživosti k majiteli poškozené věci (dolus coloratus). — S hlediska § 85, písm. b) tr. zák. je bez významu, zda úmysl pachatele vědouceho, že svým činem přivodí nebezpečí uvedené v § 85, písm. b) tr. zák., směřoval přímo k poškození cizího majetku, nebo zda pachatel zamýšlel přímo a primérně způsobiti uvedené nebezpečí věda, že z jeho jednání nutně nejprve vznikne poškození cizího majetku. (Rozh. ze dne 4. ledna 1938, Zm II 53/37.)

Elektrické pouliční dráhy jsou svou povahou železnicí ve smyslu § 85, písm. c) tr. zák. (Rozh. ze dne 30. června 1938, Zm II 283/38.)

Poměr zločinu podle § 99 tr. zák. k přestupku urážky podle § 1 zákona o ochraně cti. — U vyhrůžky zlým nakládáním rozlišuje skutkovou podstatu těchto trestných činů po stránce subjektivní zlý úmysl pachatelův (u zločinu podle § 99 tr. zák. úmysl uvésti ohroženého ve strach a nepokoje, u přestupku urážky podle § 1 zákona o ochraně cti úmysl projevití ohroženému nevážnost). (Rozh. ze dne 4. ledna 1938, Zm II 546/37.)

Je zločinem zneužití moci úřední (§ 101 tr. zák.) a nikoli zpronevěrou v úřadě (§ 181 tr. zák.), přivlastní-li si úředník vlakové pošty obsah balíkové zásilky, dopravované vlakovou poštou. — Nesejde na tom, jakým způsobem byla tato zásilka vázána do poštovní dopravy, ani na tom, že byla ve skutečnosti prostředkem k usvědčení pachatele, vznikl-li jen jejím vážením poměr, zakládající úřední povinnost pachatelovu, odbaviti ji jako každou jinou zásilku. (Rozh. ze dne 31. ledna 1938, Zm I 528/37.)

K pojmu svedení podle § 132 III. tr. zák. — Není svedením ve smyslu § 132 III. tr. zák., dala-li svedená osoba sama podnět ke smilnému činu svým vyzývavým chováním. Zda tomu tak bylo, je posouditi podle chování svěřené osoby v jeho celistvosti, nikoli jen podle jejího chování přímo před smilným činem nebo při něm. (Rozh. ze dne 9. června 1938, Zm I 572/38.)

Podmínky ochrany podle § 153 tr. zák. na rozdíl od podmínek ochrany podle § 68 tr. zák. — K náležitostem skutkové podstaty přestupku podle § 312 tr. zák. — K pojmu přerušení výkonu služby s hlediska ochrany podle § 68 tr. zák. — Pro použití druhé sazby druhého odstavce § 313 tr. zák. stačí, nastal-li jiný vážnější následek, byť i nebylo překaženo vykonání příkazu vrchnostenského nebo konání úřadu nebo služby. Posléze uvedené následky urážky uvádí zákon jen příkladmo jako nejdůležitější z jejich následků. (Rozh. ze dne 25. ledna 1938, Zm I 1042/37.)

Slovy „pro svůj užitek“ v § 171 tr. zák. není míněn jen užitek majetkový. Stačí, že pachatel odňal movitou věc z cizího držení, aby s ní nakládal jako s vlastní. Užitek tu spočívá v možnosti takového nakládání. Je lhostejno, jak potom pachatel s věcí naloží (rozmnoží-li jí své jmění nebo jmění jiného, zničí-li ji nebo zahodí). — Je-li porušení jednoho trestního zákona (§ 171 tr. zák.) jen prostředkem porušení jiného trestního zákona (§ 6, čís. 4 zákona na ochr. rep.), sluší zásadně užití obou. — Výjimky z tohoto pravidla. (Rozh. ze dne 27. května 1938, Zm II 241/38.)

Při zkoumání otázky, zda byl pachatel krádeže již dvakrát pro krádež trestán (§ 176 II a) tr. zák.), nelze přihlížeti k potrestání, které je k souzené krádeži v poměru § 265 tr. ř. (Rozh. ze dne 29. března 1938, Zm II 97/38.)

K §§ 171, 183, 185, 197 tr. zák. — Realisace vkladní knížky, již bylo nabyto trestným činem, není sama o sobě trestná, pokud nespadá pod pojem ukrývání. — Trestná činnost může záležeti jen ve způsobu nabytí vkladní knížky. — V realizaci vkladní knížky nezávadně nabyté nemůže spočívatí podvod. (Rozh. ze dne 7. února 1938, Zm I 1162/37.)

Náležitosti subjektivní skutkové podstaty podílnictví na krádeži vůbec a podle § 186, písm. a) tr. zák. zvláště. — I když částka, rozhodná pro kvalifikaci podle § 174 II. a), c) tr. zák., činila v době činu 50 K, dlužno použití ustanovení § 1 zákona čís. 31/1929 Sb. z. a n., obžalovanému příznivějšího. (Rozh. ze dne 27. ledna 1938, Zm I 1028/37.)

Je přivlastněním podle § 183 tr. zák., užil-li starosta spolku, nemaje k tomu zmocnění nebo schválení spolkových orgánů, spolkového jmění k jiným účelům, než kterým sloužilo podle stanov, byť i to učinil v zájmu členů spolku. — Účinná lítost předpokládá v případě § 188, písm. b) tr. zák., že byla ujednána oboustranná závazná dohoda o náhradě celé škody, a že pachatel poskytl náhradu ujednaným způsobem v předem určeném čase, po případě v předem určených časových lhůtách. Pachatel se může dovolávat beztrestnosti pro účinnou lítost jen, splnil-li narovnání ve stanoveném čase. Nemožnost splnití narovnání v určeném čase, pokud se týče v ujednaných splátkách, jde na vrub pachatelův, ať již byla způsobena náhodou, zásahem třetí osoby, nebo zásahem poškozeného samého. (Rozh. ze dne 3. května 1938, Zm II 60/37.)

Řediteli kanceláře, jemuž jsou podřízeni její úředníci, mezi nimi i pokladník, nejsou svěřeny peníze v pokladně, i když jimi pokladník může disponovati jen podle jeho příkazů. — Uvedl-li ředitel kanceláře pokladníka v omyl jistivým předstíráním a tím ho pohnul k výplatě peněz, které by mu jinak pokladník nebyl vyplatil a nebyl směl vyplatiti, dopustil se podvodu, nikoli zpronevěry. (Rozh. ze dne 15. června 1938, Zm I 577/38.)

K pojmu svěřeni podle § 183 tr. zák. — Předmětem ochrany podle § 183 tr. zák. je vlastnictví ve smyslu hospodářském. — Při řešení právní otázky, jaký právní poměr vznikl mezi účastníky, zejména zda založil „svěřeni“ ve smyslu § 183 tr. zák., nerozhodují právní pojmy a technické výrazy, jichž strany použily, nýbrž skutečný obsah ujednání. — Svolení poškozeného vylučuje u zpronevěry protiprávnost činu. (Rozh. ze dne 17. června 1938, Zm II 191/38.)

Podílnictví na krádeži (§ 185 tr. zák.) se dopouští i ten, kdo na sebe převedl kradené věci, nevěda o jejich původu, vztahovala-li se na ně jeho činnost i poté, co se o něm dověděl, ledaže by tím jen vykonával vlastnické právo, kterého předtím k věcem nabyt (§ 367 obč. zák.). (Rozh. ze dne 23. června 1938, Zm I 613/38.)

Spolupachateli (krádeže nebo zpronevěry) lze přiznat dobrodiní § 187 tr. zák. jen, byla-li včas nahrazena celá škoda, vzniklá z činu spáchaného

několika spoluvinníky, nikoliv i nahradí-li jeden ze spolupachatelů onu část škody, kterou sám způsobil, nebo která byla stanovena jako jeho podíl narovnaním s poškozeným. — Rozsah náhrady není zůstavěn volnému ujednání zúčastněných. (Rozh. ze dne 27. května 1938, Zm II 117/38.)

Má-li býti pachatel krádeže beztrestný podle § 187 tr. zák., musí včas škodu s k u t e ě n ě nahraditi (tedy především vrátiti ukradenou věc a jen není-li to možné, napraviti škodu v penězích, po případě souhlasí-li s tím poškozený, jinými statky téže hodnoty). To nutno zkoumati objektivně, nikoli podle subjektivního úsudku poškozeného. Není proto skutečnou náhradou škody, podepsal-li a odevzdal-li pachatel poškozenému včas směnku na částku rovnající se celé škodě, třebaž ji poškozený přijal na místě placení. — Postup takový může však býti narovnaním ve smyslu § 186, písm. b) tr. zák., byla-li směnka vystavena na určitou dobu a byla-li v této lhůtě zaplacená. (Rozh. ze dne 23. června 1938, Zm I 568/38.)

Zločin křivého svědectví (§ 199, písm. a) tr. zák.) je dokonán, jakmile byl ukončen svědkův výslech. Do této doby jde o pokus, který se může státi beztrestným včasným dobrovolným ustoupením (opravou, odvoláním nepravdivé výpovědi). — Otázkou, kdy je svědecký výslech ukončen, jest řešiti podle předpisů, upravujících soudní řízení, v němž k němu došlo. — Výslech svědka v civilním řízení soudním není ukončen již tím, že jeho výpověď byla protokolována, nepropustil-li ho soudce ještě, dávaje tím najevo, že si — byť i in eventum — vyhrazuje další jeho dotazování, po případě ve formě postavení tváří v tvář s jinými svědky. (Rozh. ze dne 26. ledna 1938, Zm I 1118/37.)

V tom, že věřitel s dlužníkem ujednali soudní smír, v němž proti pravdě uvedli, že celá smířená částka je pachtovným, ač jim byla jen z malé části, nelze spatřovati podvod spáchaný na soudě, před nímž ke smíru došlo. — Předpoklady, za nichž by se věřitel, uplatnivší při rozvrhovém roku v exekučním řízení proti dlužníku tuto celou smířenou pohledávku v přednostním pořadí (§ 1101 obč. zák.), dopustil: a) podvodu, b) spoluviny na maření exekuce podle § 5 tr. zák., § 1 zák. čís. 78/1883 ř. z., c) spoluviny na přečinu nadřezování věřiteli podle §§ 5, 485 tr. zák., d) zločinu spoluviny na podvodném úpadku podle §§ 5, 205 a) tr. zák. — S hlediska § 485, odst. 1 tr. zák. je nerozhodné, jakými prostředky se věřiteli nadřezuje. — Přijal-li věřitel placení, k němuž pohnul dlužníka prostředky neobvyklými v řádném styku, ba odporujícími dobrým mravům, nemůže se dovolávati beztrestnosti podle § 485, druhé věty tr. zák. (Rozh. ze dne 9. června 1938, Zm I 846/37.)

K pojmu veřejné listiny ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák. — Hromadné osvědčení pro přechod hranic, vydané příslušným policejním úřadem, je veřejnou listinou i v seznamu osob, jimž se povoluje překročení hranic, který je nedělitelnou jeho součástí. — Je zfalšováním veřejné listiny, rozšířil-li pachatel počet osob v seznamu tom uvedených tím, že k němu připojil seznam dalších osob. (Rozh. ze dne 30. března 1938, Zm I 1153/37.)

Není falšováním ani napodobením veřejné listiny, zhotoví-li pachatel neúplný opis pravé veřejné listiny. — Podvod spáchaný za použití nikým nepodepsané soukromé listiny, v níž není ani uvedeno, od koho pochází, nespadá pod hledisko § 201, písm. a) tr. zák. (Rozh. ze dne 31. května 1938, Zm II 223/38.)

Stvrzenka, vydaná podnikatelem dolo odběrateli uhlí podle § 18 zákona z 21. prosince 1923, čís. 1 Sb. z. a n. z roku 1924, a § 33 vlád. nař. z 25. dubna 1924, čís. 89 Sb. z. a n., není veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák. (Rozh. ze dne 12. května 1938, Zm I 1049/37.)

Pachatelem zločinu podle § 205 a) tr. zák. může býti jen ten, o kom je zjištěno, že měl v době závažného jednání věřitele, jejichž uspokojení tím bylo zmařeno nebo ztenčeno. — Po stránce subjektivní je třeba úmyslu, směřujícího ke zkrácení věřitelů, který předpokládá pachatelovo vědomí, že je nezpůsobilý k placení nebo že se jím (skutečně nebo na oko) stane svým jednáním. — Ke spoluvinně na tomto zločinu se vyžaduje, aby spoluvinník, věda o nepříznivé finanční situaci pachatelově a znaje jeho dluhy, podporoval jeho činnost ve společném zlém úmyslu poškoditi tak jeho věřitele. (Rozh. ze dne 22. března 1938, Zm II 87/38.)

Jde o nepřímé pachatelství, dal-li pachatel, znaje krivost obvinění, bezelstným advokátem sepsati a podati žádost o obnovu, v níž je jiná osoba krivě obviňována ze zločinu krivého svědectví. — Nepřímý pachatel je ztrestán trestný jako pachatel přímý. (Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 207/38.)

Příkaz k rozchodu podle § 283 tr. zák. je závazný bezpodmínečně pro každého, kdo je přítomen v místě shluknutí. Kdo ho z jakékoli příčiny o své vůli neuposlechne, je trestný podle § 283 tr. zák., i když tak učinil, aby dav uklidnil. Výjimku tvoří pouze ti, kdo jsou přítomni právě jako službu konající veřejní orgánové bezpečnostní služby, nebo kdo byli těmito orgány přibráni nebo požádáni, aby spolupůsobili při zjednání nebo udržení pořádku. — Ideální souběh přestupku podle § 314 tr. zák. s přestupkem podle § 312 tr. zák. je vyloučen. (Rozh. ze dne 11. ledna 1938, Zm I 863/37.)

K § 283 tr. zák. — Shluknutí je shromáždění většího počtu osob, které je svou povahou způsobilé ohroziti veřejný klid a pořádek. Stačí pouhá možnost ohrožení, není třeba, aby se již projevilo na venek nějaké konkrétní nebezpečí. — Výzva k rozchodu je závazná nejen pro ty, kdo ji slyšeli, nýbrž i pro ty, kdo se o ní dozvěděli z okolností případu. — Místní a časové meze její účinnosti. (Rozh. ze dne 11. ledna 1938, Zm I 867/37.)

S hlediska § 283 tr. zák. se nevyžaduje, aby byl pachatel přímo ve shluku rozptylovaných osob. I ojedinelá, o samotě stojící osoba, je povinna vyhověti výzvě, je-li na prostranství, které je vyklizováno, protože hrozí další shlukování. — K pojmu „vády“ ve smyslu § 284 tr. zák. (Rozh. ze dne 29. dubna 1938, Zm II 135/38.)

Vytržení zubu je operativním zákrokem, jehož provedení osobou odborně nekvalifikovanou ve značné míře stupňuje nebezpečnoství s podobným zákrokem vždy spojené a přiči se platným předpisům, vydaným též z důvodů bezpečnostních. (Rozh. ze dne 6. dubna 1938, Zm I 283/38.)

Zubní technik není oprávněn vyťahovati zuby, není-li to v konkrétním případě nutné k provedení umělé náhrady zubů nebo chrupu. — Vytrhne-li zub mimo takový případ, je trestný podle § 343 tr. zák. (Rozh. ze dne 13. června 1938, Zm I 320/38.)

Předpis druhé věty § 134 tr. zák. o příčinné souvislosti vyslovuje všeobecnou zásadu, platnou pro celý obor trestního práva; stačí tedy i pro skutkovou podstatu přečinu podle § 356 tr. zák., vyvolal-li pachatel jen jedinou z podmínek nastalého výsledku. — Nevědomost je „na bílé dni“ ve smyslu § 356 tr. zák., dopustil-li se lékař chyby, z níž je jeho nevědomost zřejma. Není třeba nevědomosti nadprůměrné, ba ani hrubé nebo i odborníkoví zřejmé. Může se projevit i tím, že lékař nesprávně aplikuje na konkrétní případ poznatky a metody lékařské vědy, které jsou mu známy. — Zákon č. 114/1929 Sb. z. a n. dovoluje diplomovanému lékaři výkon lékařské praxe, předpokládá se však, že svědomitý a svých povinností dbalý lékař nepodnikne zákrok, který nemůže pro nedostatek prak-

se s úspěchem provést bez ohrožení zdraví nemocného. (Rozh. ze dne 14. února 1938, Zm II 253/37.)

Přečin podle § 486, čís. 2 tr. zák. se promlčuje v jednom roce. — Skutková podstata jeho čtvrtého případu není naplněna již tím, že dlužník nenavrhl zahájení vyrovnacího nebo konkursního řízení, nýbrž teprve tím, že se k tomu přidružil moment poškození věřitelů, umožněný opomínutím návrhu, ať již poškození nastalo činností dlužníka samého (vyjímaje činnost zachycenou ostatními případy v § 486, čís. 2 tr. zák.) nebo zásahem zvenčí. — Pachatel odpovídá za každé jednotlivé poškození věřitelů takto nastalé. Včasnost návrhu vyrovnacího nebo konkursního, to jest otázku, zda pachatel mohl návrhem čelit konkrétnímu poškození věřitelů, nutno proto zkoumati s hlediska každého jednotlivého poškození zvlášť. — Promlčení tohoto omisivního deliktu výsledného počíná dobou, kdy přestala možnost navrhnouti ještě s úspěchem řízení vyrovnací nebo konkurs, vedoucí aspoň k částečnému stejnoměrnému uspokojení pohledávek věřitelů. — Nastalo-li poškození věřitelů tím, že některý věřitel získal k části pachatelova jmění právo na oddělené uspokojení ve smyslu § 14 vyr. řádu a § 13 konk. řádu, je pro včasnost návrhu rozhodná doba, do níž mohl pachatel vzhledem k ustanovením tím přivoditi ještě zánik tohoto práva. — U přečinu podle § 486, čís. 2 tr. zák. se k promlčení zpravidla nevyžaduje, aby byla splněna podmínka § 531, písm. b) tr. zák. (Rozh. ze dne 18. ledna 1938, Zm II 531/37.)

Ve smyslu § 531, písm. a) tr. zák. má „užitek v rukou“ pachatel, který sice již nemá v rukou věc, trestným činem získanou, jenž však může disponovati věcí za ni získanou nebo protihodnotou, kterou si zjednal za tuto věc. — Pachatel, který penězi získanými trestným činem, zaplatil své dluhy, má jen tehdy „užitek v rukou“, mohl-li dluhy zaplatiti z jiného svého majetku, který mu tak zůstal a který, nebo jehož hodnotu má k dispozici v době před vyhlášením rozsudku. (Rozh. ze dne 11. března 1938, Zm II 499/37.)

I pachatel, který ve lhůtě promlčecí nenahradil škodu trestným činem způsobenou, ač to podle svých majetkových poměrů mohl učiniti, stane se účastným promlčení, učiní-li tak do vynesení rozsudku. — Nebyl-li však pachatel ve lhůtě promlčecí s to, aby nahradil škodu, stává se beztrestným (jsou-li ovšem splněny i ostatní podmínky promlčení) již uplynutím promlčecí lhůty. — Pozdější změna jeho majetkových poměrů nemá vlivu na promlčení jednou již nastalé. (Rozh. ze dne 2. dubna 1938, Zm I 60/38.)

Přestupek podle § 3 zákona o maření exekuce (č. 78/1883 ř. z.) se promlčuje ve třech měsících. Podmínky promlčení podle § 531, písm. a), b) tr. zák. nepřicházejí tu v úvahu. — U přečinů podle §§ 485, 486, čís. 1 tr. zák. činí promlčecí lhůta jeden rok. Nepřichází tu zpravidla v úvahu podmínka promlčení podle § 531, písm. b) tr. zák. — Ustanovení § 486, čís. 1 tr. zák. trestá jen způsobení platební neschopnosti, nikoliv i její zvýšení. Trestný čin, spáchaný v době promlčecí, je překážkou promlčení podle § 531, písm. c) tr. zák., i když byl pachatel co do tohoto činu zproštěn obžaloby, ježto zatím nastalo jeho promlčení. — Výpis z rejstříku trestů nestačí k tomu, aby bylo zjištěno, že se pachatel nedopustil ve lhůtě promlčecí trestného činu. To nutno zjistiti i jiným vhodným způsobem. (Rozh. ze dne 3. února 1938, Zm II 519/37.)

Průklepy na psacím stroji jsou tiskopisy ve smyslu § 4 zákona o tisku, byly-li určeny k rozšiřování. — Je rozšiřováním ve smyslu § 6 zákona o tisku, činí-li se tiskopis přístupným vůbec většímu počtu osob, třebaš individuálně určitých. Stačí takový počet osob, že je se nadíti, že se o ob-

sahu tiskopisu dozví i další zájemci a tím veřejnost. (Rozh. ze dne 31. března 1938, Zm I 61/38.)

Zproštění od závazku uvést jméno nakladatelovo ve smyslu § 9, odst. 2 tiskového zák. se nevztahuje jen na výrobek tisku, který skutečně slouží jen potřebám tam uvedeným. Sleduje-li však výrobek tisku vedle toho ještě i další účel (získati výhody příslušníkům jedné politické strany), podléhá předpisu prvního odstavce § 9 tiskového zákona, byť i byl jeho obsah sám o sobě nezávadný. — Nakladatelem ve smyslu § 9, odst. 1 tiskového zákona je osoba, která obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu. Nevyžaduje se, aby se rozšiřování dalo za úplat. (Rozh. ze dne 4. dubna 1938, Zm I 238/38.)

K § 24 tisk. zákona. — Kdo rozšiřuje zakázaný tiskopis, je trestný podle § 24 tiskového zákona bez rozdílu, zda náleží k osobám, s jejichž povoláním souvisí rozšiřování tiskopisů čili nic. — Čin je dokonán již započítím s rozšiřováním. — Po stránce subjektivní se v prvním případě § 24 tiskového zákona vyžaduje zaviněná (nedbalá) nevědomost o zákazu rozšiřování. Skutkový omyl by tu mohl omlouvat, jen pokud by nebyl zaviněn nedbalostí. — Vstoupí-li kdo v určitý poměr, je povinen osvojit si znalost příslušných předpisů. Rozšiřovatel je povinen se přesvědčiti, zda není tiskopis zakázán; neomlouvá ho, že nevěděl, že se zákazy uveřejňují v Úředním listě. — Pro trestnost rozšiřování letáku je nerozhodné, že jeho obsah byl uveřejněn v tiskopise, který pro to nebyl zabaven. (Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 233/38.)

K § 24 tiskového zákona. — Sepsání příkazu k rozšiřování a rozdělení letáků do balíčků není rozšiřováním ve smyslu § 6 tiskového zákona, nýbrž jen pomocí při rozšiřování (§ 5 tr. zák.). — Byla-li taková činnost vyvinuta v době, kdy zákaz rozšiřování letáků nebyl ještě vyhlášen, nelze toho, kdo ji vyvinul, činit odpovědným za pomoc při rozšiřování, i když nezabránil rozšiřování po vyhlášení zákazu. (Rozh. ze dne 4. dubna 1938, Zm I 234/38.)

I stručné zprávy (výťahy) o veřejných jednáních sněmu mohou po případě požívatí beztrestnosti podle § 28, posl. odst. zákona o tisku. — Je-li zpráva rozšířena (doplněna) vlastními úvahami a závěry zpravodajovými, které nejsou obsaženy v řeči pronesené při veřejném sněmovním jednání, nelze ji pokládati za věrně pravdivou ve smyslu § 28, posl. odst. zákona o tisku. (Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 137/38.)

K otázce tiskového promlčení podle § 40 zákona o tisku. — Za úkony přerušující toto promlčení, je považovati všechny vyhledávací a vyšetřovací úkony trestního soudu (nikoli i úkony strany), směřující k řádnému pokračování v řízení, tedy úkony, jimiž řízení postupuje dále a jimiž se přibližuje vnesení rozsudku, nikoli však úkony, které nechávají řízení váznouti na stejném bodě. — Takovými úkony, přerušujícími promlčení, nejsou dotazy soudcovy u soudní kanceláře, zda již došly potřebné spisy, odpovědi soudní kanceláře na ně a vedení věci v patrnosti kalendářními lhůtami. — Je též věcí soukromého žalobce, aby bděl nad postupem řízení a čelil průtahům vhodnými návrhy. (Rozh. ze dne 25. dubna 1938, Zm II 39/38.)

K otázce maření exekuce na služné. — Podstatné znaky služebního poměru a jeho odlišení od poměru provisiního. — Exekuce na dosud nesplatné částky provise je vyloučena. (Rozh. ze 16. května 1938, Zm I 265/38.)

K § 9 zákona čís. 19/1890 ř. z. — Pouhým smluvním propůjčením práva výkonu známkových práv a zmocněním k jejich hájení a uplatňování nepřecházejí známková práva způsobem uvedeným v § 9 zákona o ochraně známek tak, aby ten, jemuž bylo propůjčeno právo výkonu, hájení a

uplatňování, mohl vlastním jménem uplatňovati ochranu známkového práva. (Rozh. ze dne 21. června 1938, Zm I 857/37.)

Trestnost použití methyloalkoholu při výrobě kosmetických prostředků (kolínské vody a francovky) podle zákona o potravinách čís. 89/1897 ř. z. — Subjektivní stránka viny. — Přestupek podle § 16 zákona čís. 89/1897 ř. z. se promlčuje v jednom roce. Ponechává-li zákon soudci volbu mezi trestem na svobodě a peněžitou pokutou, je pro délku promlčecí lhůty rozhodný ten druh trestu, který podmiňuje delší promlčecí lhůtu. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Zm I 528/38.)

Ke skutkové podstatě zločinu lichvy podle § 4 čís. nař. čís. 275/1914 ř. z. — Mezi vlastnostmi nebo stavy uvedenými v této stati zákona a dosaženým nepoměrným ziskem musí býti spojitost; pachatel jich musí zneužití způsobem tam naznačeným; nestačí tedy, že byl sice u pachatelova smluvníka takový stav nebo vlastnost, smluvník se však odhodlal k nepoměrnému plnění z pohnutky jiné. — Tíží poškození většího počtu osob ve smyslu § 4 cit. nař. je posuzovati podle poměrů poškozených; musí jíti o větší počet, nikoli pouze o více lidí. Po stránce subjektivní je i v tomto směru třeba přímého nebo aspoň nepřímého úmyslu pachatelova. (Rozh. ze dne 11. února 1938, Zm II 176/37.)

Pod pojmom „čin“ v smysle § 1, odst. 1 zákona č. 269/1919 Sb. z. a n. rozumie sa padelanie peňazí samo. — Činnosťou osoby „ináčej na čine zúčastnenej“ myslí zákon takú činnosť, ktorá nie je síce vlastným padelaním peňazí alebo spolupôsobením pri tomto padelaní, ktorá však preca prispieva k dosiahnutiu zamýšľaného výsledku, t. j. k udaniu padelaných peňazí ako pravých. — Udávanie padelkov (vedome za pravé) možno uznať za miernejšie trestný čin (zločin podľa § 4 cit. zák.) iba vtedy, keď sa deje bez dohody s pachateľom alebo s osobou ináčej na čine zúčastneneou (na pr. čo do padelkov zdedených, najdených, ukradnutých a pod.). (Rozh. zo dňa 7. marca 1938, Zm IV 32/38.)

Pro veřejné sedění podle § 8 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n. platí tytéž zásady jako pro hlavní přelíčení, tedy i předpis § 47, odst. 2 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n., že nelze pod zmatečností rozhodnouti v nepřítomnosti mladistvého obviněného. (Rozh. ze dne 16. května 1938, Nd II 52/38.)

Pojem „nepovolané osoby“ ve smyslu § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky ve znění zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n. se kryje s pojmem nepovolané osoby ve smyslu § 6, čís. 3 téhož zákona. Nepovolanou osobou ve smyslu § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky je každá osoba, která podle svého postavení a povolání a podle druhu sdělení není určena k tomu, aby se oněm dověděla. — Zákaz vyslovený v § 23, čís. 2, al. 1 zákona na ochranu republiky ve znění zákona čís. 130/1936 Sb. zák. a n. je absolutní a nezná výjimek pro rodinné příslušníky. — Pro trestnost podle tohoto zákonného ustanovení se nevyžaduje, aby informace byly způsobily poškodit stát, ani nezáleží na tom, jaký výsledek mělo pátrání nebo trestní řízení, týkající se vojenské zrahy. — „Informací“ ve smyslu tohoto zákonného ustanovení je sdělení skutečností, které nepovolané osobě nebyly ještě ve stejném rozsahu a s plnou jistotou známy. — Po stránce subjektivní se nevyžaduje úmysl ani vědomí o nebezpečnosti zapovězeného jednání, stačí tu nedbalost. (Rozh. ze dne 14. ledna 1938, Zm II 401/37.)

Ustanovení § 30 zákona na ochranu republiky bylo zrušeno § 19 zákona z 21. března 1929, čís. 31 Sb. z. a n. — Podle § 29 zákona na ochranu republiky (ve spojení s § 8, odst. 5 zákona čís. 31/1929 Sb. z. a n.) lze uložit trest peněžítý i vedle trestu smrti, uloženého podle § 1, písm. a) zákona čís. 130/1936 Sb. z. a n. pro zločin vojenské zrahy podle § 6, čís. 2 zákona

na ochranu republiky, nelze však v takovém případě ukládati náhradní trest na svobodě. (Rozh. ze dne 27. dubna 1938, Zm I 321/38.)

Pojem „zástupu“ ve smyslu § 39, čís. 2 zákona na ochranu republiky. — K zástupu lze počítati jen osoby, které pachatelův výrok slyšely, nebo, byť i jej přeslechly nebo si jej neuvědomily, měly ve skutečnosti možnost jej postřehnouti, aniž jim v tom bránila vzdálenost od pachatele nebo jiné důvody (hluk v místnosti). — Po stránce subjektivní se vyžaduje, aby si byl pachatel v době činu vědom toho, že jeho výrok může zaslechnout takový počet osob, jaký představuje zástup. (Rozh. ze dne 23. března 1938, Zm I 11/38.)

Ani u přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. nestačí k provedení důkazu omluvitelného omylu poukaz na neznámého, soudu nejmenovaného informátora. — Podle § 8, odst. 3 zákona o ochraně cti lze porovnávat jen význam oněch statí článku, které se týkají téže napadené osoby. (Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Zm I 187/38.)

K výkladu § 24 zákona o právu původském (čís. 218/1926 Sb. z. a n. ve znění zákona čís. 120/1936 Sb. z. a n.). — Třetí odstavec tohoto paragrafu se vztahuje jen na zprávy, mající ráz pouhých informací tiskem, nikoliv i na články a stati, které na informaci navazují a s ní spojují pojednání, líčení, rozbory a pod. — K pojmu „článek časového významu“. — Článek je otištěn k výměně názorů ve smyslu § 24, odst. 1 zákona o právu původském, slouží-li k diskusi o časové otázce. — K pojmu plagiátu. — Nakolik se dopouští plagiátu ten, kdo při otisku části článku neuvede pramen a původce podle § 24, odst. 1, posl. věta zákona o právu původském. (Rozh. ze dne 11. dubna 1938, Zm I 252/38.)

„Výdělečně činný“ ve smyslu § 32 zákona proti nekalé soutěži je zaměstnanec, který si svou činností hledí opatřiti výdělek. Nestačí, je-li jeho činnost výdělečná jen pro soutěžící podnik. Pojem škody ve smyslu § 32 zákona proti nekalé soutěži. — Skutečnost, že je zaměstnanec zaměstnán zároveň u dvou soutěžitelů, nestačí sama o sobě k naplnění pojmu škody. (Rozh. ze dne 23. června 1938, Zm I 570/38.)

S hlediska totožnosti trestného činu (§ 34, odst. 2 zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.) nesejde na doslovném znění zlehčujících výroků. Zjistiti jejich přesné znění je úkolem trestního řízení. Nevadí, že byly zažalovány v jiném znění, než jaké bylo uvedeno v návrhu na stíhání. — Byl-li pachatel pro své výroky pravoplatně odsouzen pro urážku na cti, nelze již o nich uvažovati s hlediska § 27 zákona proti nekalé soutěži. K otázce způsoblosti zlehčujících údajů poškoditi podnik. (Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 1126/37.)

Vzájemný poměr ustanovení § 2, odst. 2 a § 6, odst. 1, případ druhý, zákona o trestním soudnictví nad mládeží. — Důvod beztržnosti podle § 2, odst. 2 tohoto zákona se vztahuje jen na případy, v nichž příčinou neschopnosti mladistvého poznati bezprávnost svého jednání, je značná jeho zaoštalost. — Omluvitelná neznalost předpisů trestního zákona nezabavuje viny mladistvého, který není značně zaoštalý. (Rozh. ze dne 31. března 1938, Zm I 112/38.)

K skutkové podstatě §§ 1 a 2 zákona o ochraně cti. — Pro otázku, kdo vystupuje jako soukromý žalobce, je rozhodný celkový smysl obžalovacího spisu a ostatních projevů soukromého žalobce; chybná stylisace na rubru žaloby nebo jiných podání nevádí. (Rozh. ze dne 4. ledna 1938, Zm I 897/37.)

Nejmenuje-li urážlivý článek napadeného a lze-li jeho vztah k němu poznati jen z toho, že se na napadeného věcně vztahují skutečnosti v člán-

ku uvedené, stačí s hlediska přechinu podle § 2 zákona o ochraně cti, že není vyloučeno, že tu byli čtenáři informovaní o těchto skutečnostech, kteří z nich mohli při průměrné inteligenci a soudnosti dospět k závěru, že se článek věcně vztahuje na napadeného. — Nerozhodují tu subjektivní úsudky těchto čtenářů, nýbrž stanovisko průměrného čtenáře, znalého oněch skutečností. — Skutková podstata § 2 zákona o ochraně cti nevyžaduje, aby čest napadeného byla porušena, stačí, byla-li ohrožena. (Rozh. ze dne 20. června 1938, Zm II 259/38.)

Obžalovaný nebyl zkrácen ve svých právech, podřadil-li nalézací soud stíhaný projev pod mírnější trestnou skutkovou podstatu urážky podle § 1 zákona o ochraně cti místo pod skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 cit. zákona. — Zákon o ochraně cti nezná imunitu zpráv o veřejném jednání soudu; omyl o tom neomlouvá. — Pouhá okolnost, že uvedená skutečnost byla tvrzena obhájcem při hlavním přelíčení, nestačí k tomu, aby ona skutečnost mohla být objektivně důvodně pokládána za pravdivou. — Pouhý subjektivní omyl pachatelův nestačí sám o sobě, aby naplnil předpoklady § 6, odst. 2, písm. b) zákona o ochraně cti. (Rozh. ze dne 24. února 1938, Zm II 394/37.)

Trest je podmíněně odložen ve smyslu § 4 zákona o ochraně cti teprve tehdy, když výrok o tom nabyl moci práva. — I když nebyl tento výrok sám napaden opravným prostředkem, nelze mluvit o jeho pravoplatnosti, dokud nenabyl právní moci jeho podklad, to jest výrok o vině. Není vyloučeno, aby byla výtka trestního řízení nebo odsouzení podřazena (je-li nepravdivá) pod skutkovou podstatu přechinu podle § 2 nebo § 3 zákona o ochraně cti, nevyčerpává-li objektivní skutkovou podstatu podle § 4 téhož zákona. — Výtka zbabělosti nemá co činiti s otázkou, zda jednání jí postižené je či není po právu. (Rozh. ze dne 10. února 1938, Zm I 41/38.)

Pro povahu vojenského orgánu jako samostatné části branné moci (§ 5, odst. 1, čís. 2 zákona o ochraně cti) není měřítkem činnost toho orgánu, nýbrž otázka, zda taková vojenská část může podle vnitřní organizace vojska fungovati jako samostatný celek. (Rozh. ze dne 1. února 1938, Zm II 335/37.)

Ani pravdivé zprávy o veřejném soudním přelíčení nepoživají výsady beztrestnosti ve smyslu § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti. — Nakolik se dopouští přechinu podle § 1 zákona o ochraně cti, kdo v časopisecké zprávě o soudním jednání o urážce na cti opakuje urážlivý projev, o který v něm šlo, s podotknutím, že urážející byl zaň odsouzen. (Rozh. ze dne 19. května 1938, Zm I 344/38.)

K důkazu pravdy při výtce lži. — Byl-li obžalovaný přes nesprávný údaj křestního jména označen způsobem vylučujícím pochybnosti o jeho osobě a jeho záměnu s jinou osobou, je s hlediska § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti lhostejno, kdy byla provedena formální oprava křestního jména. — Důkaz pravdy může být prováděn i průvodními prostředky, vzešlymi teprve po obvinění, jež má být dokázáno, avšak jen dokazují-li, že obvinění bylo pravdivé již v době stíhaného projevu nebo v době, pro niž bylo vysloveno. — Trestní odpovědnost odpovědného redaktora není dotčena tím, že závadný článek vyšel v rubrice, o níž redakce prohlásila, že odmítá odpovědnost za formu a obsah článků v ní uveřejněných. (Rozh. ze dne 24. února 1938, Zm II 417/37.)

Zákon o ochraně cti ukládá soudu v § 9, odst. 1 imperativně, aby upustil od uložení trestu pro čin tam uvedený, učinil-li žalobce návrh a prohlášení ve smyslu § 9, odst. 1, čís. 1 téhož zákona. — Toto prohlášení nelze odvolati. (Rozh. ze dne 29. ledna 1938, Zm I 19/38.)

Tisková oprava není zásadně vyloučena z možných způsobů přiměřeného zadostučinění (§ 9, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.). Řešiti otázku, kdy ji lze za ně považovati, je ponecháno úvaze soudu. Při tom je bez významu, zda obžalovaný nahradil soukromému žalobci útraty, vzešlé mu po jejím uveřejnění; rovněž, zda si opravující zároveň vyhradil trestní stíhání. — Zákon nežadá, aby bylo zadostučinění poskytnuto z vlastní iniciativy pachatelovy. — Opakování činu ve smyslu § 9, odst. 3, posl. věta zákona o ochraně cti nelze spatřovati v tom, že si obžalovaný vyhradil nastoupiti důkaz pravdy. — Okolnost, že obžalovaný nenavrhl řízení ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, nebrání v upuštění od potrestání podle § 9, odst. 3 téhož zákona. (Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 402/37.)

Periodický tiskopis je výhradním nositelem nároku na ochranu své cti a tím i práva stíhacího. Osoby, jmenované v § 16, odst. 3 zákona o ochraně cti, jsou oprávněny jen k výkonu tohoto práva. Jde o jediné žalobní právo, k jehož výkonu je za určitých předpokladů oprávněno více osob; ty se mohou během řízení vystřídat v jeho výkonu. Osoby, které vykonaly za periodický tiskopis oprávnění k žalobě, jsou místo něho povinny nahraditi útraty, mají však s druhé strany i nárok na náhradu útrat, skončily-li se věc příznivě pro periodický tiskopis. — Vzájemný poměr subjektivních skutkových podstat přestupku podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.) a přčinu podle § 2 zákona o ochraně cti. (Rozh. ze dne 7. února 1938, Zm I 1100/37.)

Dvuměsíční žalobní lhůta, stanovená § 17, odst. 1 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., platí i pro veřejného žalobce, který vznáší veřejnou žalobu ve smyslu § 14, odst. 5 téhož zákona. K jejímu zachování stačí včasný návrh veřejného žalobce na zahájení předběžného řízení. Není k tomu třeba obžaloby v pravém slova smyslu. (Rozh. ze 30. května 1938, Zm I 502/38.)

Soudně trestným přčinem podle § 18, odst. 3 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n. je toliko jednání proti zákazům vysloveným ministerstvem vnitra podle § 10, odst. 1 a 2 téhož zákona. — Jednání proti zákazu vyslovenému podle § 6, odst. 2, 3 zákona čís. 201/1933 ve znění zákona čís. 269/1934 Sb. z. a n. je jen přestupkem trestným okresními (státními policejními) úřady (§ 21 zákona čís. 201/1933 Sb. z. a n.). (Rozh. ze dne 2. února 1938, Zm I 1004/37.)

Ke skutkové podstatě přčinu podle § 179 zák. čís. 131/1936 Sb. z. a n. (o obraně státu). — „Záludně“ ve smyslu tohoto ustanovení zákona není jen jednání klamavé a lstivé, nýbrž i jednání úskočné (na př. využil-li pachatel k nahlédnutí do vojenského objektu okamžiku, kdy u něho nebylo právě hlídky). (Rozh. ze dne 15. června 1938, Zm I 563/38.)

II. Trestní řízení.

Navrhne-li funkcionář státního zastupitelství, aby byl obviněný potrestán jen pro porušení předpisu § 36 zbrojního patentu, nikoliv i pro sbíhající se trestný čin soudně trestný, a není-li tu ani přitěžujících okolností, jaké má na mysli § 40 zbrojního patentu, nesmí soud dále ve věci jednati, nýbrž má postoupiti spisy okresnímu úřadu k příslušnému řízení. (Rozh. ze dne 28. února 1938, Zm I 143/38.)

Nepodal-li obžalovaný odpor podle § 6 zákona čís. 471/1921 Sb. z. a n., nemůže po uplynutí lhůty k odporu žádati, aby věc byla projednávána před senátem; je bez významu, že nebyl náležitě poučen obhájcem zřízeným mu podle druhé věty § 6 cit. zák. (Rozh. ze dne 2. dubna 1938, Zm I 168/38.)

Zákaz reformationis in peius nebrání soudu rozhodujícímu o opravném prostředku, aby v důvodech rozsudku neuvažoval o správném právním podřadění stíhaného skutku, jak je jeho povinností podle § 262 tr. ř. — Předpokladem úspěchu opravného prostředku je vždy, že byl stěžovatel zkrácen ve svých právech. (Rozh. ze dne 28. dubna 1938, Zm I 365/38.)

Byl-li předchozím rozsudkem uložen pouze trest peněžítý (§ 477 tr. z.), nepřichází vzhledem ke kumulační zásadě § 35, posl. odst. tr. zák. v úvahu předpis § 265 tr. ř., ledaže by bylo porušeno ustanovení § 8 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n., podle něhož nesmí doba náhradního trestu, uloženého vedle trestu na svobodě, převyšovati spolu s ním jeho zákonnou trestní sazbu. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Zm I 428/38.)

Na základě obžaloby pro krádež může soud, aniž tím překročil obžalobu, uznati obžalovaného vinným podílnictvím na této, nikoli však i na jiné (nežalované) krádeži. (Rozh. ze dne 27. ledna 1938, Zm I 1028/37.)

Byla-li předmětem obžaloby účast obžalovaného na podvodném vylákání peněz spoluobžalovanými, je překročením obžaloby, položil-li rozsudek za základ svého odsuzujícího výroku účast téhož obžalovaného na poškození věřitelů, způsobeném spoluobžalovanými tím, že podvodně vylákaných peněz použili proti zákazu § 485 tr. zák. (Rozh. ze dne 8. února 1938, Zm II 305/37.)

K §§ 324, 335 tr. ř. — Není předpisu, který by stranám v porotním řízení ukládal, aby své přednesy a návrhy adresovaly porotnímu soudu nebo lavičce porotců. I když byl přednes nebo návrh adresován nesprávně, platí té z uvedených dvou složek porotního soudu, která je po zákonu povolána vzítí jej na vědomí a za podklad svých dalších procesních úkonů. — Po přečtení otázek porotcům nelze od obžaloby ustoupiti ani výslovně, ani mlčky opominutím návrhů podle § 335, věta prvá tr. ř. (Rozh. ze dne 8. ledna 1938, Zm I 687/37.)

Nabylo-li vydání v obžalovanost právní moci a nelze-li obžalovanému pro jeho nepřítomnost v tuzemsku doručiti obsílku k hlavnímu přelíčení, je další řízení ponechati v klidu, dokud obžalovaný nebude postižen, nebo se dobrovolně nedostaví. (Rozh. ze dne 22. června 1938, Zm I 275/38, Zm I 615/38.)

Spolkové zprávy.

Letní činnost Právnícké jednoty moravské.

Členských schůzí jednoty zúčastňují se většinou advokáti a soudci, z ostatních kruhů právníckých (správních, finančních, železničních, poštovních, obecních, profesorů) dostavují se do schůzí jen jednotlivci. To má také za následek, že konané přednášky jsou většinou z oborů civilních. Zajímavou změnu přinesly obě poslední schůze před prázdninami 1938, v nichž předneseny byly přednášky z oboru správního. Dne 17. května 1938 přednášel p. senátní rada Dr. Novák o novelisaci zákona o Nejvyšším správním soudě a dne 14. června 1938 p. vrchní mag. rada Dr. Pochyla o zákonu o živnostenských filiálkách. Obě přednášky byly se zájmem sledovány a vyvolaly živou debatu.

J. Valeček.